

מכון היצוא

דו"ח מכון היצוא |
לשנת 2023/24 }
}

תודה והוקרה

אנחנו מבקשים להודות לכל שותפינו לעשייה לטובת קידום היצוא הישראלי.

למשרד הכלכלה והתעשייה ולמנהל סחר חוץ במשרד, ששיתוף הפעולה עימם ועם מערך הנספחים הכלכליים, הפזורים בלמעלה מ-40 מדינות ברחבי העולם, הוא הדוק, ייחודי ומקצועי. שילוב הכוחות בינינו מאפשר לספק מעטפת מקצועית לחברות העסקיות הישראליות למען קידום היצוא שלהן ולתועלת הכלכלה הישראלית.

להתאחדות התעשיינים, לאיגוד התעשייה הקיבוצית, לאיגוד לשכות המסחר, לארגון הגג של לשכות המסחר הדו-לאומיות בישראל ולארגונים הכלכליים בישראל.

למשרדי הממשלה ולגופים הציבוריים איתם אנחנו פועלים בשיתוף פעולה יום-יומי לקידום הכלכלה הישראלית בכלל והיצוא בפרט:

בית הנשיא; משרד ראש הממשלה; משרד החוץ ואגף כלכלה במשרד; משרד האוצר; משרד הביטחון והאגף לייצוא ביטחוני (סיבט) במשרד; המשרד לביטחון לאומי; משטרת ישראל; המשרד לשיתוף פעולה אזורי; משרד החקלאות ופיתוח הכפר; המשרד לשוויון חברתי וקידום מעמד האישה והרשות לפיתוח כלכלי של מגזר המיעוטים במשרד; משרד התיירות; משרד הבריאות; משרד התקשורת; המשרד להגנת הסביבה; משרד האנרגיה והתשתיות; משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה; רשות החדשנות; מערך הסייבר הלאומי; רשות שדות התעופה; סוכנות החלל הישראלית; רשות המים; מועצת הגפן והיין; קהילות החדשנות ועוד רבים וטובים.

תודה והוקרה מיוחדת ליושבי ראש וחברי ההנהלות הציבוריות במכון היצוא, המחברים אותנו לתעשייה ולעשייה בשטח, שמייעצים, מדריכים ומובילים את המכון, במטרה לסייע ולשרת בצורה יעילה ומקצועית את החברות הישראליות.

תודה מיוחדת לחברי הדירקטוריון והמשקיפים של מכון היצוא, אשר תורמים מזמנם וממרחם לעשייה החשובה של קידום היצוא והכלכלה של מדינת ישראל.

תוכן העניינים

5	דבר יו"ר מכון היצוא, אבי בלשניקוב
6	דבר מנכ"לית מכון היצוא, נילי שלו
7	תקציר מנהלים
9	פרק א' הכלכלה העולמית
10	מגמות בכלכלה העולמית
12	מבט על אזורי סחר
15	האיחוד האירופי
17	סב-סוהרה אפריקה
19	אסיה והפסיפיק
21	אמריקה הלטינית
23	מדינות נוספות
24	הזדמנויות ליצואן הישראלי
26	פרק ב' היצוא הישראלי
32	פרק ג' סקר אודות מצב היצוא בישראל
34	עיקרי הממצאים
35	מצב הרוח הכללי של היצואנים
37	חסמים לייצוא

תוכן העניינים < המשך

44	פרק ד' סיכום פעילות המכון לשנת 2023 עם הפנים ל-2024
48	פעילות מעודדת צמיחה ממוקדת קלאסטרם
48	אגריפוד
51	ביטחון המולדת, סייבר ופינטק
54	דזרטק
58	היי-טק
60	לייף-סטייל ומוצרי צריכה
62	מדעי החיים
64	השקעות
66	תוכנית עידוד יצוא בחברה הערבית
68	המכללה ליצוא ולשיווק בין-לאומי
70	מודיעין עסקי ומערכת הזדמנויות עסקיות
72	מחקר כלכלי
73	משלחות וקשרי סחר בין-לאומיים
74	פרויקט מנטורינג ליצוא
75	תערוכות וכנסים בין-לאומיים
77	סיכום

אבי בלשניקוב – יו"ר מכון היצוא

ישראל, שידועים ומוכרים היטב בזירה הגלובלית. בסוף, השיקול הכלכלי ינצח וכאשר יתפוגג ענני המלחמה והדה-לגיטימציה, חברות עסקיות וגורמי ממשל יחפשו את המוצרים והשירותים הישראלים בשל איכותם.

המצב מחייב אותנו כמכון, ואת כל השחקנים האחרים במערך סחר החוץ הישראלי, להכפיל את מאמצי התמיכה בחברות היצואניות, תוך איתור מנועי צמיחה חדשים ומבטיחים. אנו נעשה זאת בכל הכוח, התנופה והרצון שיש לנו.

מכון היצוא ימשיך במשימת העל שלו לקדם את היצוא הישראלי, בשיתוף פעולה הדוק עם הסקטור הפרטי והציבורי. הוא יעשה זאת לא רק באמצעות שימוש בכלי הסיוע המסורתיים שלו, אלא גם תוך יישום אמצעים חדשניים ופתרונות מוחץ לקופסה. דוגמה אחת לכך היא השקתה של מערכת מקוונת, מבוססת AI, שהצגנו לאחרונה לאיתור הזדמנויות עסקיות וכבר קוצרת הישגים.

אני מאמין שנדע לרתום את כל החוזקות שלנו לטובת החברות היצואניות, תוך הכנסת חברות נוספות למעגל היצוא, בדגש על החברה החרדית והערבית. מבחינה זו, תוכנית הצמיחה של משרד הכלכלה והתעשייה מהווה גב חשוב למאמצים אלה.

זוהי עבודה רחבת היקף ועתירת הישגים בשנת 2023 וזו הזדמנות נאותה להודות לקודמתי בתפקיד, **איילת נחמיאס-ורבין**, על עבודתה המאומצת למען המכון. ברצוני להודות גם לצוות מכון היצוא, בהובלת המנכ"לית, **נילי שלו**, על עבודתו המסורה.

בברכה,

אבי בלשניקוב, יו"ר מכון היצוא

דוח מסכם זה של שנת 2023, שמוגש לציבור הרחב, לקהילה העסקית ולעמיתינו במגזר הציבורי, עומד בסימן מלחמת "חרבות ברזל" והקשיים עימם מתמודד המשק בעקבותיה.

עד לפריצת המלחמה, בשבעה באוקטובר, עמדה פעילות מכון היצוא בשנת 2023 בסימן התאוששות מוגברת לאחר שנות הקורונה והפוסט-קורונה. המכון חזר לפעילות פיתוח עסקי פיזית בתנופה נרחבת, כשהוא מארח משלחות זרות רבות ומוציא משלחות לחו"ל, בתחומים שמגלמים את היתרון היחסי הישראלי. כל זאת לצד הקמת ביתנים לאומיים בתערוכות מרכזיות בעולם, מתן מודיעין עסקי בעל ערך רב ליצואנים ופתיחת דלתות בקרב גורמי ממשל, קניינים וחברות עסקיות בעולם.

עם פרוץ המלחמה, נערך המכון במתכונת פעולה מיוחדת כדי להושיט סיוע ממוקד לחברות היצואניות.

מאז אנו עסוקים בתמיכה ביצואנים כדי להתגבר על הבעיות שנוצרו בעקבות המלחמה - קושי בהשגת מימון לפעילות שיווקית בחו"ל, סנטימנט אנטי-ישראלי בעולם וחרם שקט על מוצרים ישראלים. לכך צריך להוסיף את האיומים על תנועת הסחורות בים האדום, היוצרים שיבושי אספקה עולמיים, והתייקרות מחירי הסחורות.

למרות כל הקשיים הללו, הן בממד המדיני והן בממד הכלכלי, אני אופטימי.

ידענו כבר ימים קשים ויכולנו להם. המלחמה האחרונה ממחישה את הכוחות הגנוזים של החברה הישראלית ואני משוכנע שהם ינותבו גם לחיזוק הכלכלה והיצוא. מעל הכול, עומדים לנו היתרונות הטכנולוגיים והמסחריים של

נילי שלו – מנכ"לית מכון היצוא

נרשמה האטה ביצוא הישראלי ברבעון האחרון של 2023, אך סך יצוא ההיי-טק, קטר הצמיחה של המשק, נשאר בהיקף של 80 מיליארד דולר, דומה בהיקפו לשנה קודמת, והוא מהווה כיום מעל מחצית מסך היצוא הישראלי.

בדוח זה תוכלו למצוא סקר מקיף שערך המכון בקרב היצואנים וממנו עולה, כי האיום על הורדת דירוג האשראי הינו האיום המשמעותי ביותר לחברות היצואניות בהקשר של מכירות וגיסי הון, וכי כ-70% מהיצואנים חוששים מהון חוזר נמוך ואפילו שלילי כבר בחודשים הקרובים. אנו ערים לחשש זה ועוד לפני המלחמה השקנו מחלקת חדשנות ואקו-סיסטם בחטיבת הפיתוח העסקי, שנועדה, בין היתר, לסייע ליצואנים בתחום ההשקעות ולבנות יחד עם מערך סחר חוץ תכנית עבודה ייעודית לנושא.

מכון היצוא גם ער למצוקת החברות הקטנות והבינוניות במשק ואנו עושים כל שביכולתנו להרחיב את הפעילות הבין-לאומית על מנת להנגיש הזדמנויות עסקיות לחברות אלה. כמו כן, פועל המכון יחד עם שותפינו לבניית תוכנית סיוע לחברות מקו העימות בפעילותן הבין-לאומית.

השנה הקרובה תהיה מאתגרת, אך אני בטוחה שהמשק והיצוא הישראלי יפגינו עמידות ואיתנות.

העבודה הרבה המשתקפת מעל דפים אלה איננה מפעל יחידני, אלא מקבץ של עבודת פרטים הפועלים ביחד, לאורך כל השנה ולחוב כל הגזרה, במאמץ עקבי ומתמשך ובמטרה לסייע ולתמוך בחברות היצוא הישראליות. אני מודה לכל נשות ואנשי המכון הנפלאים, לשותפינו לעשייה במנהל סחר חוץ במשרד הכלכלה, לשותפינו לדרך בהתאחדות התעשיינים ובלשכת המסחר וכן לכלל היועצים ולספקים העובדים עימנו בשוטף, על מסירותם וחריצותם לתועלת קידום הסחר הישראלי בזירה הגלובלית.

אנו עומדים לרשות היצואנים והיצואניות בכל עת.

בברכה,
נילי שלו, מנכ"לית מכון היצוא

אני מתכבדת להגיש לכם את דוח הפעילות השנתי של מכון היצוא לשנת 2023.

לצד סקירה מקיפה של מגוון הפעילויות שהתקיימו בשנה זו על ידי המכון, דוח זה משקף את המאמץ הכולל לשפר ולשכלל

את כלי התמיכה והסיוע של המכון לחברות המייצאות ולהתאימם למגמות בשווקים הבין-לאומיים.

2023 הייתה ללא ספק שנה יוצאת דופן. היא החלה בתנופה רחבה של פעילות עם חזרת עולם הכנסים והתערוכות הבין-לאומיות לפעילות פיזית, אך הסתיימה עם פרוץ מלחמת "חברות ברזל" בתחילת הרבעון האחרון של השנה. המלחמה שינתה באחת את המציאות הישראלית וחייבה אותנו להתאים את אופי הפעילות כדי לסייע לחברות להתמודד מול האתגרים הרבים שזימנה המלחמה - גיוס מילואים בהיקף נרחב, ירידה בפעילות ובביקורים בישראל, קשיים במימון וצמצום תקציבי השיווק של חברות.

למרות שאנו מורגלים בטלטלות עזות מאז הקורונה, היה כאן שילוב ייחודי של קשיים מסוגים שונים, שזימנו לכולנו אתגר משמעותי.

המהלך הראשון בו נקטנו עם פרוץ הקרבות הוא הפעלת חמ"ל סיוע ליצואנים, בשיתוף פעולה הדוק עם מנהל סחר חוץ במשרד הכלכלה והתעשייה, וזאת כדי לתת מענה לבעיות סחר שונות. במהלך המלחמה שמנו דגש על נושאים כמו משק לשעות חירום ולוגיסטיקה, הסברה כלכלית ונשאנו את הדגל של המשכיות עסקית. בד בבד רתמנו את כל הכלים והאמצעים כדי לספק תמיכה לחברות במאמצי השיווק שלהן. דווקא בתקופה זו, ראינו חשיבות רבה להיות נוכחים בכנסים בין-לאומיים ובתערוכות בחו"ל תחת ביתן לאומי ישראלי והשתתפנו בתערוכות מובילות כגון מדיקה ומיליפול עם עשרות חברות ישראליות.

לגבי היצוא הישראלי, אין להכחיש כי בעקבות הלחימה

תקציר מנהלים

דוח זה מסכם את פעילות מכון היצוא בשנת 2023, שהייתה שנה מאתגרת במיוחד לאור פרוץ מלחמת "חרבות ברזל". למרות האתגרים, המכון המשיך בפעילותו לקידום היצוא הישראלי, תוך התמקדות בסיוע לחברות שנפגעו מהמלחמה ובהתמודדות עם השלכותיה הכלכליות.

בשנה זו נמשכו מאמצי המכון להעצים את היקפי הפעילות הבין-לאומית ואיכותה, כהמשך לשנות הפוסט-קורונה שקדמו לה. זאת תוך שכלול הכלים הטכנולוגיים שמעמיד המכון לרשות החברות המייצאות. אך המלחמה חייבה את הנהלת המכון לבצע התאמות מהירות באופי הפעילות ולמקד מאמצים בפתרון בעיות רבות שצצו בתחום סחר החוץ של ישראל, כמו גם להושיט סיוע ליצואנים וליצואניות שנפגעו במישרין מהמלחמה. בין היתר, הפעיל המכון, בשיתוף מנהל סחר חוץ במשרד הכלכלה והתעשייה, חמ"ל סיוע ליצואנים לפתרון בעיות סחר. פעילות זו נמשכה בכל הרבעון האחרון של 2023, תוך מאמץ רחב היקף של המכון להבטיח רציפות והמשכיות עסקית לחברות המייצאות.

סיכום הפעילות בשנת 2023 מעלה, כי המכון קיים בשנה זו מאות אירועים בהם נטלו חלק עשרות אלפי משתתפים במגוון רחב של סוגי פעילות ובהם סקאוטינג, פיתוח עסקי, תערוכות בין-לאומיות ומשלחות - בכל ענפי היצוא. גם המכללה ליצוא קיימה עשרות פעולות הדרכה שונות, כולל וובינרים, ימי עיון, סדנאות וקורסים און-ליין. אגף המידע והמודיעין העסקי, טיפל במהלך אותה שנה באלפי פניות, רובן בתחום של לידים, מכרזים וסקירות אנליסט ממוקדות.

תחילת הדוח מוקדשת לניתוח מגמות בכלכלה העולמית. בחלק זה נסקרים האירועים בשנה החולפת והשפעתם על אזורי הסחר המרכזיים ובמדינות השונות הרלוונטיות לסחר החוץ הישראלי. ניתוח זה משמש כמבוא לבחינת השפעת המגמות על היצוא מישראל. מפילוח הנתונים עולה, כי בשנת 2023, למרות האתגרים הגלובליים, נמשכה ההתרחבות ביצוא שירותי היי-טק מישראל,

אם כי בקצב מתון יותר בהשוואה לשנים קודמות, במקביל לירידה בהיקף יצוא שירותי תחבורה וכימיקלים, בעקבות התמתנות רמת המחירים העולמית. כמו כן, נמשכה ההתאוששות ביצוא שירותי התיירות מישראל (תיירות נכנסת), אם כי בשיעור נמוך מהציפיות בשל השפעת מלחמת "חרבות ברזל" על הרבעון האחרון של שנת 2023.

בניתוח צופה פני עתיד, ההערכה היא, כי הירידה המשמעותית בצמיחה הצפויה אצל שותפות הסחר המרכזיות של ישראל (ארה"ב, האיחוד האירופי ובריטניה) והמלחמה בעזה יביאו להאטה בקצב גידול היצוא בשנתיים הקרובות. ההאטה תתבטא בעיקר במוצרים ושירותים לצריכה הפרטית, אך פחות ביצוא של טכנולוגיות קריטיות, כגון טכנולוגיות הגנה, סייבר, תשתיות מחשוב ובריאות.

כדי להיערך בצורה מיטבית לקראת שנת 2024 קיים המכון סקר בחודש פברואר האחרון בקרב חברות וממנו עלו נתונים אשר היוו בסיס לתכנית העבודה שלנו ושל שותפינו במנהל סחר חוץ. בין היתר התברר כי היצואנים ממשיכים אמנם להיות אופטימיים לגבי התרחבות היצוא בשנת 2024, אם כי רמת האופטימיות פחתה לעומת זו שנמדדה בשנים קודמות. הסקר מצא שהחסם העיקרי להרחבת פעילות היצוא בקרב יצואנים קטנים (המייצאים עד שני מיליון דולר בשנה) הוא מחסור בתקציב לשיווק בין-לאומי. לעומת זאת, היצואנים הגדולים יותר רואים בקשיים בשרשרת האספקה כגורם העיקרי שיספיע על הרחבת פעילותם בחו"ל.

הסקר המחיש את דאגת היצואנים לשנים הקרובות באשר לגיוסי הון והשקעות והם הביעו חשש מהחרמת תוצרת ישראלית. 60% מהיצואנים אף העידו, כי המלחמה כבר מקשה על יכולתם לעמוד בחוזים שנחתמו טרום המלחמה וחוששים כי לאור ההאטה העולמית לקוחות יתקשו לשלם. מכון היצוא ער לחששות אלה ופועל כדי לייצר להם מענה. כמו כן, הוא ער במיוחד למצוקת החברות הקטנות והבינוניות במשק ועושה ככל שביכולתו להרחיב את הפעילות הבין-לאומית והנגשת הזדמנויות עסקיות לחברות אלה.

המכון גם ימשיך לפעול לטובת חברות בעוטף ובקווי העימות, בצפון ובדרום, ויגיש להן סיוע ייעודי. כחלק ממערך סחר החוץ הישראלי, המכון יפעל למתן את ההשפעה הגיאו-פוליטית על פעילות סחר החוץ, זאת לאור הסנטימנט האנטי-ישראלי בעולם, והקושי במשיכת פעילות לישראל בשל המצב הביטחוני.

תוכנית העבודה של המכון המוצגת בדוח זה מדגישה, כי בשנת 2024 המכון ימקד את פעילותו בקידום פעילויות מעודדות צמיחה, תוך פיתוח עסקי מוגבר - כולל קידום אירועי קלאסטרים במדינות יעד והרחבת הפעילות בחו"ל, השתתפות בתערוכות חדשות והגדלת מספר המשתתפים בפעילויות קיימות. כן יגביר המכון את פעילותו בתחום גיוס הון.

מהאירועים שהתקיימו בהובלת המכון ושותפינו העסקיים במהלך הרבעון הראשון לשנת 2024, למרות החשש הרב שעלה בעקבות המלחמה, הביתנים של החברות הישראליות והמשלחות שיצאו רשמו הישגים מרשימים במספר המפגשים העסקיים ובאיכות המבקרים. שנת 2024 תהיה אף היא שנה מאתגרת ליצוא הישראלי, אנו פועלים בכל כוחנו במיקוד המשאבים, שיפור היכולות ומתן כלים של מכון היצוא ושל שותפינו למערך סחר החוץ בכדי לאפשר לחברות לצלוח אתגרים אלה.

כלכלה עולמית

מגמות בכלכלה העולמית

למרות הטלטלות שעברה בחמש השנים האחרונות, הכלכלה העולמית מצליחה לשמור על יציבות מרשימה. בפרק זה, נסקור את הסביבה הכלכלית הגלובלית ונמנה את הגורמים הבולטים אשר הביאו לשינויים נרחבים בכלכלה.

מגפת הקורונה שינתה את פני הכלכלה בכמה אופנים: שרשרת האספקה ספגה פגיעה גדולה בצורת התייקרות עלויות ההובלה בשל צמצום זמינות המשלוחים, דבר אשר גרם לעלייה חדה במחירי הסחורות. הכלכלות המפותחות העניקו לאזרחיהן תמריצים, דבר אשר הוביל לצריכה פרטית מוגברת לצד חוסר בסחורות ובזכותה נוצר שיא של השקעות בחברות טכנולוגיה בשל הנזילות הרבה בשווקים.

מלחמת רוסיה אוקראינה ומשבר אנרגיה עולמי - כשנדמה היה שהעולם מתחיל להיחלץ ממשבר הקורונה, הצטייר כבר בסוף שנת 2021 משבר נוסף והוא משבר אנרגיה שהתפתח על רקע דילול במקורות האנרגיה בעולם, הטלת קנסות על שימוש בפחם והטלת עיצומים על רוסיה, במסגרת מלחמת רוסיה אוקראינה, ספקית הגז הראשית של אירופה. לצד ההמראה במחירי האנרגיה, גם מחירי המזון זינקו על רקע הפגיעה באספקת החיטה, במקביל לבצורת כבדה בחלקים נרחבים של אפריקה ואירופה.

אינפלציה - שנת 2023 התאפיינה בחוסר איזון בין ההיצע העולמי המדשדש לבין הביקושים הגדלים, אשר הביאו להמשך עליית המחירים. בכדי להתמודד עם המצב ולבלום זאת, במרבית מדינות העולם הבנקים הכריזו על העלאות ריבית חדות ואלה אפיינו את המשך השנה כאשר השינוי הורגש החל מהמחצית השנייה של השנה. עדיין יעדי האינפלציה נמצאים מעל יעדי הבנקים המרכזיים.

התפוצצות בועת היי-טק העולמי - לאחר האצה מטאורית, החלו בשנה החולפת סימני האטה חריפים בהיי-טק. היקף ההשקעות והערכות השווי של חברות שנקבעו בשנת 2021 קטנו משמעותית, צומצמו משרות בחברות הגדולות וסטרטאפים רבים נסגרו. בשנת 2023 היקף הגיוסים בהיי-טק העולמי ירד להיקף הנמוך ביותר מאז שנת 2018 והגיע לכ-285 מיליארד דולר בלבד, ירידה שנתית של 40%, זו השנה השנייה ברציפות.

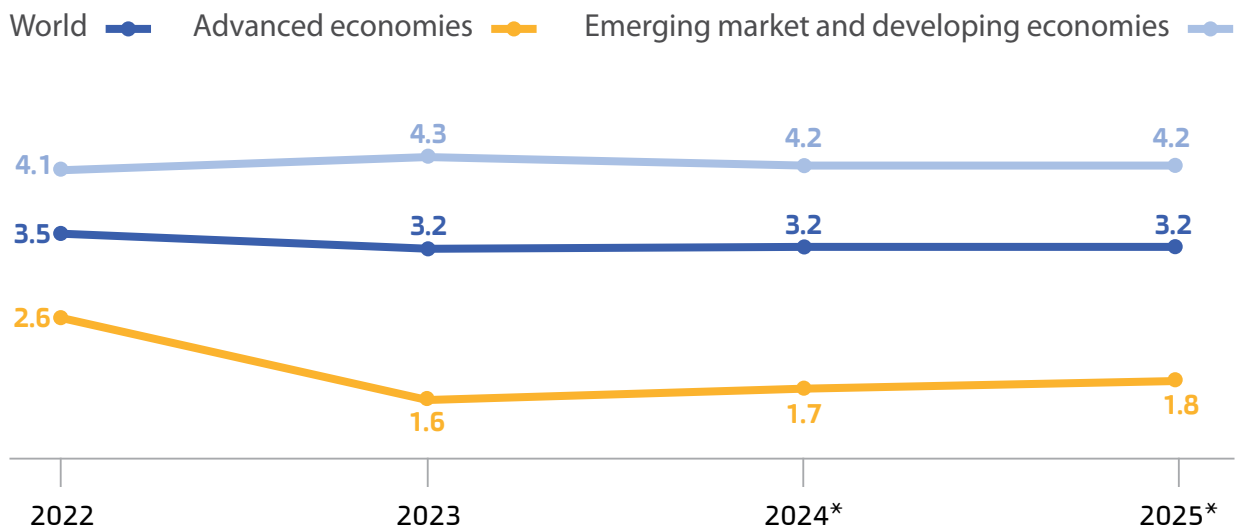
מלחמת "חרבות ברזל" - מורגשת גם בסחר העולמי בצורת איומים על נתיבי השייט הבין-לאומיים בהם עובר שליש מהסחר העולמי. נוצרו שיבושי אספקה, עיכובים ועליות במחירי השילוח והמוצרים. אלו משפיעים באופן ישיר על הכלכלות הגדולות ומייצרים מתחים, מורכבות ואי ודאות לשנה הקרובה.

ארצות הברית וסין - שינויים בשתי הכלכלות הגדולות - בארצות הברית נראים נתוני שוק עבודה חזקים למרות ריבית גבוהה, שחושפים חוסן בכלכלה ומעלים את תחזית הצמיחה שלה לשנה הקרובה. סין, הכלכלה השנייה בגודלה בעולם, חושפת האטה כלכלית מדאיגה כתוצאה מהתנהלותה בתקופת הקורונה, לצד משבר נדל"ן חריף. אלו משפיעים לרעה על פוטנציאל הצמיחה לשנה הקרובה.

הכלכלה העולמית, למרות האתגרים הרבים שתיארנו, מצליחה להתמודד עם איומים כלכליים ומתחים גיאופוליטיים בסביבה הגלובלית ושומרת על חוסנה ויציבותה. על פי תחזיות קרן המטבע העולמית שהתפרסמו בחודש אפריל האחרון, הכלכלה העולמית צפויה לצמוח השנה בכ-3.2%, בדומה לצמיחה השנתית בשנת 2023. הכלכלות המתפתחות, משחקות תפקיד מרכזי, עם צמיחה של 4.2% לעומת הכלכלות המפותחות בהן הצמיחה הצפויה עומדת על כ-1.8%.

בשנים הבאות, עד לסוף שנת 2028, צפי לצמיחה שנתית דומה של כ-3.2% וזאת נשענת במידה רבה על תפקודי הממשלות והבנקים המרכזיים, תוכניות רחבות הכוללות הקלות כספיות, השקעות בטכנולוגיה ומעבר לאנרגיות מתחדשות. לאור האמור, השינויים הגיאופוליטיים, משנים את תמונת המצב בכל הרבדים והחזרה לימי טרום הקורונה, בהם הכלכלה צמחה בכ-4% מידי שנה בשני העשורים האחרונים, עוד נראית רחוקה.

הכלכלות המתפתחות הן שממשיכות למשוך את הצמיחה העולמית כלפי מעלה (השינוי בתמ"ג העולמי באחוזים לשנים 2022-2025*)

אזורי סחר

ההתפתחויות הגיאופוליטיות משפיעות על העולם הגלובאלי בכלל ועל כל מדינה בפרט. שלל הרבדים משתנים ולראיה במהלך שלושים השנים האחרונות, משקל חמש הכלכלות המפותחות הגדולות, אשר היווה כ- 40% מהתוצר העולמי, נחלש לכ-25% בלבד, מתוכן על 15% אחראית ארצות הברית, הכלכלה החזקה ביותר בעולם. לצד אלו, נראית מגמת עלייה של הכלכלות המתפתחות. דוגמא לכך היא משקלן של סין והודו אשר עלה משמעותית מ-8% תוצר לכ-25%.

משבר הקורונה וההתפתחויות הגלובליות הנלוות השפיעו רבות על כל אזור סחר והאטו את קצב הצמיחה הצפוי במדינות המתפתחות בעיקר. בפרק הנ"ל נתמקד באזורי הסחר והשינויים שחלו בהם על פי מדדי צמיחה, גודל ודירוג סיכון עסקי למדינה. מעין מפת דרכים אינדוקטיבית לבחינת הזדמנויות וסיכונים לחברות ישראליות. ככל שהכלכלות מוטות ימינה, שיעור הצמיחה של הכלכלות מאופיין בהיקף גבוה יותר. ככל שהכלכלה קרובה לקו האמצע, שיעורי הצמיחה בין התקופות דומים וככל שהיא עולה מעל הקו, צפויה האצה בשיעורי הצמיחה לשנתיים הקרובות. כלכלה אשר נמצאת מתחת לקו האמצע, הצפי הוא להאטה בשיעורי הצמיחה.

1. חמש הכלכלות הגדולות – ארה"ב, סין, הודו, גרמניה, יפן

סין, מדינה מתפתחת מהווה את הכלכלה השנייה בגודלה בעולם. עד להתפרצות מגפת הקורונה, ניכר היה כי סין מצמצת את הפער מול ארצות הברית עם צמיחה של 7% מדי שנה בין השנים 2016-2019 וזאת בשל גודל אוכלוסייתה ועלייה במשקל ענפי התעשייה והטכנולוגיה בעלי ערך מוסף כלכלי גבוה. שנת 2023 לא הייתה אפוא שנת התאוששות. סין צמחה פחות מהתחזיות שניבאו לה. באותה השנה שוק המניות הסיני דעך מול עלייה בשיעור חד ספרתי בשוקי המערב, כסף זר יצא מהמדינה ומדד המחירים לצרכן ירד באופן חד לאחר נסיגה במחירי הסחורות והביקושים. נוסף על כך, בסין התגבר משבר נדל"ן מהחמורים בעולם וזאת לצד לחצי צרכנים ועסקים מקומיים, היצוא הסיני נפגע בכ-5% - הירידה החדה ביותר מאז שנת 2016 ונראה כי מדיניות "אפס הדבקה" שנקטה סין במטרה למנוע התפשטות עולמית של המגיפה הכבידה דרמטית על פעילותה. לפי קרן המטבע העולמית, לשנים הקרובות, קצב הגידול בסין צפוי לעמוד על כ-4% בלבד מדי שנה.

הכלכלה **ההודית** המאופיינת בשיעורי צמיחה גבוהים צפויה להתרחב במהירות הגבוהה ביותר מבין הכלכלות הגדולות. הטלטלות הגלובליות לא דילגו על הודו אך משפיעות עליה באופן מתון. בדומה לכלכלות הגדולות, הודו סובלת מהאטה בביקושים העולמיים והידוק תנאים מוניטריים המכבידים על צמיחתה עם פגיעה של 0.5% בצמיחת התוצר, אך עם זאת, היא צפויה להמשיך להיות הגבוהה ביותר מבין הכלכלות הגדולות לשנים הקרובות, כתוצאה מהמשך ההשקעות והרפורמות בכלכלה, עם תחזית לצמיחה שנתיית ממוצעת של כ-6.5%.

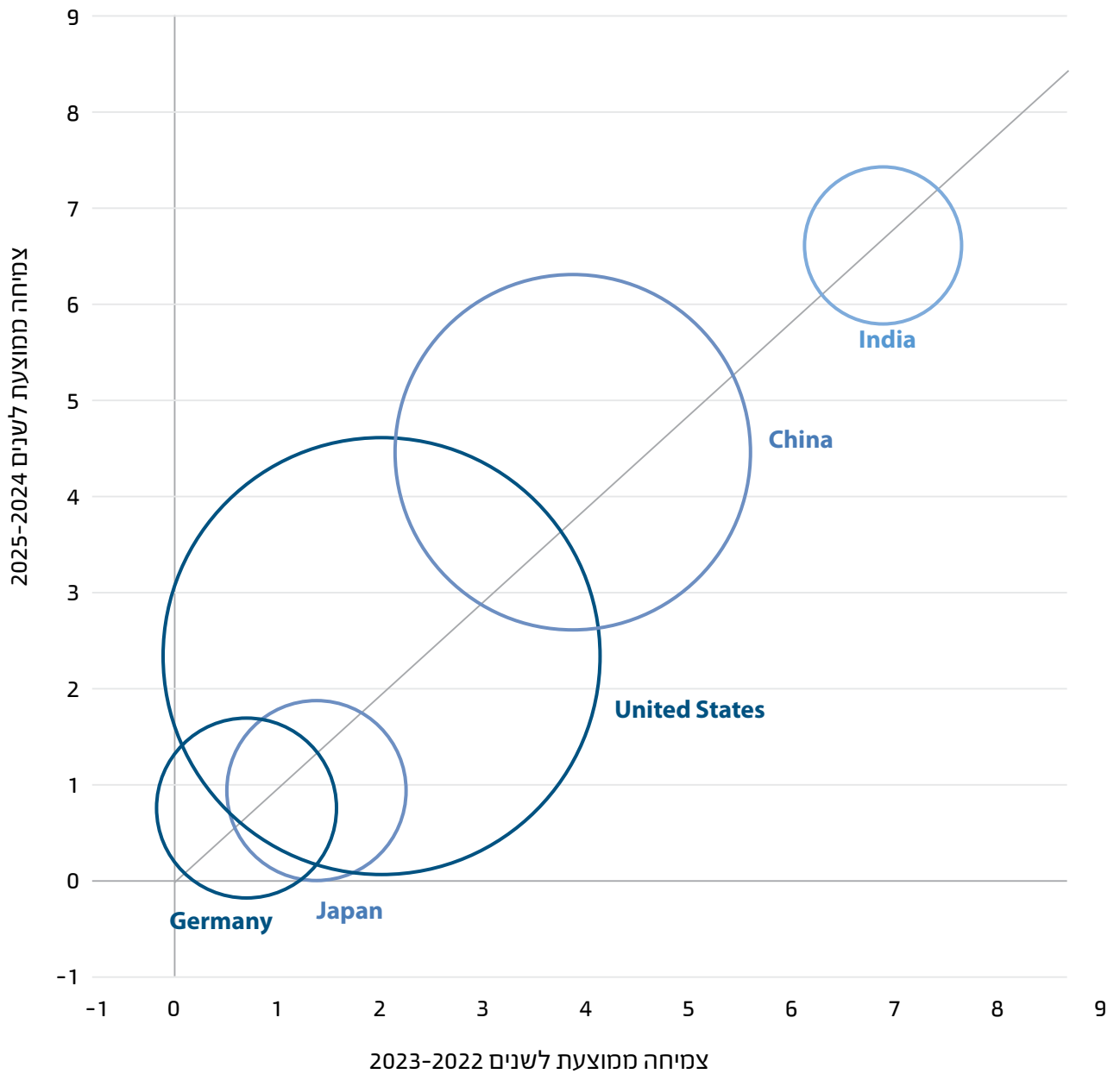

ביצועים יוצאים מן הכלל של כלכלת ארה"ב בשנה החולפת הביאו לעדכון חיובי בנתוני הצמיחה על פי הפרסומים מחדש אפריל 2024 בהשוואה לתחזית שהתפרסמה באוקטובר. לשנת 2024, צמיחת התוצר צפויה לעלות מ-2.5% בשנת 2023 ל-2.7%. בשל חוסר הוודאות שמלווה אותנו לשנים הקרובות כתוצאה מהסיכונים הגיאופוליטיים, נתוני הריבית הגבוהים בארה"ב שעדיין לא נושאים פרי בריכוך האינפלציה וסערת הבחירות ברקע, צפויה האטה ניכרת לשנים הקרובות על פי תחזיות קרן המטבע. לשנת 2025, צפי לכ-2% צמיחה, כאשר הידוק פיסקלי הדרגתי וריכוך שוק העבודה האמריקאי צפויים להאט את הביקושים של הכלכלה הגדולה בעולם. קצב צמיחה זה צפוי ללוות את המדינה לחמש השנים הקרובות.

כלכלת גרמניה מושפעת הן ממחירי האנרגיה, מהאטה בסחר העולמי והן מסביבת הריבית באירופה שנתרה גבוהה והביאה להאטה בצריכה הפרטית במדינה. לאחר שיעור צמיחה שלילי של -0.3% בשנה החולפת, השנה, כלכלת גרמניה צפויה לשמור על גודלה. רק בשנת 2025, צפי להתאוששות קלה עם צמיחה של כ-1.3%. נתוני הצמיחה לטווח הרחוק אינם מעודדים, כלכלת גרמניה צפויה לשמר את גודלה בלבד, ללא צמיחה משמעותית באופן.

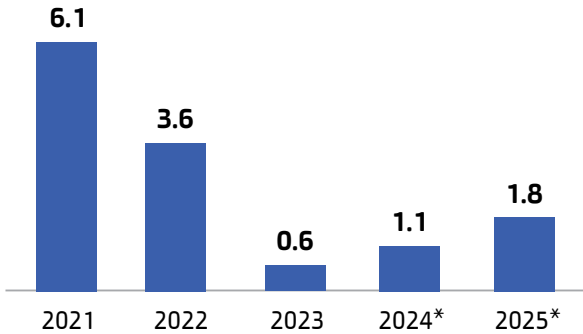
עוד בטרם מגפת הקורונה, סבלה יפן מהאטה כלכלית וקצב הצמיחה השנתי שלה בשנים 2016-2019 עמד על ממוצע של 0.7% בלבד, הנמוך ביותר מבין הכלכלות המפותחות. כיום, סובלת יפן מנטל חוב גבוה מאוד ובעיות דמוגרפיות, אך לצד זה סביבת אינפלציה נמוכה יחסית של כ-3% וריבית נמוכה של כ-0.1% מה שהופך אותה לאטרקטיבית יותר ביחס לכלכלות מפותחות אחרות. תחזית הצמיחה שלה לשנתיים הקרובות אופטימית ועומדת על כ-1% מדי שנה (2024-2025) לאחר צמיחה של כ-2% בשנת 2023.

מבט על חמש הכלכלות הגדולות בעולם

↑ שינוי בדירוג האשראי גודל כלכלה דירוג אשראי
 D BB+ AAA

2. האיחוד האירופי

על פי תחזית קרן המטבע העולמית לחודש אפריל 2024, הצמיחה בקרב כלכלות האיחוד צפויה להתאושש מהשיעור הנמוך של 0.6% צמיחה בשנת 2023, לכאחוז השנה, ובהמשך לצמיחה שנתית ממוצעת של כ-1.7% בלבד עד לסוף שנת 2028.

משבר האנרגיה והעלויות הגבוהות השפיעו על כוח הקנייה של משקי הבית ועל הסביבה העסקית כולה באיחוד האירופי בשנה החולפת. צפי להתאוששות קלה בנתונים בהובלת התאוששות התיירות וירידה

קלה במחירים, צפויות לתמוך בצמיחה בהכנסה הריאלית הצפויה להניע את התאוששות לשנים הקרובות, אם כי במידה מתונה יותר מצמיחה שנתית של כ-2.3% בשנים 2016-2019, טרום משבר הבריאות העולמי ומשבר האנרגיה הכבד באירופה שפגעו דרמטית בכלכלה זו.

צעדים מבניים ארוכי טווח להעלאת שיעורי ההשתתפות בכוח העבודה, שיפור יעילות העבודה, סביבה עסקית נוחה ושווה להשקעות פרטיות וקידום חדשנות הכרחיים על מנת לשפר את הצמיחה הצפויה לטווח הרחוק בקרב כלכלות האיחוד.

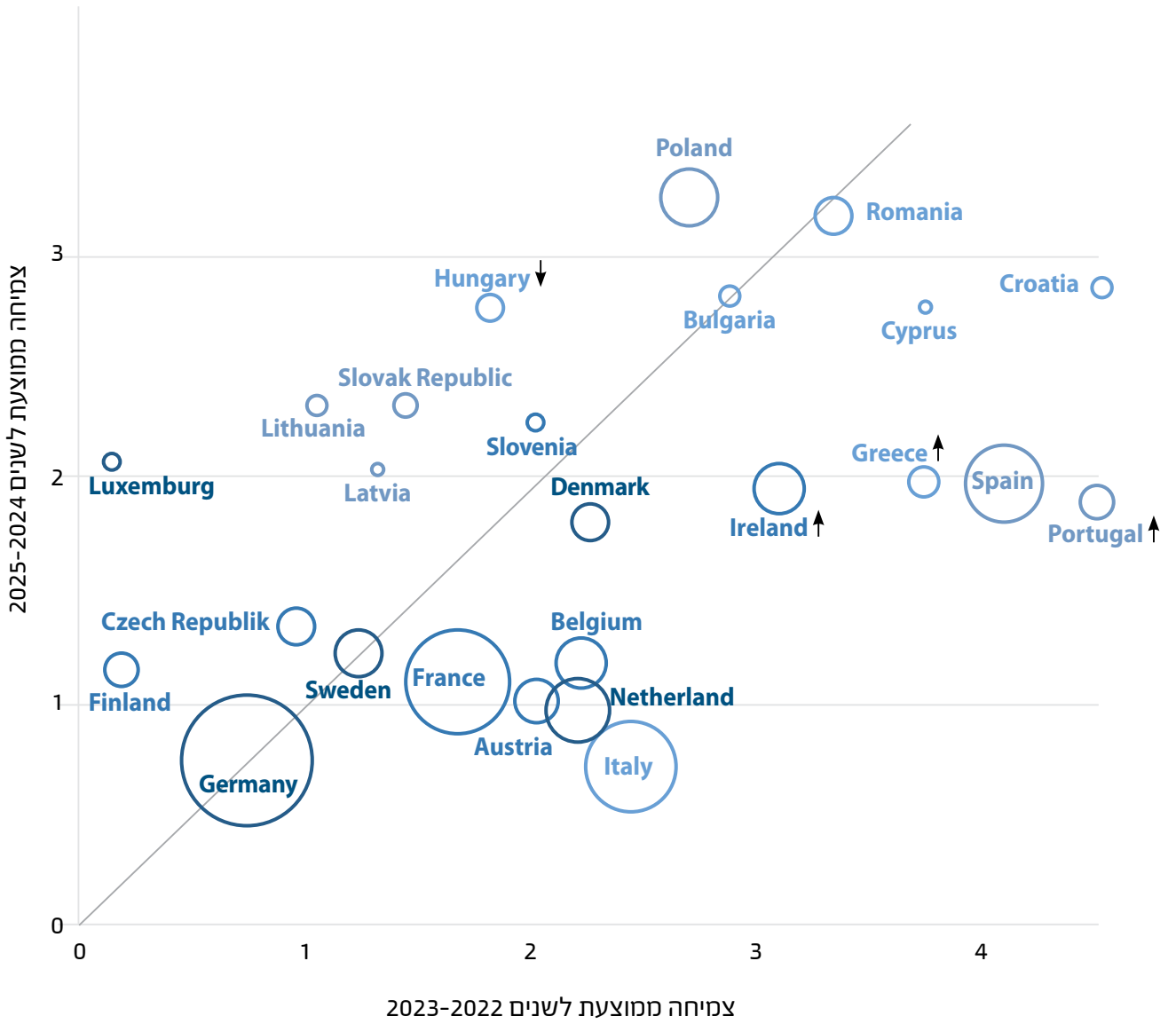
תחזית פסימית במיוחד ל**גרמניה**, שכלכלתה תלויה כמעט לחלוטין בגז, עם נתוני הצמיחה החלשים ביותר מבין כלכלות האיחוד. צמיחה נמוכה גם בכלכלות הגדולות **איטליה**, **הולנד** ו**צרפת** עם צפי לצמיחה ממוצעת

של כאחוז בלבד לשנתיים הקרובות, זאת לאחר שהראו התמודדות טובה יחסית בשנתיים החולפות (2022-2023). **ספרד** ו**פולין**, הכלכלות הגדולות אחריון בגוש, מציגות התמודדות מרשימה בשנתיים החולפות ולשנתיים הקרובות.

המדינות שיובילו את הצמיחה באיחוד האירופי עם צמיחה שנתית ממוצעת של מעל ל-2.5%, הן **פולין** ו**רומניה** לצד הכלכלות הקטנות **הונגריה**, **בולגריה**, **קראטיה** ו**קפריסין**. **יוון** ו**פורטוגל**, לאחר שנים קשות לכלכלה, הפגינו התמודדות יפה עם המשברים האחרונים והצליחו לשפר את דירוג האשראי שלהן ובשנתיים הקרובות צפי הצמיחה הינו כ-2% מדי שנה.

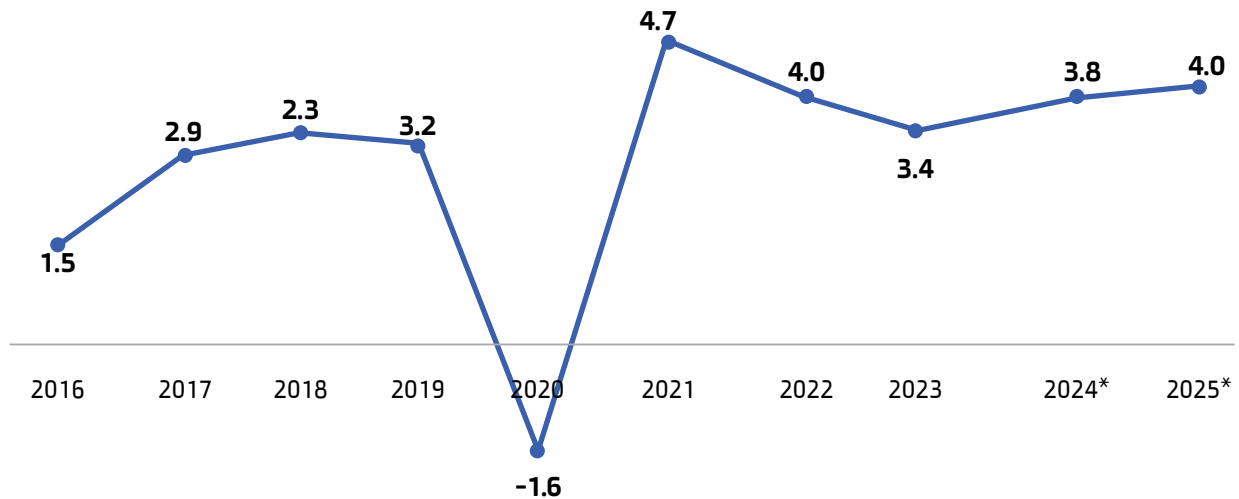

מבט על כלכלות האיחוד האירופי

↑ שינוי בדירוג האשראי גודל כלכלה דירוג אשראי (D, BB+, AAA)

3. סב-סהרה אפריקה

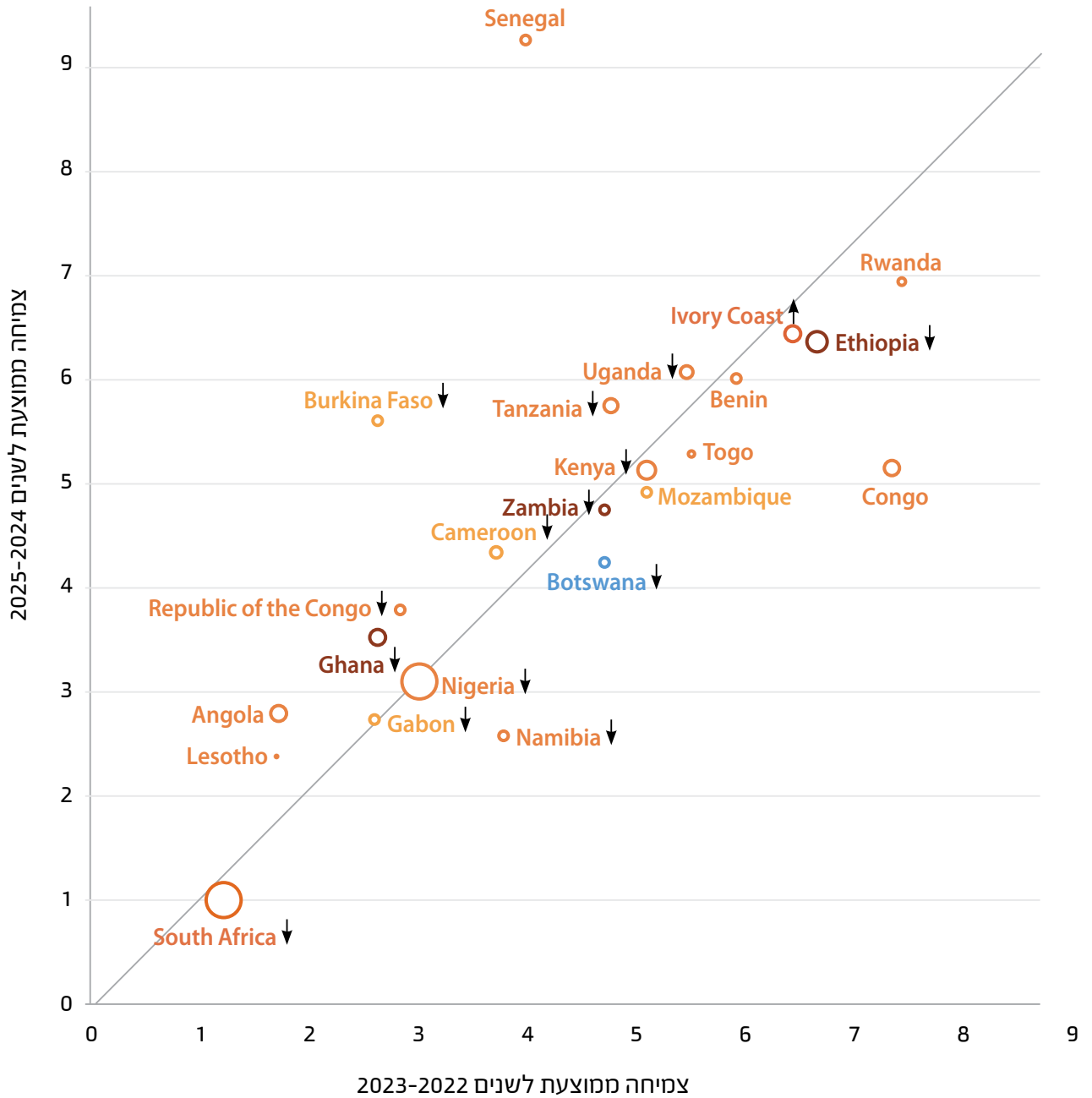

כלכלת אפריקה חוותה שורה של זעזועים בעשור האחרון בעקבות משברי אקלים ובצורת קשה, מגפת הקורונה והפלישה של רוסיה לאוקראינה אשר השפיעו על עלויות המזון והאנרגיה. סב-סהרה אפריקה מייבאת 85% מתצרוכת החיטה שלה. 8 יבואניות החיטה הגדולות; טנזניה, חוף השנהב, סנגל, מוזמביק, אנגולה, אתיופיה, קניה ודרום אפריקה הושפעו מאוד מהעלייה במחירי המזון בשנה החולפת. בנוסף לכך, עליית מחירי האנרגיה השפיעה באופן לא שוויוני על המדינות באזור. מחירי נפט גבוהים הניבו רווח ל-8 יצואניות הנפט וביניהן אנגולה, קמרון, צ'אד, קונגו, גינאה המשוונית, גבון, ניגריה ודרום אפריקה אך ליתר 37 המדינות באזור עליית מחירי האנרגיה החמירה את חוסר האיזון בסחר והעלתה את עלויות המחיה והתחבורה.

לשנים הקרובות, ניכר כי כלכלת סב-סהרה אפריקה משתפרת בהדרגה. הצמיחה השנה צפויה לעלות מ-3.4% ל-3.8%, וצפי להמשך צמיחה לכ-4% בשנת 2025. מרבית ממדינות האזור צפויות לצמוח, באופן מובהק, יותר מהצמיחה שרשמו בשנתיים החולפות. בנוסף, ניכר שיפור בנתוני האינפלציה ויחסי החוב הציבורי התייצבו במרבית המדינות. עם זאת, לא הכל חיובי. האזור נותר פגיע לזעזועים חיצוניים גלובליים, אירועי אקלים תכופים, מצוקת מימון בקרב ממשלות האזור, עלויות אשראי גבוהות וסיכונים פוליטיים המייצרים אי שקט והתפרעויות בחלק ניכר מהמדינות. סיכונים אלה משפיעים על דירוג האשראי של מדינות רבות באזור (החץ בתרשים מתאר את השינויים בדירוג), מביניהן בולטות אתיופיה, גאנה וזמביה עם ירידה לרמת SD. כמו כן, אוגנדה, ניגריה וגבון ירדו רמת דירוג לרמת B-. בולטת לחיוב **חוף השנהב** שדירוג האשראי שלה עלה לרמת דירוג BB- והיא צפויה לצמוח בשנתיים הקרובות בשיעור ממוצע של 6.5%.

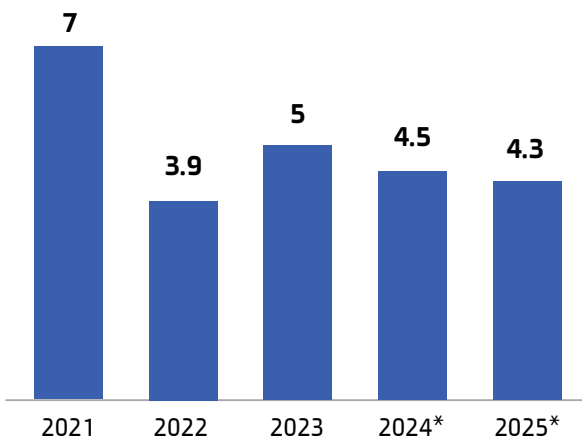
בתוך האתגרים הללו, המדינות שיובילו את הצמיחה בסב-סהרה אפריקה בשנים הקרובות הן **אתיופיה, קונגו, חוף השנהב, קניה וטנזניה**. לצידן כלכלות קטנות יותר הכוללות את סנגל, רואנדה ובנין עם שיעורי צמיחה של מעל ל-6%.

מבט על כלכלות סב-סהרה אפריקה

↑ שינוי בדירוג האשראי
 ○ גודל כלכלה
 D BB+ AAA
 דירוג אשראי

4. אסיה והפסיפיק

נתוני הצמיחה האזוריים לאסיה והפסיפיק לשנת 2023 שהתפרסמו בחודש אפריל האחרון, עלו על הציפיות לצמיחה שהתפרסמו בסוף שנת 2023, והגיעו ל-5%. האינפלציה המשיכה לרדת באזור, אם כי בקצבים שונים; כלכלות מסוימות עדיין רואות לחצי מחירים, בעוד שאחרות מתמודדות עם סיכונים דיפלציוניים.

לשנתיים הקרובות, קצב הצמיחה באזור צפוי להאט בצורה מתונה ל-4.4% מדי שנה. מרבית הכלכלות

צפויות לצמוח בקצב מתון יותר מהצמיחה הממוצעת שרשמו במהלך השנתיים האחרונות, 2023-2022. עיקר הצמיחה בהובלת הכלכלות הגדולות; **הודו וסין** ולצידן כלכלות קטנות יותר הכוללות את **וייטנאם, פיליפינים, מלזיה ואינדונזיה**. צמיחה זו צפויה להאט בחמש השנים הקרובות בשל האטה משמעותית בסין וחוסר ודאות לגבי השפעת המתחים הגיאופוליטיים על האזור, שינויי אקלים והזדקנות האוכלוסייה.

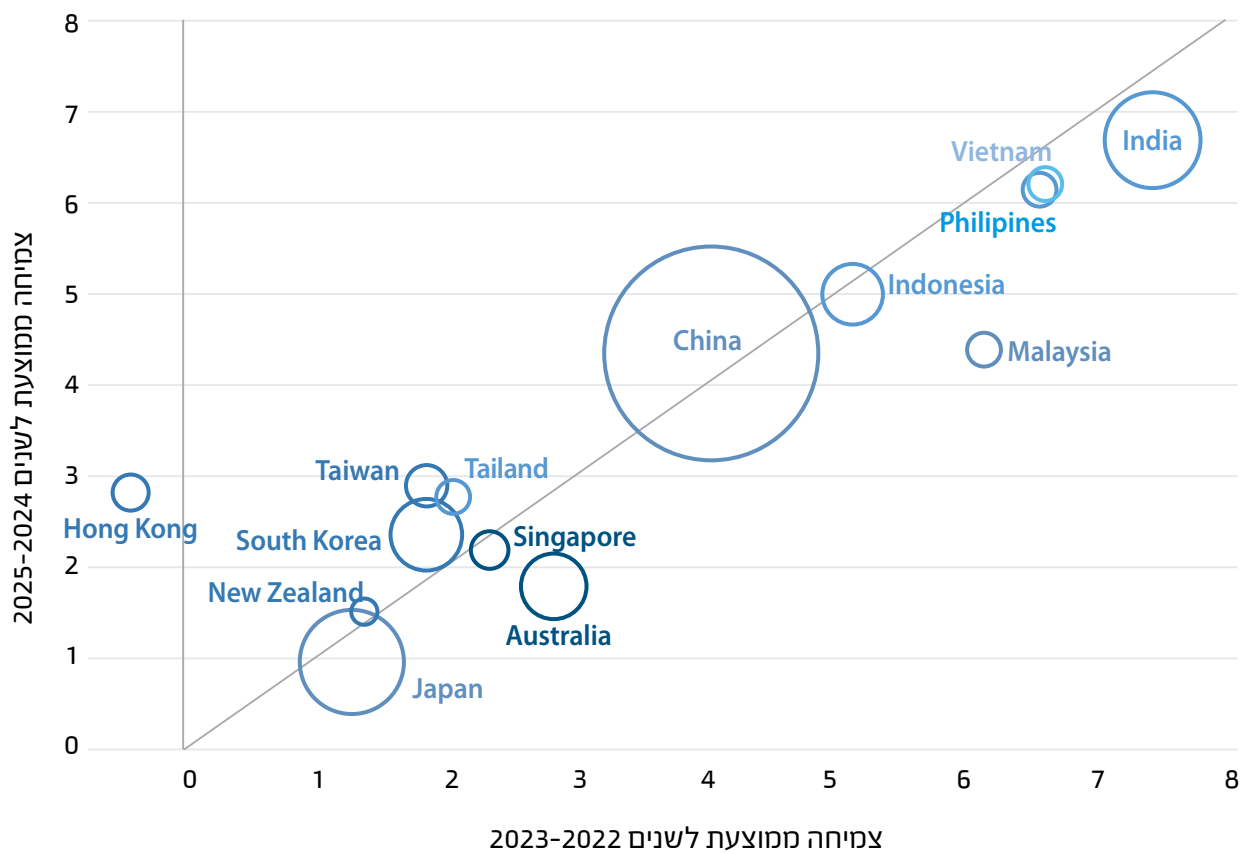
שוני ניכר בהתנהגות הכלכלות המפותחות לכלכלות האזור המתפתחות. כלכלות האזור המפותחות, צפויות לשמור על קצב צמיחה ממוצע של 1.7% בדומה לשנת 2023. בקרב כלכלות האזור המתפתחות, צפי להאטה, מצמיחה של 5.6% בשנת 2023 לכ-5% מדי שנה במהלך 2025-2024.

עד להתפרצות מגפת הקורונה, ניכר היה כי **סין**, הכלכלה השנייה בגודלה בעולם, מצמצמת את הפער מול ארצות הברית עם צמיחה של 7% מדי שנה בין השנים 2016-2019 וזאת בשל גודל אוכלוסייתה ועלייה במשקל ענפי התעשייה והטכנולוגיה בעלי ערך מוסף כלכלי גבוה. שנת 2023 לא הייתה אפוא שנת התאוששות. סין צמחה פחות מהתחזיות שניבאו לה. באותה השנה שוק המניות הסיני דעך מול עלייה בשיעור חד ספרתי בשוקי המערב, כסף זר יצא מהמדינה ומדד המחירים לצרכן ירד באופן חד לאחר נסיגה במחירי הסחורות וביקושים. נוסף על כך, בסין התגבר משבר נדל"ן מהחמורים בעולם וזאת לצד לחצי צרכנים ועסקים מקומיים, היצוא הסיני נפגע בכ-5% - הירידה החדה ביותר מאז שנת 2016 ונראה כי מדיניות "אפס הדבקה" שנקטה סין במטרה למנוע התפשטות עולמית של המגפה הכבידה דרמטית על פעילותה. לפי קרן המטבע העולמית, לשנים הקרובות, קצב הגידול בסין צפוי לעמוד על כ-4% בלבד מדי שנה.

הכלכלה **ההודית** המאופיינת בשיעורי צמיחה גבוהים צפויה להתרחב במהירות הגבוהה ביותר מבין כלכלות האזור. הטלטלות הגלובליות לא דילגו על הודו אך משפיעות עליה באופן מתון יותר. הודו סובלת מהאטה בביקושים העולמיים והידוק תנאים מוניטריים המכבידים על צמיחתה עם פגיעה של 0.5% בצמיחת התוצר, אך עם זאת, היא צפויה להמשיך להיות הגבוהה ביותר מבין הכלכלות הגדולות לשנים הקרובות, עם תחזית לצמיחה שנתית ממוצעת של כ-6.5%.

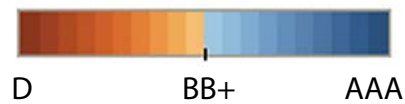
עוד בטרם מגפת הקורונה, סבלה יפן מהאטה כלכלית וקצב הצמיחה השנתי שלה בשנים 2016-2019 עמד על ממוצע של 0.7% בלבד, הנמוך ביותר מבין הכלכלות המפותחות. כיום, סובלת יפן מנטל חוב גבוה מאוד ובעיות דמוגרפיות, אך לצד זה סביבת אינפלציה נמוכה יחסית של כ-3% וריבית נמוכה של כ-0.1% מה שהופך אותה לאטרקטיבית יותר ביחס לכלכלות מפותחות אחרות. תחזית הצמיחה שלה לשנתיים הקרובות אופטימית ועומדת על כ-1% מדי שנה (2024-2025) לאחר צמיחה של כ-2% בשנת 2023.

מבט על כלכלות אסיה והפסיפיק

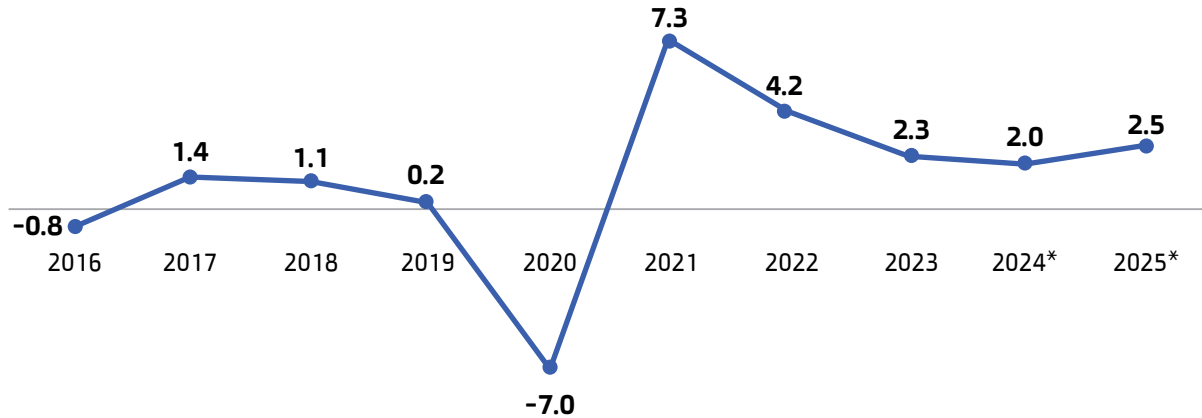
↑ שינוי בדירוג האשראי

גודל כלכלה

דירוג אשראי

5. אמריקה הלטינית

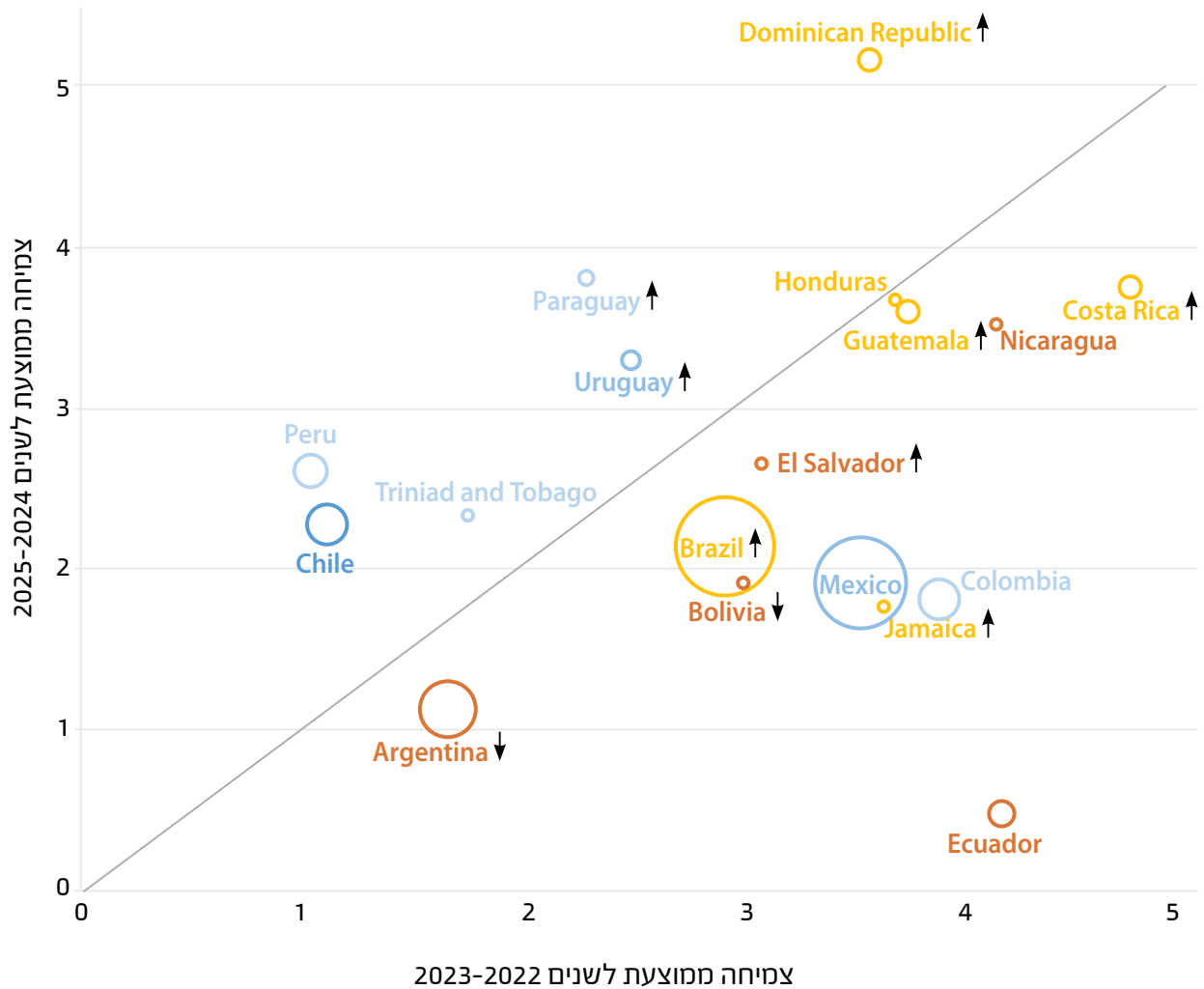

כלכלות אמריקה הלטינית הראו חוסן יוצא דופן מול האתגרים הגלובליים האחרונים והתאוששו חזק מהצפוי מהמגפה ומהידוק התנאים הפיננסיים העולמיים. הצמיחה באזור ממשיכה להתמתן, מ-2.3% בשנה החולפת לצפי של כ-2% לשנת 2024. התמתנות זו נובעת מסביבה חיצונית חלשה יותר ומההשפעה המתמשכת של מדיניות הדוקה של הבנקים שמטרתה לבלום את האינפלציה. התמודדות מרשימה זו, השפיעה לחיוב על דירוג האשראי של מדינות רבות באזור (החץ בתרשים מטה מתאר את השינויים בדירוג), מביניהן בולטת אורוגוואי שעלתה לרמת דירוג BBB+, מהגבוהות באזור. ברזיל, הרפובליקה הדומיניקנית, גואטמלה וקוסטה ריקה עם רמת דירוג BB. ארגנטינה, הכלכלה הפגיעה ביותר באזור, סבלה מהורדה חריפה בדירוג האשראי בשתי רמות לרמת דירוג CCC- ותחזית צמיחה של כאחוז בלבד לשנתיים הקרובות.

עם ירידת הלחצים האינפלציוניים בשנים הקרובות, הצפי הוא כי ניתן יהיה להמשיך בהקלה במדיניות המוניטרית ולייצר איזון בין החזרת האינפלציה ליעדה והימנעות מהתכווצות כלכלית מופרזת באזור. העומדת על כ-2.5% בלבד ונמוכה משמעותית בהשוואה לכלכלות מתפתחות אחרות באסיה ואפריקה. לבנקים המרכזים וממשלות האזור עוד נכונה עבודה בשמירה על המדיניות וצמצום העוני ואי השוויון באזור. רפורמות מבניות להגברת הצמיחה צריכות להתמקד בשיפור שלטון החוק, שיפור הסביבה העסקית, הגברת השתתפות בכוח העבודה במיוחד של נשים והתמודדות עם פשע ואלימות.

לטווח הקרוב, במספר כלכלות במרכז אמריקה וביניהן הרפובליקה הדומיניקנית, קוסטה ריקה, הונדורס, גואטמלה, ניקרגואה וכן פרגוואי ואורוגוואי בדרום אמריקה ניתן לראות קצב צמיחה מרשים. מקסיקו וקולומביה הן מהכלכלות הגדולות והיציבות מבין מדינות האזור עם צמיחה גבוהה בשנים האחרונות וצפי לצמיחה ממוצעת של כ-2% לשנתיים הקרובות.

מבט על כלכלות אמריקה הלטינית

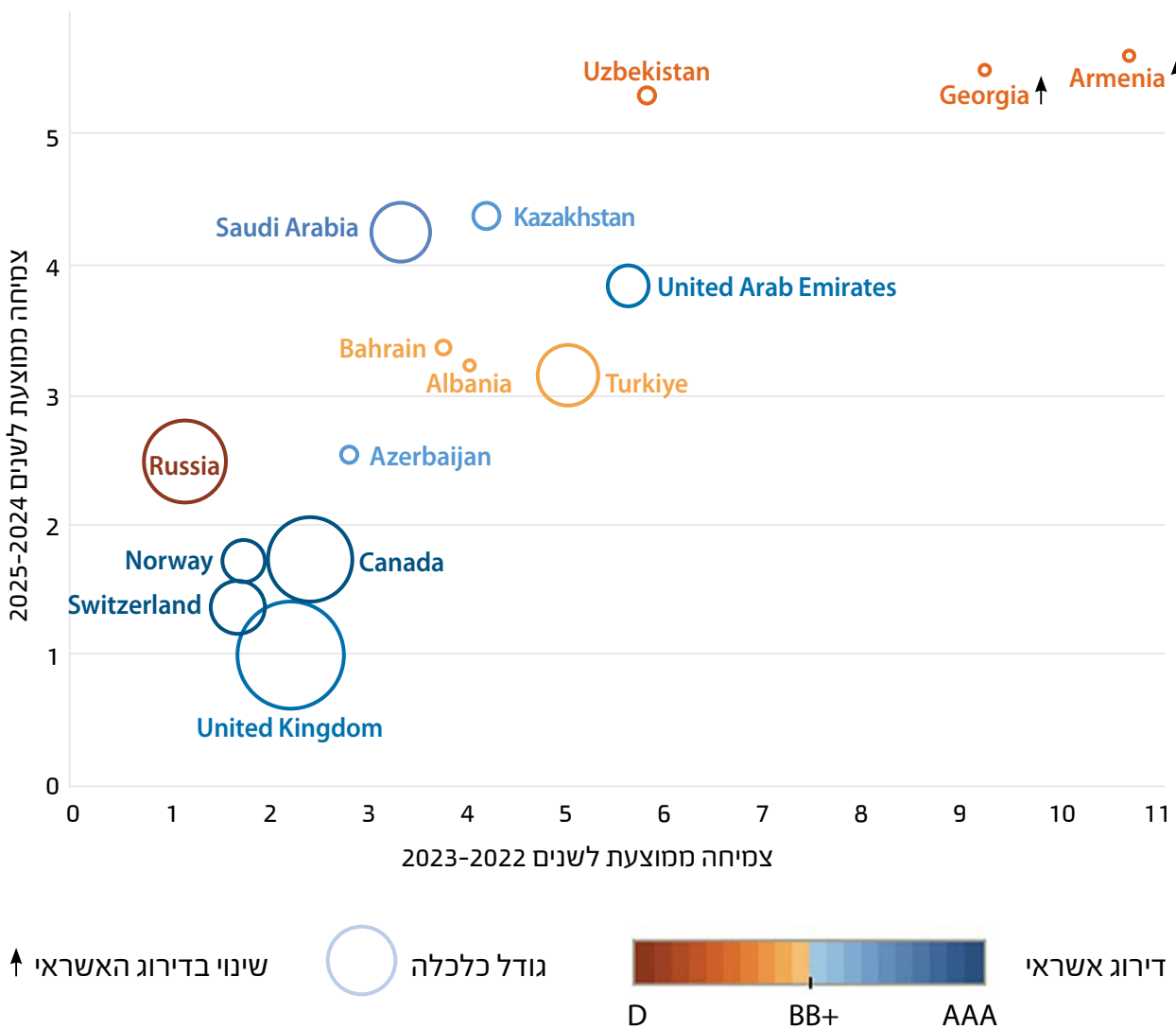

6. מדינות נוספות

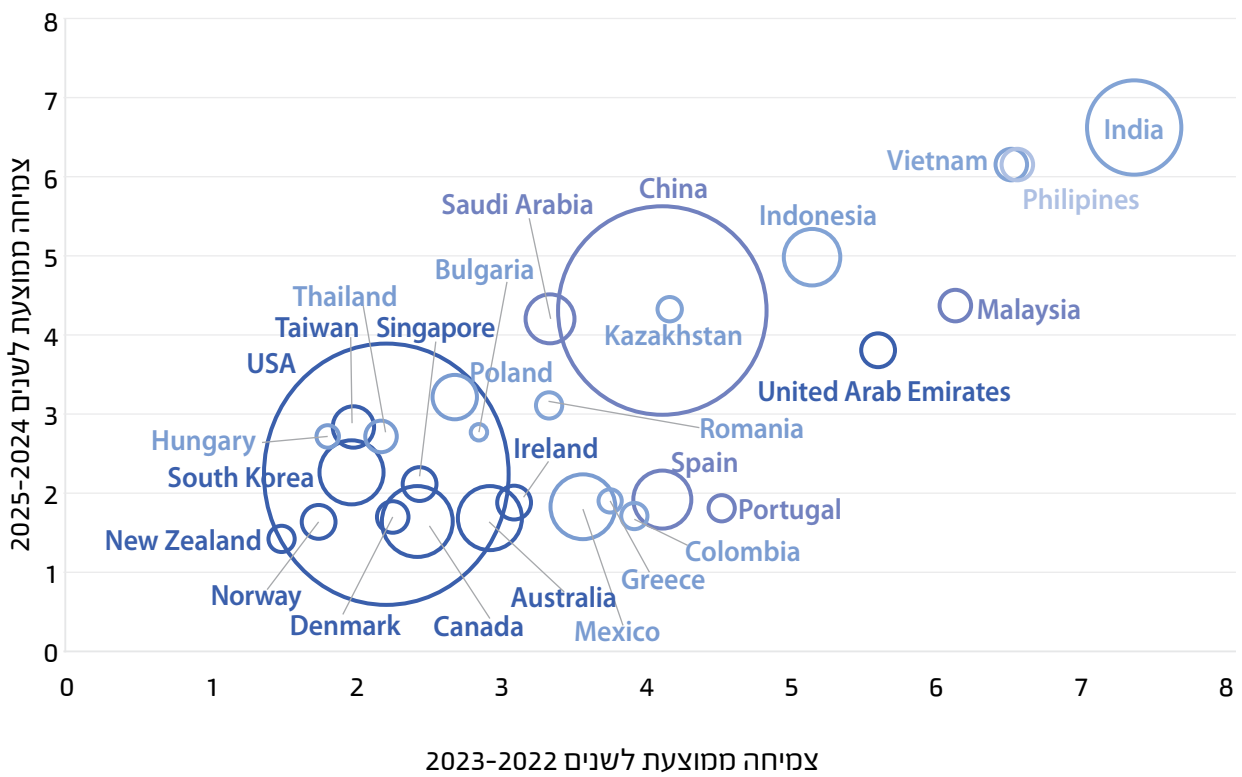
בקרב המדינות המפותחות **בריטניה, קנדה, שוויץ ונורבגיה** ניכרת האטה מתונה בתחזיות לשנתיים הקרובות. כלכלות אלו מתנהגות בדומה למוצע הכלכלות המפותחות.

מקרב יצואניות הנפט במזרח התיכון וביניהן **ערב הסעודית, איחוד האמירויות, קזחסטן, אזרבייג'ן ובחריין**, הצמיחה לשנתיים הקרובות צפויה להיות נמוכה יותר מקצב הצמיחה בשנתיים שחלפו וזאת בשל התגודתיות במחירים. בעקבות אי הוודאות באזור והסיכונים על רקע סכסוכים מתמשכים, שיבושים במשלוחים והפחתת ייצור הנפט, ניכרת התאוששות לא אחידה באזור.

גיאורגיה וארמניה בלטו מקרב אזור הקווקז, בשל נתוני הצמיחה המרשימים ביותר עם צמיחה בשנתיים האחרונות של למעלה מ-9% וצפי להתרחבות של כ-5.5% מדי שנה לשנים 2024-2023. לאור הנתונים המרשימים, שתי המדינות שיפרו את דירוג האשראי שלהן לרמת דירוג BB.

המדינות הצומחות ביותר, עם למעלה מ-5% צמיחה שנתית לשנתיים הקרובות הן מדינות המזרח וייטנאם, פיליפינים ואינדונזיה. באירופה, על רקע ההאטה, מספר מצומצם מאוד של מדינות הצומחות בקצב ממוצע של למעלה מ-2% ביניהן ספרד, פולין, אירלנד, רומניה, הונגריה, בולגריה, פורטוגל ויוון. באמריקה הלטינית, מקסיקו וקולומביה הן היציבות ביותר מבין מדינות האזור בעלות צמיחה גבוהה במהלך השנתיים האחרונות וצפי לצמיחה ממוצעת לשנתיים הקרובות.

היצוא הישראלי

1

היצוא הישראלי

היצוא הישראלי הינו אחד מעמודי התווך של הכלכלה. בשנים האחרונות, נשען ברובו על היי-טק תעשייתי ושיחותים, המהווים מחצית מסך היצוא הישראלי ולמרות השינויים הגלובליים, מצליחים לשמור על יציבותם כמרכיב מרכזי ביצוא. לעומתם, ענפי התיירות והכימיקלים נפגעו משמעותית בעקבות הטלטלות שנסקרו בפרק הקודם.

מגפת הקורונה, שינתה את תחזיות הצמיחה של היצוא הישראלי אשר ירד בכ-2% בשנת 2020, אך בשנים שלאחר מכן, זינק בהיקפיו בזכות תעשיות היי-טק והשירותים ובשנת 2022, נרשם שיא של 160 מיליארד דולר יצוא (ללא היצוא לרשות הפלסטינית).

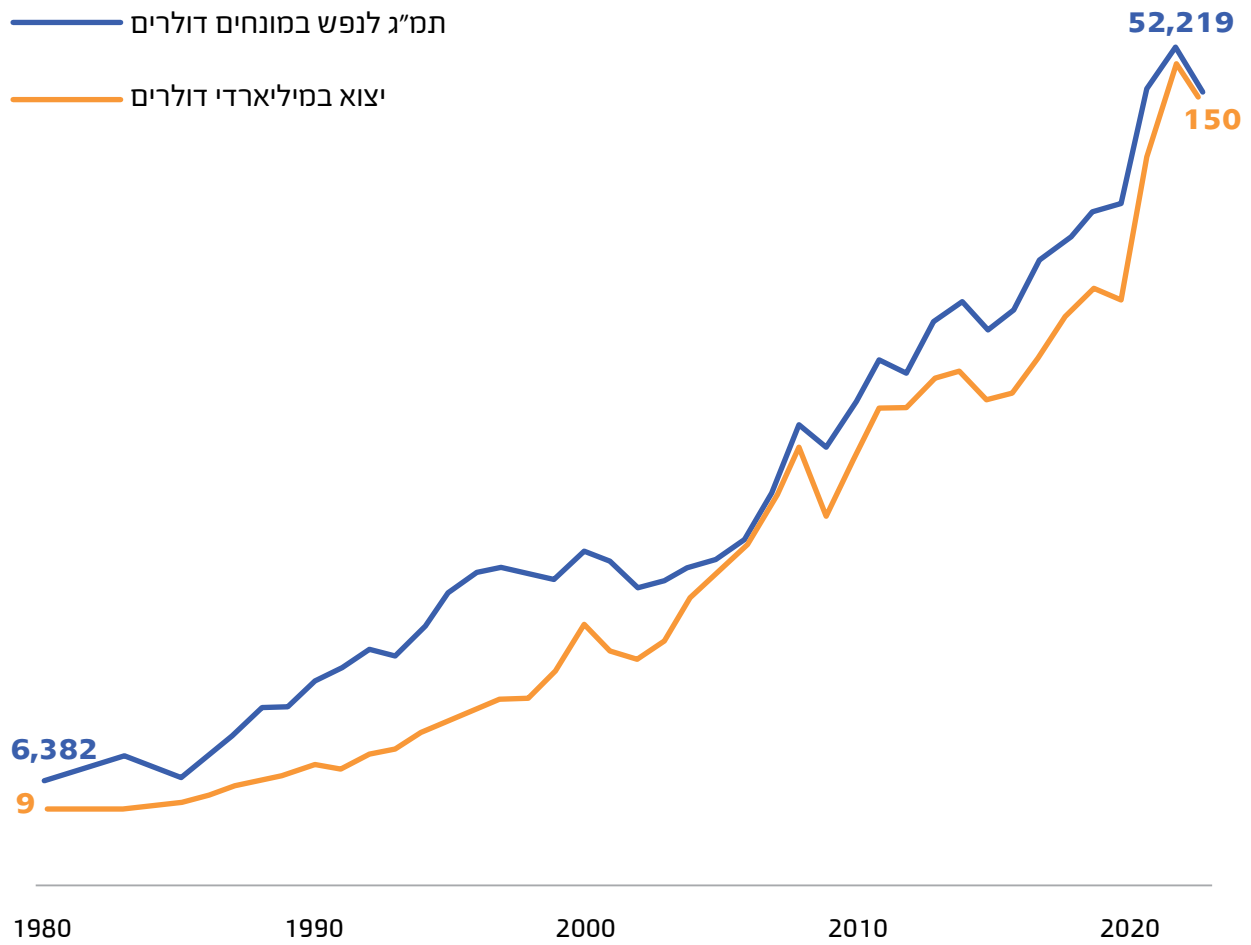
מלחמת "חרבות ברזל" ביחד עם ירידה במחירי הסחורות הביאו לירידה של כ-6% ביצוא בשנה החולפת והוא הסתכם בכ-150 מיליארד דולר בשנת 2023.

לשנתיים הקרובות, התמתנות בנתוני הצמיחה הצפויים אצל השותפות המרכזיות ליצוא וביניהן ארה"ב, האיחוד האירופי, סין, הודו ובריטניה, יחד עם השפעות מלחמת חרבות ברזל שעדיין אינן ידועות בשל חוסר הוודאות לגבי משך המלחמה וממדיה, יביאו להאטה בקצב גידול היצוא.

בגרף המוצג, בולט הקשר החזק בין צמיחת היצוא לבין צמיחת התמ"ג לנפש בישראל, שירד מעט בשנה החולפת בדומה לירידה שנרשמה ביצוא, ועמד על כ-52 אלף דולר לנפש.

הכלכלה הישראלית | צמיחה מוטת יצוא עיבוד וניתוח מכון היצוא לנתוני קרן המטבע ולמ"ס

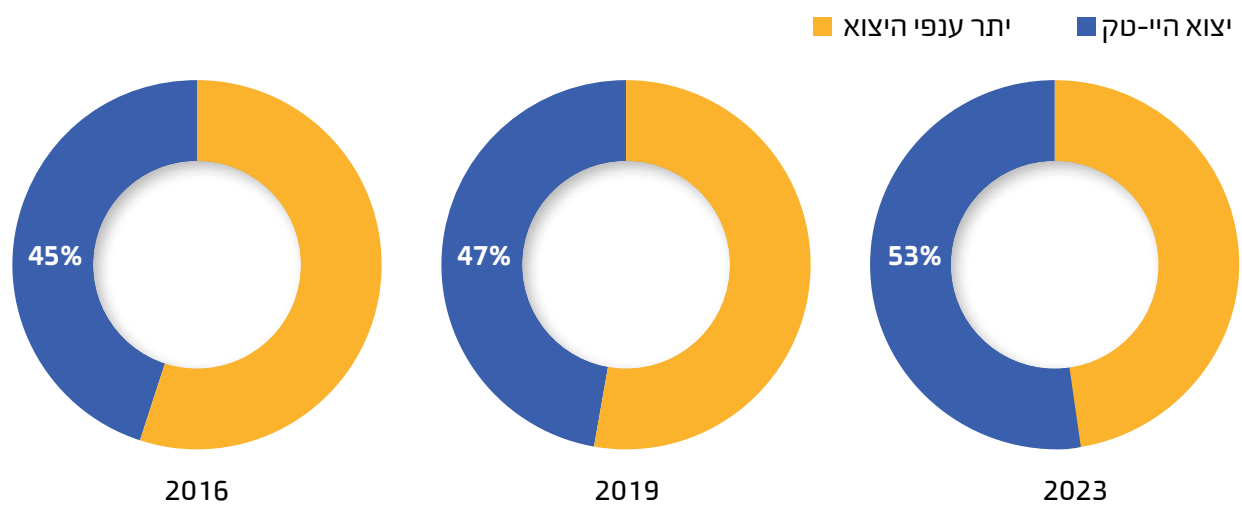

יצוא ההיי-טק מישראל | ניתוח על פי ענפי התעשייה והשירותים

סך יצוא ההיי-טק מישראל בשנת 2023, הסתכם בדומה להיקפו בשנת 2022 ועמד על כ-80 מיליארד דולר, כאשר משקלו בסך היצוא עמד על כ-53%.

יצוא ההיי-טק בהשוואה ליתר ענפי היצוא

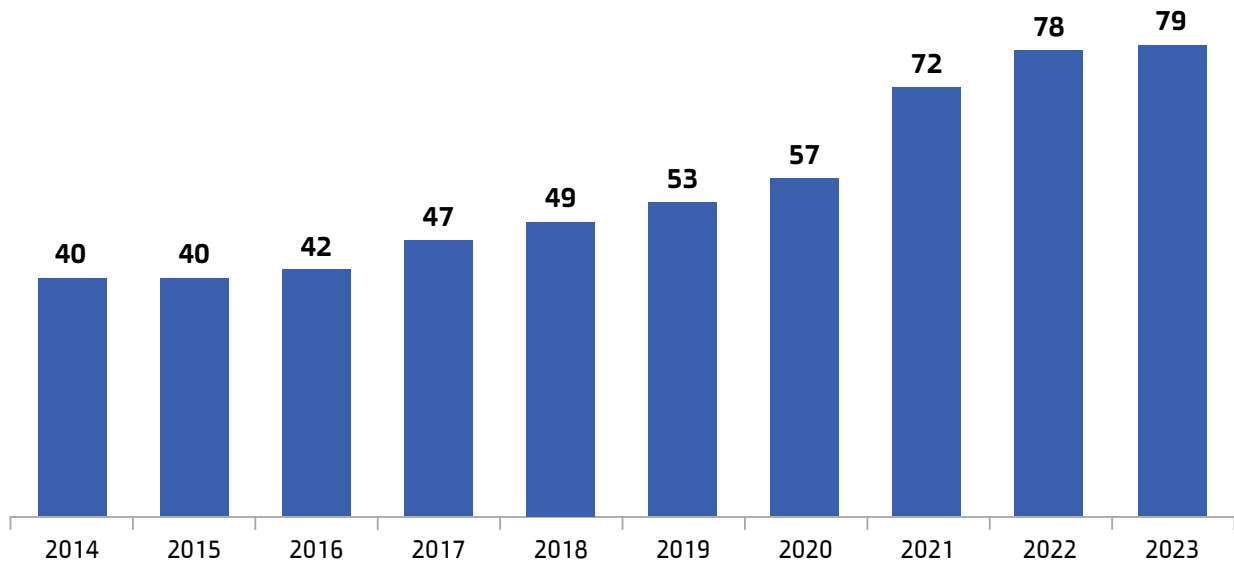
עיבוד מכון היצוא לנתוני למ"ס

הצמיחה המרשימה בהיי-טק הישראלי בולטת בעיקר משנת 2017. בין השנים 2014-2016 יצוא ההיי-טק שמר על ממוצע שנתי של כ-40 מיליארד דולר. משנת 2017 ועד היום הציג יצוא ההיי-טק גידול מרשים של כ-70%, המהווים גידול דולרי ממוצע של כ-10% מדי שנה.

צמיחה של כ-10% מדי שנה ביצוא היי-טק משנת 2017 ועד היום

נתונים שוטפים במיליארדי דולרים יצוא היי-טק תעשייתי ושירותים, עיבוד לנתוני למו"ס

סך יצוא שירותי ההיי-טק, אשר הציג גידול חד של כ-30% בשנת 2021 ו-10% בשנת 2022, רשם גידול של כ-7% בשנה החולפת והסתכם בכ-55 מיליארד דולר. בכך נמשכת מגמת הגידול העקבי בחלקם של שירותי ההיי-טק ביצוא ההיי-טק הכולל. התרחבות בנתוני יצוא שירותי ההיי-טק עולה גם מהנתונים הראשוניים ליצוא

שירותים לרבעון הראשון לשנת 2024. סך יצוא שירותי ההיי-טק במהלך החודשים ינואר - מרץ הסתכם בכ-14 מיליארד דולר, גידול של כ-5% בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד.

יצוא השירותים בסקטור ההיי-טק כולל בעיקר יצוא שירותי מחשוב ותמיכה (טכנולוגיות מידע, אינטגרציית מערכות, מיקור-חוץ וכדומה), מכירת תוכנות, מכירת רישיונות לשימוש בתוכנות, מכירת פטנטים וידע, מכירת ידע ושירותים של חברות הזנק ושירותי מו"פ לחברות גלובליות.

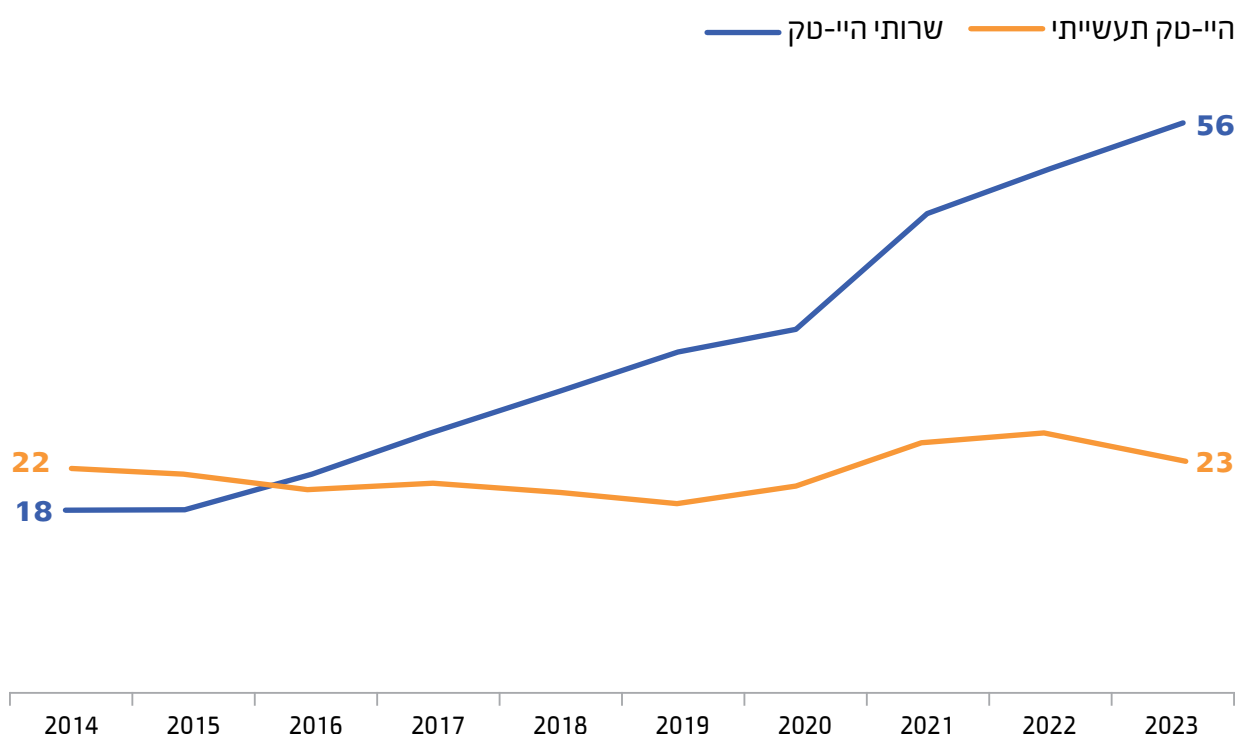
בעשור האחרון, היקף יצוא שירותי ההיי-טק שילש את היקפו מכ-18 מיליארד דולר בשנת 2014 להיקף של 56 מיליארדי דולר ב-2023.

יצוא ההיי-טק התעשייתי אשר צמח בכ-21% בשנת 2021 ובכ-4% בלבד בשנת 2022, רשם ירידה של כ-10% בשנה החולפת והסתכם בכ-23 מיליארד דולר. נכון לנתוני ארבעת החודשים הראשונים לשנת 2024, ההיי-טק התעשייתי שמר על היקפו בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד והסתכם בכ-8 מיליארד דולר.

היצוא התעשייתי בסקטור ההיי-טק כולל ציוד ומוצרים של תעשיית הטכנולוגיה העילית וביניהם ענף הרכיבים האלקטרוניים, ציוד טלקום, חומרה, מכשור אופטי למדידה ובדיקה, מכשור רפואי, כלי טיס ותרופות. היקפים אלו כוללים את סעיף ההתאמות למאזן התשלומים המיוחס לתעשיית ההיי-טק.

גידול מהיר בחלקו של יצוא שירותי ההיי-טק ביצוא ההיי-טק הכולל

נתונים שוטפים במיליארדי דולרים, עיבוד לנתוני למ"ס ואומדני מכון היצוא

סקר יצואנים מצב היצוא בישראל

סקר יצואנים – מצב היצוא בישראל

רקע כללי ומטרות

מדי שנה עורך מכון היצוא סקר שבוחן את פעילות היצוא של חברות ישראליות והגורמים העיקריים המשפיעים על היצואנים. השנה, מטבע הדברים, נבחנו בסקר גם ההשפעות של מלחמת "חרבות ברזל" וההאטה בכלכלה העולמית.

- הסקר נערך במהלך חודש פברואר 2024 באמצעות חברת המחקר "Rotem-ar" והתבסס על תשובותיהם של 300 יצואנים, כ-62% מתוכם הם חברי מכון היצוא.
- סקרים קודמים בקרב יצואנים נערכו באוקטובר 2022, ביולי 2017 וביולי 2016 במטרה לבחון את תפיסת היצואנים בקשר לפעילות היצוא של החברות אותן הם מנהלים. מכלול סקרים זה מאפשר לבחון את השינויים שחלו לאורך זמן בתפיסותיהם של היצואנים.

מרבית היצואנים מעריכים, כי בשנת 2024 היקף היצוא שלהם יגדל. מהשאלונים ניכרת, עם זאת, ירידה באחוז היצואנים האופטימיים באשר להתרחבות פעילות היצוא, לצד עליית החשש מקריאות לחרם על תוצרת ישראלית, קושי בעמידה בחוזים בעקבות הלחימה, קושי במימון פעילות, צפי לקשיים בגיוס השקעות וחשש מבעיות גבייה נוכח ההאטה הגלובלית.

עיקרי הממצאים

תוצרת ישראלית. 60% מהיצואנים מעידים, כי המלחמה כבר מקשה על יכולתם לעמוד בחוזים שנחתמו טרום המלחמה, צופים קושי במימון פעילות הפיתוח העסקי הבין-לאומי וחוששים כי לאור ההאטה העולמית לקוחות יתקשו לשלם.

- למרות המורכבות, **קיימת אופטימיות בענפי ההיי-טק**. רוב מוחלט של היצואנים בענפים אלה מעידים שהם יכולים לקיים מפגשים עסקים בין-לאומיים, כ-70% מעריכים כי היצוא שלהם יתרחב השנה וכ-40% מהיצואנים בענפי ההיי-טק מתכננים להגדיל את מצבת העובדים בשנה הנוכחית ולהרחיב את פעילותם בארץ.

- היצואנים ממשיכים להיות אופטימיים לגבי התפתחות היצוא בשנת 2024. **63% מהנשאלים מעריכים שהיקף היצוא שלהם ימשיך לגדול גם השנה**, עם זאת רמת האופטימיות פחתה לעומת זו שנמדדה בשנים קודמות.

- החסם העיקרי להרחבת פעילות היצוא בקרב יצואנים קטנים (המייצאים עד שני מיליון דולר בשנה) הוא מחסור בתקציב לשיווק בין-לאומי. לעומת זאת, היצואנים הגדולים יותר רואים בקשיים בשרשרת האספקה כגורם העיקרי שישיע על הרחבת פעילותם בחו"ל.

- **כמעט כל המשיבים בנושא צופים קשיים בגיוס השקעות** בשנה הקרובה וחוששים מהחרמת

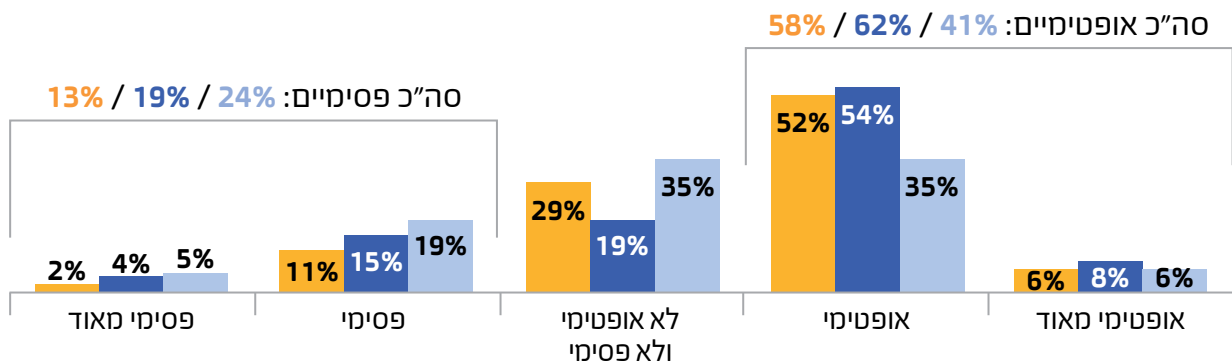

מצב הרוח הכללי של היצואנים

מרבית היצואנים אופטימיים בהקשר לפעילות היצוא שלהם

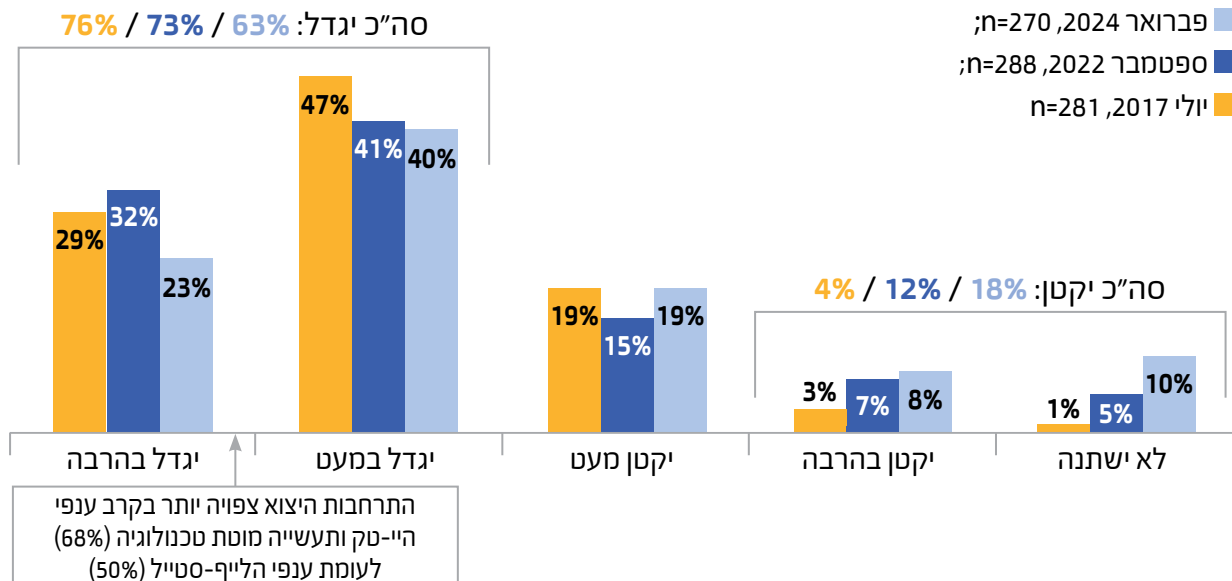
למרות האופטימיות ניכר כי מצב הרוח הורע באופן מובהק השנה. רק 41% מהמשיבים ציינו שהם אופטימיים, לעומת כ-60% מהמשיבים בסקרים הקודמים. 35% מהיצואנים ניטרליים בדעתם. יש לשים לב לכך, כי קיימת מגמת עלייה בשיעור היצואנים הפסימיים מאז יולי 2017 - מ-13% ל-24% בסקר הנוכחי.

פברואר 2024, n=298; ספטמבר 2022, n=296; יולי 2017, n=397

צפי לגידול בהיקף היצוא התעשייתי והטכנולוגי בשנה הקרובה

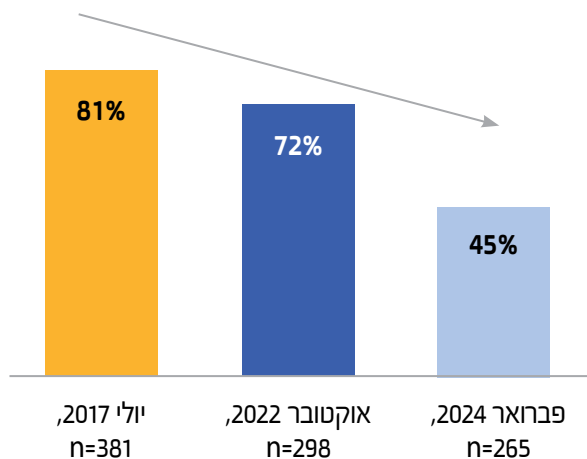
עוד עולה מהסקר, ש-63% מהיצואנים מעריכים שגם ב-2024 היקף היצוא שלהם יגדל. עם זאת, רמת האופטימיות לגידול ביצוא נמוכה יותר בהשוואה לזו שנמדדה מאז יולי 2017. הדבר גם משתקף בגידול בשיעור היצואנים שצופים ירידה ביצוא - מ-4% אז ל-18% כיום.

חוסר ודאות לגבי מצבת העובדים בקרב חברות

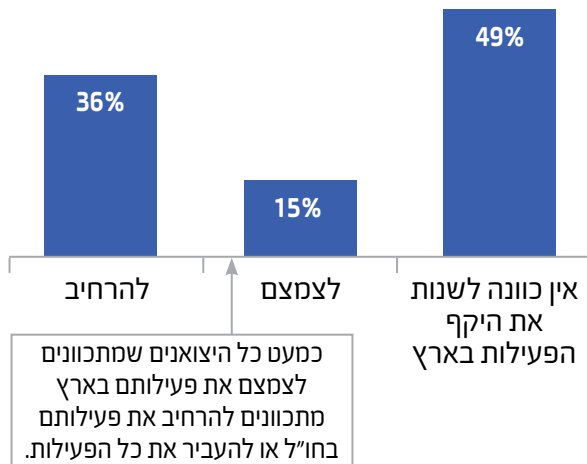
בהשוואה לסקרים קודמים, בסקר הנוכחי ניכר חוסר הוודאות לגבי מצבת העובדים בקרב היצואנים בחברות השונות. רק 45% מהיצואנים מתכוונים להשאיר את מצבת העובדים כפי שהיא, בהשוואה ל-81%

ביולי 2017. למעלה ממחצית היצואנים שוקלים לבצע שינוי כלשהו במצבת העובדים, כשרבים יותר מתכוונים להגדיל (34%) מאשר להקטין (21%) את מצבת העובדים.

בחתך ענפי מתברר, כי מרבית היצואנים מתחומי הלייף-סטייל, מוצרי צריכה ומזון, אינם מתכננים שינויים כלשהם במצבת העובדים. בקרב יצואנים מענפי ההיי-טק, רובם מתכננים שינויים, כשהכיוון הדומיננטי הוא הגדלת מצבת העובדים.

כמחצית מהיצואנים שנסקרו שוקלים לבצע שינוי בהיקף פעילות החברה בארץ

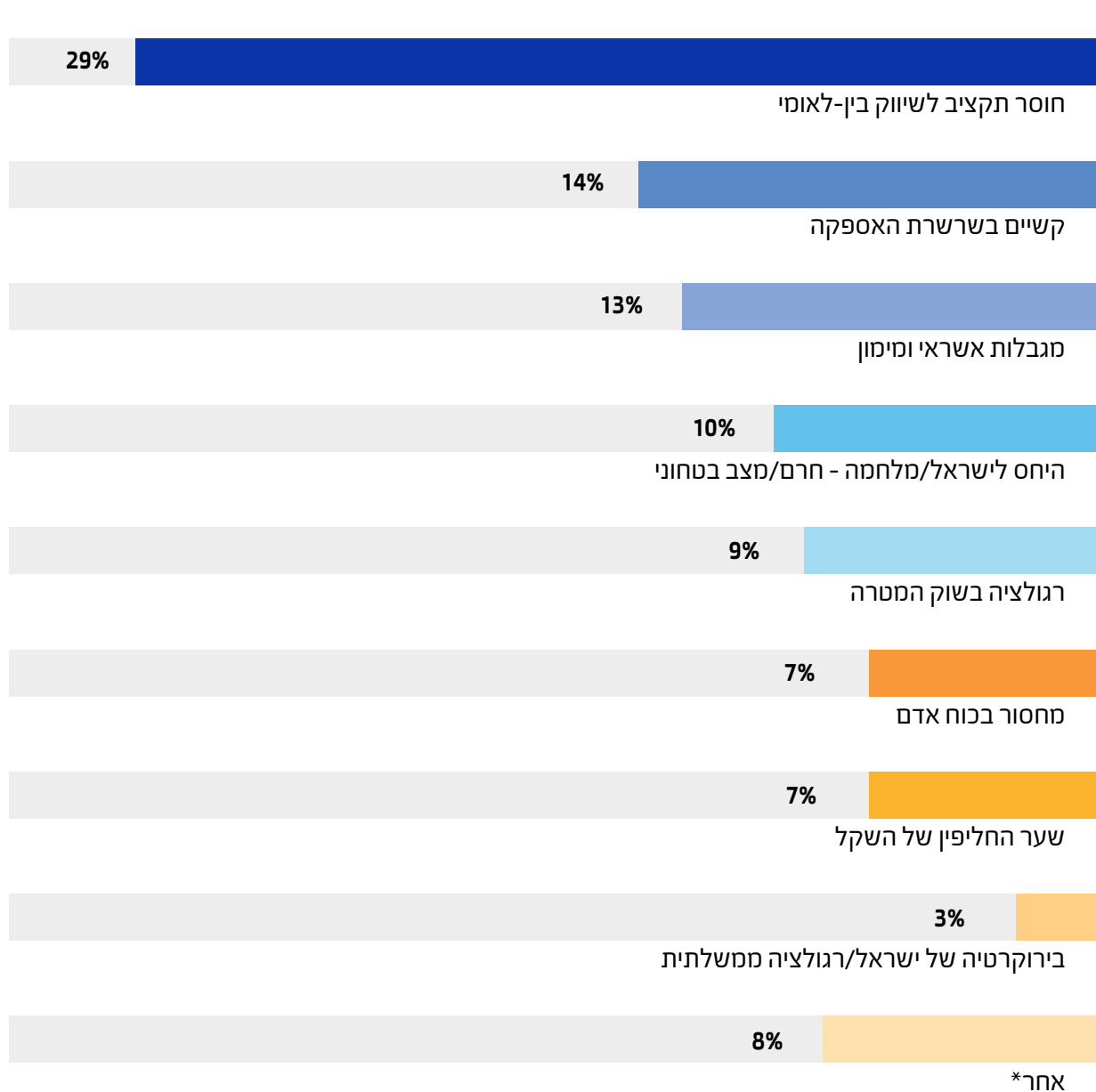

מרבית המתכננים שינוי מתכוונים להרחיב את פעילות החברה בארץ (36%). 15% מהיצואנים מתכננים לצמצם את פעילות החברה בארץ.

כמעט כל היצואנים שמתכוונים לצמצם את פעילותם בארץ מתכוונים להרחיב את פעילותם בחו"ל או להעביר את כל הפעילות.

חסמים לייצוא | השפעות מלחמת "חרבות ברזל" וההאטה בכלכלה העולמית

הסקר בדק מהם החסמים העיקריים הפוגעים בעסקי היצואנים (הנשאלים בחרו מתוך רשימת נושאים סגורה). ממצאי הסקר מעלים, כי החסם העיקרי שפוגע בעסקי היצואנים הוא מחסור בתקציב לשיווק בין-לאומי, ואחריו קשיים בשרשרת האספקה ומגבלות אשראי ומימון.

בתפיסת החסמים העיקריים קיים שוני משמעותי בין יצואנים קטנים ליצואנים גדולים (מעל לשני מיליון דולר היקף יצוא בשנת 2023). החסם הבולט בקרב יצואנים קטנים הינו מחסור בתקציב לשיווק בין-לאומי (40% מהיצואנים) ואילו מנקודת מבטם של יצואנים גדולים, החסם העיקרי הוא קשיים בשרשרת האספקה (כרבע מהיצואנים).

המחסור בתקציב לשיווק בין-לאומי, החסם הבולט השנה, זהה בהיקפו לסקר הקודם שנערך בשנת 2022. עם זאת, בעקבות המלחמה, ניכר בסקר השנה גידול בקשיים בשרשרת האספקה, לצד ירידה משמעותית בהשפעתו של שער החליפין של השקל, שירד באופן מובהק, זאת לעומת תוצאות הסקר בשנת 2017 (מ-35% ל-7%).

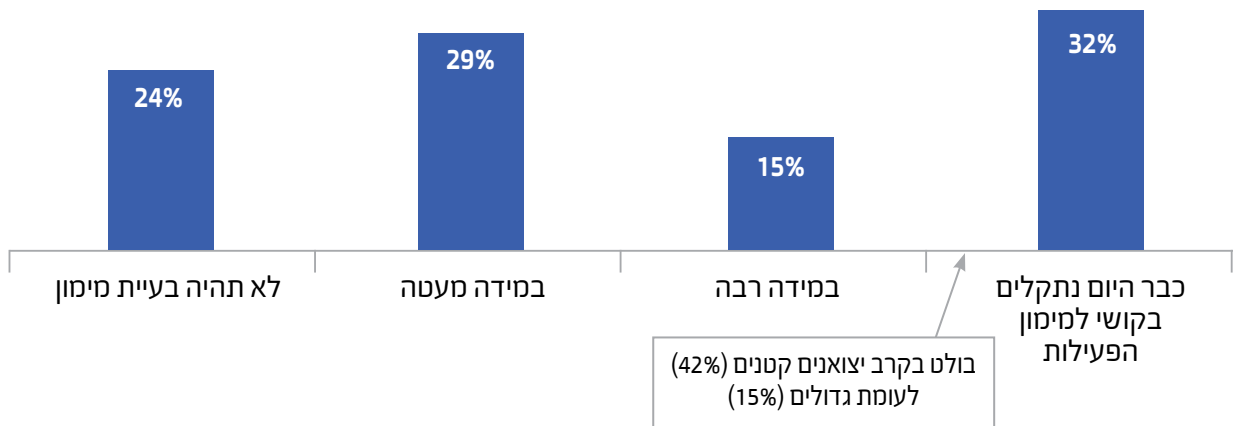
עשירית מהיצואנים ציינו, כי היחס הבין-לאומי כלפי ישראל מהווה קושי עיקרי בפעילות היצוא שלהם. 9% ציינו את הרגולציה בשוק המטרה כחסם ו-7% הצביעו על מחסור בכוח אדם בעקבות הלחימה כחסם שמהווה קושי עיקרי לפעילות. מבין התשובות האחרות, ניכר חוסר הוודאות בהקשר לצמיחה העולמית, זמן הלחימה וריביות גבוהות.

צפי לבעיות במימון פעילות פיתוח עסקי בין-לאומי

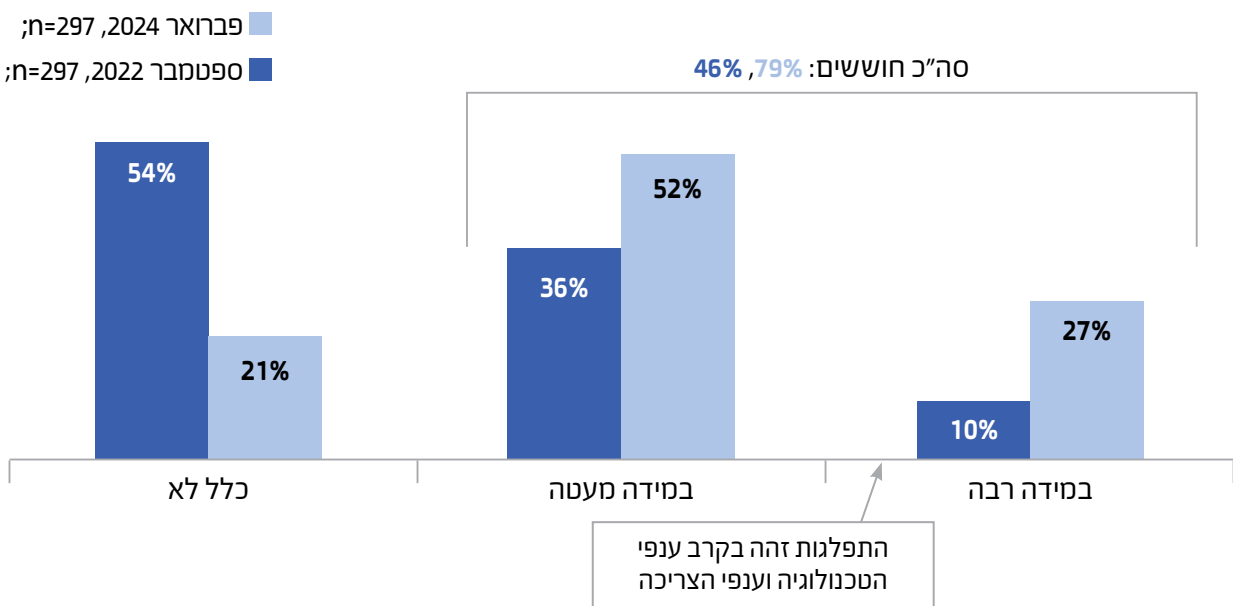
מהסקר ניכר גידול משמעותי בשיעור היצואנים שחווים כיום או צופים קושי עתידי במימון פעילותם לצרכי יצוא - 80% מכלל היצואנים חשים כך, לעומת 73% באוקטובר 2022 ו-50% בלבד בשנים 2016-2017.

כשליש מהיצואנים שהשתתפו בסקר העידו, כי הם נתקלים בימים אלו בקושי למימון פעילות. נתון זה בולט במיוחד בקרב יצואנים קטנים. כשליש מהיצואנים הגדולים כלל לא צופים בעיית מימון לעומת כחמישית מהיצואנים הקטנים.

עלייה מובהקת בחשש להיפגע מקריאות ופעולות להחרמת תוצרת ישראלית

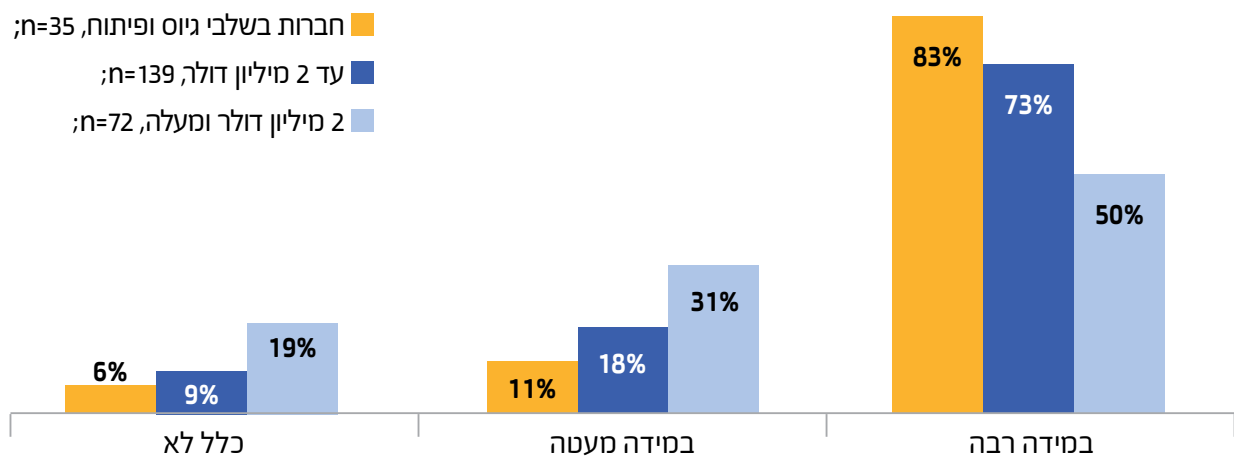
חשש היצואנים להיפגע מקריאות או פעולות להחרמת תוצרת ישראלית עלה באופן מובהק ומשמעותי לעומת החשש שזוהה בסקר 2022. כיום רוב מוחלט של היצואנים חוששים מחרם על תוצרת ישראלית.

צפי לקשיים בגיוס השקעות

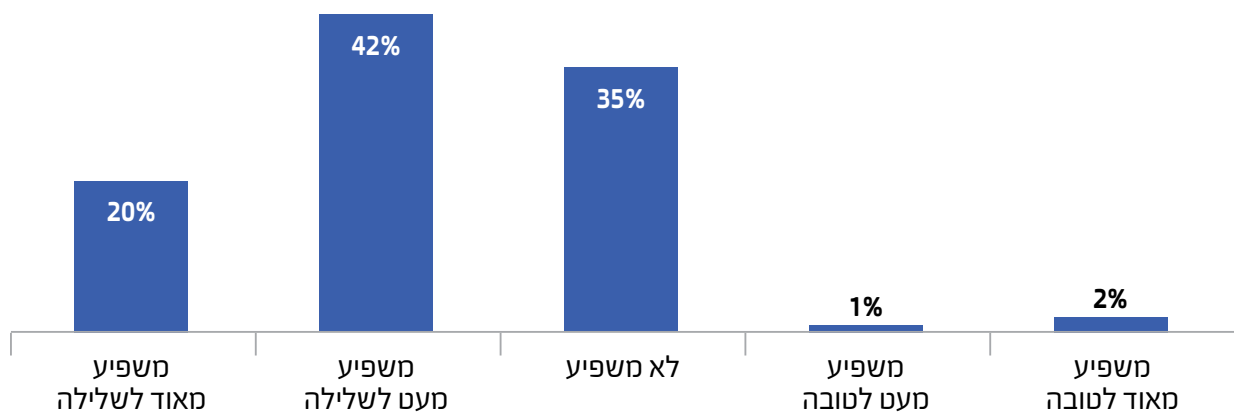
כמעט כל המשיבים בנושא, צופים קשיים בגיוס השקעות בשנה הקרובה. ככל שפעילות היצוא קטנה יותר, או שהחברה אינה מייצאת, החשש בולט יותר.

בקרב משיבים שלא ייצאו ב-2023 (למשל, חברות בשלבי גיוס ופיתוח) אחוז הצופים קשיים במידה רבה בגיוס השקעות בשנה הקרובה גדול באופן מובהק, לעומת אלה שכן ייצאו (83% בהשוואה ל-66%).

המלחמה מקשה על היכולת לעמוד בחוזים שנחתמו טרום המלחמה

מלחמת "חרבות ברזל" משפיעה לשלילה, כלומר מקשה, על היכולת לעמוד בחוזים שנחתמו טרום שבעה באוקטובר בקרב שלוש חמישיות מהיצואנים. רק 3% מהיצואנים ציינו, כי למלחמה השפעה חיובית על יכולתם לעמוד בחוזים. כשליש מהחברות ציינו, כי למלחמה אין השפעה על היכולת שלהן לעמוד ביעד.

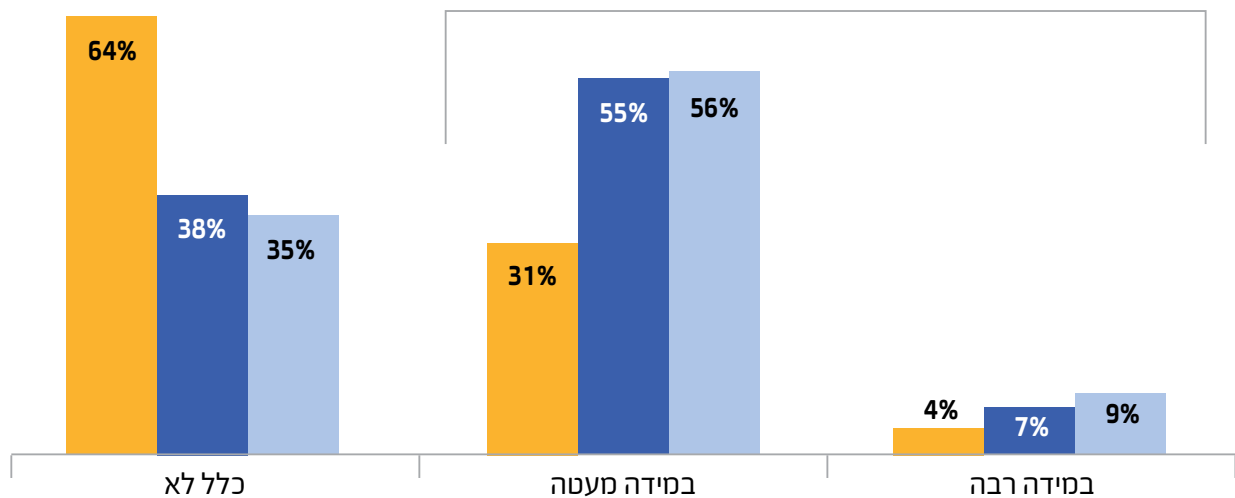

גידול משמעותי בחשש מבעיות גבייה מלקוחות בחו"ל

בדומה לסקר הקודם, כ-62% מהיצואנים חוששים, במידה כזו או אחרת, שלקוחותיהם בחו"ל יתקשו לשלם את התשלומים המגיעים להם. גידול משמעותי לעומת שיעור החוששים כך בסקר לשנת 2017.

פברואר 2024, n=279
 ספטמבר 2022, n=288
 יולי 2017, n=380

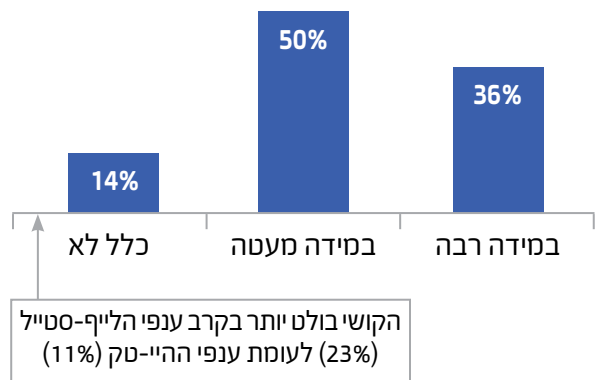
סה"כ חוששים: 65%, 62%, 35%

בקרב ענפי הלייף-סטייל ניכר קושי רב יותר לקיים מפגשים בין-לאומיים

רוב מוחלט של היצואנים, בעיקר מקרב ענפי ההיי-טק, מעידים שהם יכולים לקיים מפגשים עסקיים בין-לאומיים, אך רק כשליש יכולים לקיימם במידה רבה ומיעוטם כלל לא יכולים לקיים מפגשים כאלה.

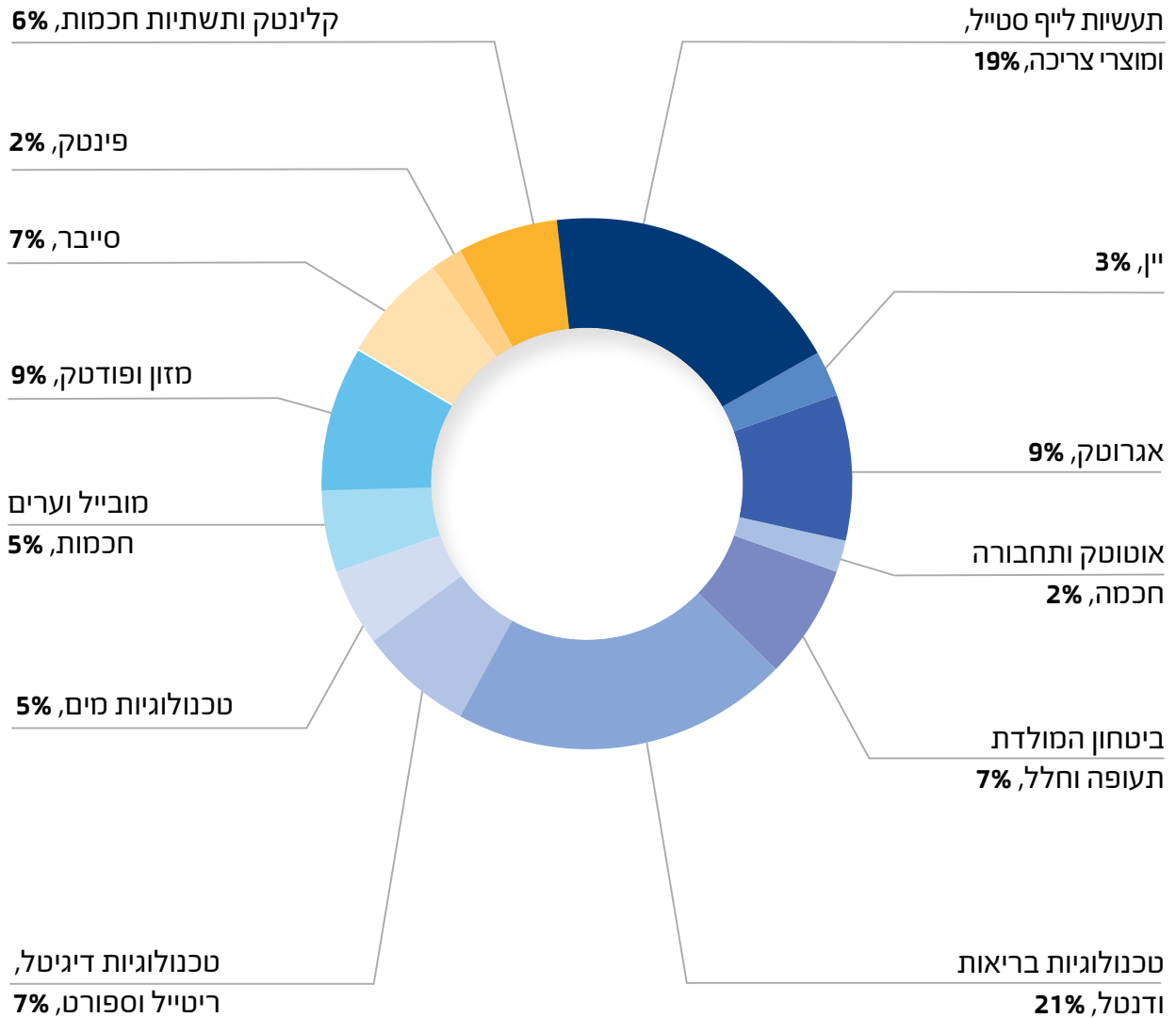

מאפייני הנשאלים

מתוך 300 נשאלים, 62% הם חברים במכון היצוא

70% < היי-טק ותעשייה מוטת טכנולוגיה	חלוקה ענפית
30% < מזון, משקאות ולייף סטייל	
60% < עד 20 עובדים	מספר עובדים בחברה
25% < 100-20 עובדים	
15% < מעל 100	
19% < עד 3 שנים	התחלת פעילות היצוא
22% < 4-8 שנים	
21% < 9-15 שנים	
20% < 16-25 שנים	
17% < מעל 25 שנים	
65% < עד 2 מיליון דולר	היקף היצוא בשנת 2023
22% < 2-10 מיליון דולר	
8% < 11-50 מיליון דולר	
5% < למעלה מ-50 מיליון דולר	
57% < מחוז מרכז	מיקום גיאוגרפי של החברה
14% < מחוז צפון (לא צמוד גדר)	
9% < חיפה והסביבה	
8% < יישובי קווי עימות	
8% < מחוז דרום (לא כולל העוטף)	
4% < ירושלים והסביבה	

פילוח הנסקרים לפי ענפים

סיכום פעילות המכון
לשנת 2023 עם הפנים ל-2024

סיכום פעילות המכון לשנת 2023 עם הפנים ל-2024

עד פרוץ מלחמת "חרבות ברזל", התאפיינה שנת 2023 בפעילות נמרצת של פיתוח עסקי במכון היצוא, המגיש שירותים ל-4,666 לקוחות. פעילות זו התבצעה לרוחב כל הגזרה: משלחות יוצאות ונכנסות, כנסים, תערוכות ופעילות ממוקדת ביצירת הזדמנויות עסקיות לחברות המייצאות לחו"ל, תוך שימוש בכל כלי הסיוע המרכזיים שהמכון יודע לספק: מידע ומודיעין עסקי - כולל מחקרי שוק, מתן לידיים, נגישות למערכת הזדמנויות עסקיות מקוונת ומידע על מכרזים - הקמת ביתנים לאומיים בתערוכות מרכזיות, השתתפות בכנסים, ייזום Roadshow, ארגון משלחות רשמיות, סקאוטינג, קידום השקעות וקיום הדרכות באמצעות המכללה ליצוא ולשיווק בין-לאומי, כולל הדרכות בתחומי השיווק, ניהול, מדינות יעד, יצוא ויבוא, רגולציה, פיננסים ומשפט.

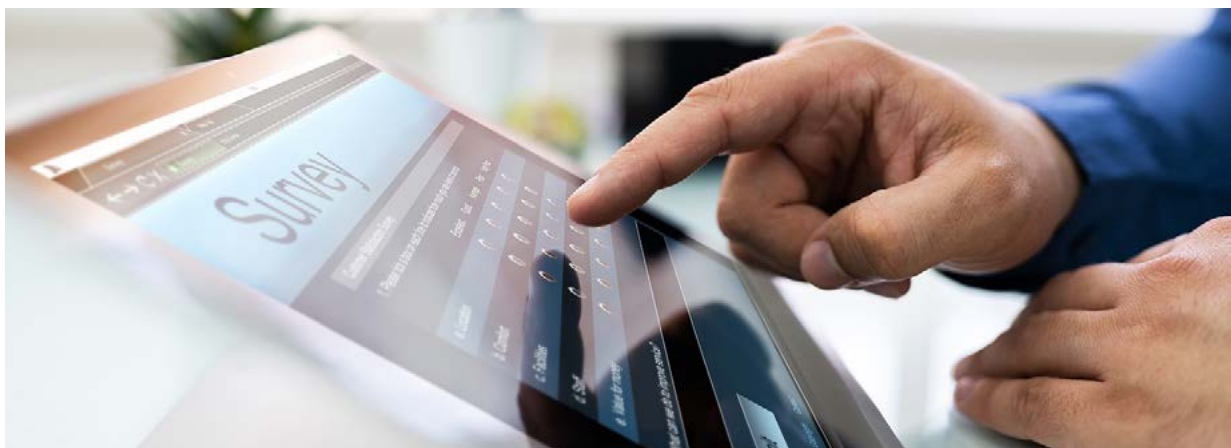
בתחום הכנסים והתערוכות נרשמה תנופה גדולה, שהמשיכה את גל חזרת הכנסים הפיזיים לאחר הקורונה. עד לפרוץ המלחמה הגיעו לכאן משלחות מחו"ל בראשות שרים, התקיימו כנסים בארץ ממוקדי B2B בתחומי מים ובריאות והתקיימה תערוכה חקלאית ראשונה במרוקו. במקביל, הסתיים פיילוט על מערכת הזדמנויות עסקיות ביחידת המידע והמודיעין, שתושק במהלך 2024, והמכללה ליצוא נכנסה לתחומים חדשים, כמו AI. כמו כן, פורסמה חוברת ובה 65 סיפורי הצלחה של חברות ישראליות לרגל מלאת 65 שנה למכון היצוא.

סיכום הפעילות בשנת 2023 מעלה, כי המכון קיים בשנה זו 631 אירועים בהם נטלו חלק 14,138 משתתפים. 4,146 משתתפים נטלו חלק בפעולות סקאוטינג, פיתוח עסקי, תערוכות בין-לאומיות ומשלחות בכל ענפי היצוא. 7,387 לקוחות השתתפו בפעולות הדרכה שונות, כולל וובינרים, ימי עיון, סדנאות וקורסים און-ליין. חטיבת השירותים המקצועיים טיפלה במהלך אותה שנה ב-2,605 פניות, רובן בתחום של מידע ומודיעין עסקי וכן בתחום של מנטורינג ליצוא.

פעילות בשגרת חירום

עם פתיחת המלחמה, בשבעה באוקטובר 2023, עבר המכון לפעילות במצב חירום, תוך הפעלת חמ"ל סיוע ליצואנים, בשיתוף מינהל סחר חוץ במשרד הכלכלה והתעשייה. החמ"ל הושיט סיוע וטיפול בבעיות שונות שהתעוררו בתחום סחר החוץ. מאז פועל המכון בשגרת חירום, כשהוא עושה מאמץ עליון להבטיח המשכיות עסקית ללקוחותיו.

למלחמה היו, מטבע הדברים, השפעות מקרו-כלכליות רבות והיצוא הישראלי נפגע במהלך הרבעון האחרון של שנת 2023. עם זאת, סך יצוא ההיי-טק (סחורות ושירותים) הסתכם בשנת 2023 בשיעור של כ-80 מיליארד דולר, בדומה להיקפו בשנת 2022, והוא מהווה כיום כמחצית מסך היצוא הישראלי. במידה רבה ההיי-טק מוסיף להיות מנוע הצמיחה של המשק והדלק לצמיחת היצוא בישראל. במאמר מוסגר יצוין, כי בתחום ההשקעות בהיי-טק בישראל נרשמה כבר בשנת 2023 אופטימיות מסוימת, עם חזרה לממוצעים השנתיים של טרום הקורונה (כשבעה מיליארד דולר), בעוד שהיקף ההשקעות בחברות טכנולוגיה בעולם היה נמוך בכ-10% מממוצע ההיקפים טרום המגפה.

עם זאת, ניכרת אי ודאות גדולה בסביבה הכלכלית בישראל לקראת שנת 2024 התלויה במשך הלחימה וממדיה. כמו כן, קיים צפי להאטה בצמיחה העולמית לשנתיים הקרובות.

סיוע לחברות קטנות ובינוניות

מניתוח שאלונים שערך המכון בקרב חברות ניכר, כי האיום בהורדת דירוג האשראי הינו המשמעותי ביותר מבחינת החברות, בעיקר בהקשר של מכירות וגיוסי הון, וכ-70% מהיצואנים חוששים מהון חוזר נמוך ואפילו שלילי כבר בחודשים הקרובים.

היצואנים הקטנים הם "עמוד השדרה של המשק" והתמיכה בהם צריכה להיות ארוכת טווח, באופן שיאפשר אורך נשימה וביטחון פיננסי. כך יוכלו היצואנים הקטנים להשקיע בשיווק וקידום הפעילות בחו"ל, ללא חשש שבחודש או השנה העוקבת כבר לא יוכלו להתקיים. מכון היצוא ער למצוקת החברות הקטנות והבינוניות במשק ועושה ככל שביכולתו להרחיב את הפעילות הבין-לאומית והנגשת הזדמנויות עסקיות לחברות אלה. כמו כן, פועל המכון יחד עם שותפיו, לבניית תוכנית סיוע לחברות בקו העימות בפעילותן הבין-לאומית.

עם הפנים ל-2024: אתגרים והזדמנויות

בשנת 2024 ימקד המכון את פעילותו בקידום פעילויות מעודדות צמיחה, תוך פיתוח עסקי מוגבר בחו"ל ומיקוד בקלאסטרים - כולל קידום אירועי קלאסטרים במדינות יעד - לצד הגדלת הפעילות בחו"ל, השתתפות בתערוכות חדשות והגדלת מספר המשתתפים בפעילויות קיימות. כן יגביר המכון את פעילותו בתחום גיוס הון. המכון יחד עם שותפיו במשרד הכלכלה גם שם לעצמו למטרה ליזום פעילות ממוקדת בקווי עימות, במטרה להגיש סיוע ייעודי לחברות בעוטף ובקווי העימות, בצפון ובדרום.

ההזדמנויות המונחות לפתחו של המכון הן רבות ובראשן עלייה בחשיבות שירותי המכון ומערך הנספחים מצד חברות, תוכנית הצמיחה של משרד הכלכלה והתעשייה, גידול בביקוש למפגשים העוסקים בהשקעות וגיוס הון וסנטימנט פרו-ישראלי בקרב אוהדי ישראל בתפוצות ובעולם.

אין ספק שגם האתגרים הם רבים. בראש ובראשונה, המחיר הכלכלי הכבד שמשלם המשק בעקבות מלחמת "חרבות ברזל", על השפעות המקרה והמיקוח של המלחמה, הקשיים שבהם נתקלות חברות במימון פעילות שיווקית וביציאה לחו"ל, הבעיות בגיוס הון, האתגרים של חברות בקווי העימות, ההשפעה הגאו-פוליטית על פעילות סחר החוץ, לאור הסנטימנט האנטי-ישראלי בעולם, והקושי במשיכת פעילות לישראל בשל המצב הביטחוני.

לאור המצב המורכב והאתגרים הרבים ישקוד המכון לשמור על המשכיות עסקית, פתיחת שווקים ויצירת הזדמנויות חדשות בעבור החברות הישראליות.

פעילות מעודדת צמיחה ממוקדת קלאסטרים

אגריפוד

קלאסטר האגריפוד הוא ממנועי הצמיחה הכלכליים החשובים של ישראל. בארץ פועלות כיום כ-1,000 חברות בתחום - 40% מתוכן פועלות בענפי הפודטק והמזון ו-60% בענפי האגטק. כמחצית מהחברות בשני הענפים מצויות בשלבי פיתוח (סטארט-אפים) וכמחצית בשלבי מכירות.

תעשיית האגטק הישראלית חוותה בשנים האחרונות קפיצת מדרגה אדירה, בין היתר הודות לגידול במספר חברות הסטארט-אפ הפעילות בתחום. הכניסה של ענפי ההיי-טק, הרובוטקה והבינה המלאכותית לתחום החקלאות, אשר נחשב בדרך כלל לתחום פעילות שמרני, יצרה מהפכה דיגיטלית בתעשיית החקלאות העולמית וישראל מילאה תפקיד חשוב בכך.

משבר האקלים וההתחממות הגלובלית, הזדקנות כוח האדם החקלאי וחוסר הרצון של צעירים לעסוק בעבודת כפיים, לצד מחסור במשאבים, כמו מים וקרקע, עלייה במחירי התשומות, כמו דשן וחומרי הדברה, רגולציה שהולכת ומקשיחה, פרוטוקולים של גידול וסטנדרטים של איכות, ניהול פליטות פחמן וחזון "ביטחון המזון" - כל אלה חייבו מדינות וחקלאים רבים לבצע שינויים ולהטמיע טכנולוגיות חדשניות כדי ליצור "חקלאות כלכלית" ולייצר יותר עם פחות. גם כאן ישראל מילאה וממלאת תפקיד משמעותי.

ואכן, ישראל נחשבת למותג בתחום האגטק הגלובלי ורבות מהחברות הישראליות הן חברות בינוניות-גדולות להן פעילות ענפה בשוק הבין-לאומי. אליהן הצטרפו בשנים האחרונות חברות צעירות ומבטיחות,

הפעילות המרכזית שתוכננה להתקיים בחודש אוקטובר בישראל, תערוכת אגריטק, עם צפי לעשרות משלחות מכל העולם, בוטלה בשל המלחמה.

בתחום הפודטק, יצאו מספר משלחות משמעותיות לחו"ל. בין היתר, ניתן למנות משלחת שיצאה לאיטליה, בהשתתפות 12 חברות מתחומי הפודטק, האגטק והמים, שנפגשו עם שלוש ענקיות מזון איטלקיות; משלחת יוצאת לתאילנד, אשר במסגרתה 12 חברות פודטק בתחום החלבון האלטרנטיבי והפחתת סוכר נפגשו עם משקיעים וחברות מזון ענק תאילנדיות. הפעילות הייתה במתכונת של "מיני כנס" וכללה טעימות של מוצרים, מפגשי B2B וערבי נטוורקינג; משלחת נוספת יצאה לשווייץ וכללה עשר חברות פודטק בתחום החלבון האלטרנטיבי והאריזות המתכלות. הפעילות כללה אירוע טעימות ומפגשי נטוורקינג ו-B2B עם חברות מזון שוויצריות מובילות, משקיעים וגורמי מפתח בתעשייה.

שעוסקות בעיקר ב"חקלאות מדייקת" ונמצאות בנסיקה.

בשנת 2023 התקיימו מעל 40 פעילויות בתחום האגטק במכון היצוא, בהן נטלו חלק כ-200 משתתפים. בין הפעילויות המרכזיות ניתן לציין את תערוכת "סיאם" במרוקו, שהתקיימה בחודש מאי, בשיתוף משרד החוץ, בתמיכת משרד החקלאות ובהשתתפות שר הכלכלה והתעשייה, ניר ברקת. באירוע השתתפו עשר חברות ישראליות מתחומים שונים (פרויקטים, השקיה, הדברה, האבקה, רחפנים, רפתות ועוד). האירוע כלל טקס פתיחת ביתן בראשות שר הכלכלה, מפגשים עסקיים ופגישות עם חברות חקלאות ממרוקו והאזור. כמו כן, חשוב לציין את הרוד-שואו של חברות אגטק ומים, שהתקיים בגרמניה בחודש יוני, אירוע בו נטלו חלק תשע חברות מתחומי המים והאגטק (בעיקר השקיה), שהציגו פתרונות השקיה לכרמים במחוז פרנקופוניה, הסובל ממחסור חמור במים. האירוע כלל סיורי שטח, פגישות עסקיות ואירוע נטוורקינג.

טכנולוגיות המזון והן מקיימות שיתופי פעולה עם סטארט-אפים לייעול תהליכים, תוך שהן משקיעות ומקיימות חממות בישראל לקידום התעשייה.

אירועים מובילים המתוכננים לשנת 2024:

1. **משלחת יוצאת לגאנה בתחום החדשנות החקלאית (פברואר 2024)** - משלחת של חברות אגטק שתצא לשלושה ימים של פגישות, סיורים והיכרות מקרוב של הצרכים בתעשייה המקומית.

2. **אירוע צד סביב כנס FUTURE FOODTEC לשיקגו בתחום החלבונים האלטרנטיביים (יוני 2024)** - אירוע נטוורקינג ופיצינג עם חברות מזון מובילות ומשקיעים.

3. **משלחת יוצאת לפרו וצ'ילה בתחום האגטק (אוגוסט 2024)** - בנוסף להשתתפות החברות בתערוכה בפרו, יום B2B וכן סיורים, המשלחת עתידה לפגוש גורמים רלוונטיים בתעשיית החקלאות המקומית בשתי המדינות.

4. **משלחת יוצאת לאיטליה וספרד בנושא טכנולוגיות לכרמים (ספטמבר 2024)** - המשלחת עתידה לפגוש גורמים רלוונטיים בתעשיות היין המקומיות.

5. **תערוכת Agri-Food Tech Expo Asia 2024 בסינגפור (אוקטובר 2024)** - תערוכה זו מהווה את חלון הראווה המוביל באסיה למוצרים, שירותים ופתרונות בחזית החדשנות בתעשיית האגריפוד והאגטק העולמית.

גלעד פלד, ראש תחום חקלאות ומים,
טל': 03-5142957, giladp@export.gov.il

עדי טייכר, ראש תחום פודטק,
טל': 03-5142859, adit@export.gov.il

השפעות ומגמות

ישראל נחשבת למרכז חדשנות בין-לאומי, המשלב סטארט-אפים, חברות מסורתיות, מוסדות מחקר ומשקיעים ונהנה מתמיכה ממשלתית. שילוב זה הניע התקדמות משמעותית בתחום טכנולוגיות המזון. בישראל פועלות כיום כ-120 חברות בתחום הפודטק והיא ממוקמת במקום השני בעולם, לאחר ארה"ב, במספר החברות ובהיקף ההשקעות בתחום החלבון האלטרנטיבי. למעשה, חלבונים אלטרנטיביים הם חוד החנית של תעשיית הפודטק הישראלית. יחד עם זאת, בעולם גוברים הקולות היוצאים נגד פתרונות של בשר מתורבת, הן משום שפתרונות אלה אינם סביבתיים דיים (טביעת הרגל הפחמנית של מפעלים המכילים ביו-ריאקטורים גבוהה יותר מאשר חווה לגידול חיות) והן בשל הסיכונים החברתיים והכלכליים הטמונים במזון סינתטי. זה כבר בא לידי ביטוי בשטח, כאשר איטליה הפכה למדינה הראשונה אשר אסרה חוקית על ייצור, מכירה וייבוא של בשר מתורבת. מדובר באתגר גדול להמשך ההשקעות בענף השנה.

במקביל, תחום החלבונים האלטרנטיביים מהצומח מתפתח מאוד במערב אירופה. המעבר לתקינה מחייבת ESG ביבשת מגביר את המוטיבציה בקרב תאגידים לאתר עוד ועוד פתרונות מתקדמים בנושא. כמו כן, ביבשת יושבים מפעלי מזון גדולים, המחפשים פתרונות לייעול תהליכי הייצור. תעשיית הפודטק הישראלית נותנת מענה גם לנושאים אלה.

כרבע מחברות הפודטק בישראל מתמחות בפיתוח רכיבים חדשניים המיועדים להפחתת צריכת הסוכר, צבעי מאכל, חלבון ועוד, במטרה לייצר מזון בר קיימא ולהתמודד עם אתגרים בריאותיים.

חברות מזון מסורתיות רבות וביניהן נסטלה, שטראוס ותנובה, מכירות במרכזיותה של ישראל בתחום

לאורך שנת 2023, הקלאסטר במכון היצוא לקח חלק פעיל בשש תערוכות שונות, לצד יצירת אלפי הזדמנויות עסקיות ביותר מ-70 פעולות ברחבי העולם ולמול שלל מדינות. המיקוד הטריטוריאלי של הקלאסטר נגע במדינות המערביות (אירופה בעיקר), כאשר הפעולות הבולטות ביותר היו באירוע הסייבר RSA, בו נרשמה נוכחות ענפה של התעשייה הישראלית כמדי שנה, וכן בתערוכה הביטחונית בפריז (MILIPOL) המתקיימת אחת לשנתיים. אסטרטגיית הקלאסטר ממוקדת בטריטוריות בעלות תקציב

ביטחון המולדת, סייבר ופינטק

קלאסטר הביטחון הינו ממנועי הצמיחה הכלכליים הגדולים והמשמעותיים ביותר עבור מדינת ישראל. הקלאסטר מקיף קרוב ל-1,000 חברות מתחומי ביטחון המולדת, הסייבר והתעופה והיקף היצוא שלהן נאמד בכ-25 מיליארד דולר (כשליש מסך יצוא ההיי-טק מישראל).

סקטור ביטחון המולדת (HLS) והחלל (Aerospace) הם עמודי התווך של החדשנות וההגנה הלאומית, במיוחד בימים מאתגרים אלה. ישראל, המתגאה בסינרגיה יוצאת דופן בין טכנולוגיה מתקדמת ושמירה על אינטרסים לאומיים, היא ביתם של 400 חברות HLS ו-100 חברות תעופה וחלל. בענף הסייבר ניתן למנות כ-500 חברות נוספות, בוורטיקלים השונים.

בשנת 2023 שימרה ישראל את מעמדה כמובילה עולמית בתחומי הביטחון השונים, ולאור המלחמה קיים פוטנציאל צמיחה רב בקלאסטר זה, במיוחד לאור העניין הגובר בהתמודדות ההגנתית של ישראל - הן קינטית והן קיברנטית - עם האיומים מולם היא ניצבת בגזרות השונות.

Editorial credit: Gal_Rotem / Shutterstock.com

עיכוב אספקה לחו"ל (לאור הצורך להסיט אספקה לרמה המקומית) וכתוצאה מכך החמצת עסקאות והזדמנויות ושחיקת אמינות האספקה; שחיקת המותג "ישראל" למול אירועי שבעה באוקטובר (למשל, קלות פריצת הגדר בעוטף עזה חרף היותו של צה"ל צבא טכנולוגי. כלומר, הטכנולוגיות לא עבדו); נקיטת עמדה פוליטית בכל הקשור לטכנולוגיות ישראליות הממובצעות בלחימה והביקורת הציבורית במדינות השונות.

מלחמת רוסיה-אוקראינה:

קיים צורך גובר בקרב מדינות מזרח אירופה להתחמש בטכנולוגיות הגנה למול איום פלישה פוטנציאלי וזליגת המלחמה מקווי רוסיה-אוקראינה למדינות נוספות במעגל שני (מדינות סקנדינביה, פולין, רומניה ועוד). המלחמה שבין אוקראינה ורוסיה מהווה בשנה האחרונה נקודת מפתח לקידום טכנולוגיות ישראליות במרחב המזרח אירופאי לאור הסכנות המוחשיות ואימויו של נשיא רוסיה.

רלוונטי להתמגנות, בדגש על עולמות ההגנה על תשתיות קריטיות ופתרונות לעולמות אכיפת החוק.

השפעות ומגמות

מלחמת "חרבות ברזל":

מצד אחד, המלחמה מהווה פוטנציאל רב עבור חברות בתחום הביטחון להגדלת הנתח העסקי שלהן בשווקים הבין-לאומיים, בין היתר הודות לתדמית ה-"Field Proven" המשויכת לישראל כמעבדת קרב טכנולוגית הניזונה מתרחישי אמת, בתהליך של המרת קונספטים ליכולות, סביב ביסוס אתגרי. כמו כן, מלחמת "חרבות ברזל" חידדה את מודעותן של המדינות המערביות לאיומים ולסכנות של גורמים אזרחיים לביצוע פעולות מחוץ למדינת ישראל והצורך בהגנה על האזורים העירוניים במדינות אירופה וארה"ב.

מצד שני, תעשיית הביטחון עשויה דווקא להיפגע בכל הקשור לייצוא, עקב מספר גורמים משפיעים ובהם

2. **Govware (אוקטובר)** - תערוכה הנותנת מענה לחברות בוגרות, שבשלות לפעול בשוק האסיאתי ומכוונות ללקוחות ברמת המדינה (G2B). זו הפעם השנייה שמתוכננת הקמת ביתן לאומי במסגרת התערוכה, שכן ב-2023 התכנן להקמת ביתן לאומי בוטל עקב פרוץ מלחמת "חרבות ברזל".

3. **GPEC (מאי)** - התערוכה שתתקיים בעיר לייפציג בגרמניה, מיועדת לחברות הנותנות מענה לגורמי אכיפת חוק בתחומי ההצטיידות, המודיעין וטכנולוגיות השטח. זו השנה הראשונה במסגרתה יוקם ביתן לאומי, שישלב חברות מהעולמות הקינטיים והקיברנטיים, וייתן מענה הן לחברות סטארט-אפ מתחום הסייבר והן לחברות בשלות מעולמות הביטחון הפיזי.

4. **IAC Milan 2024 (אוקטובר)** - אירוע החלל הגדול בעולם אשר משנה את מיקומו מדי שנה. בשנה שעברה התקיים האירוע באזרבייג'ן ובמסגרתו הוקם ביתן מצומצם על ידי סוכנות החלל הישראלית, אשר נתן מענה מינימלי לחברות בתחום החלל ואפשר להן להציג דגמים של הפתרונות שלהן. השנה מתוכנן להקים ביתן לאומי, אך הקמתו מותנת בתקציב ייעודי מסוכנות החלל, לאור העלות הגבוהה של השתתפות בתערוכה.

טל סימן טוב, ראש תחום ביטחון המולדת,
סייבר, פינטק, תעופה וחלל,

טל': 03-5142849, talst@export.gov.il

אופרי זהר הדר, מנהלת ענף הסייבר והפינטק:
טל': 03-5142818, ophrih@export.gov.il

שי אפרת, מנהלת ענף ביטחון המולדת, תעופה
וחלל טל': 03-5142862, shaie@export.gov.il

ענף הסייבר:

ענף הסייבר בישראל, בדגש על התווך האזרחי, מיצב את עצמו כמוביל עולמי בתחומו. על אף קיטון במספר החברות הפעילות בשנתיים האחרונות, עדיין מדובר על תעשייה ענפה אשר מגייסת הון רב ומעמידה את הפתרונות החדשניים ביותר למול אתגרים עכשוויים ועתידיים בהגנה הקיברנטית. חרף הצטמקות התעשייה ופיחות במספר החברות החדשות, ניכר כי התעשייה עברה תהליך ארוך וטבעי של בשלות בשנים האחרונות, דבר המעיד על עמידות כלכלית יציבה בתחום זה.

תחום החלל:

פיתוח תחום החלל אומנם נמצא בשלבים מאוד צעירים, אך תחום זה תופס תאוצה נוכח "מרוץ החימוש" מחוץ לכדור הארץ, לו שותפות מדינות רבות ובראשן המעצמות הגדולות. תחום זה אינו נוגע כבעבר רק לתווך הביטחוני, אלא פיתח זרועות נוספות הנוגעות לכלכלת חלל ורלוונטיות לתחומים שונים - החל ממשימות חקר החלל ועד הוכחת יכולות בתחומי המזון, האקלים ועוד, אשר נוגעות לכלכלת חלל ושיפור איכות החיים עבור תושבי כדור הארץ. תחום זה כולל מעל לכ-100 חברות (חקר החלל וכלכלת חלל יחדיו) ולאור ההאצה של תחום זה בעולם ניכר כי לאורך השנים הבאות פוטנציאל רב בתחום זה למול מגמות עולמיות שונות - ובעיקרן ירידה מהותית ומשמעותית בכל הקשור לעלויות השיגור לחלל.

אירועים מובילים המתוכננים לשנת 2024:

1. **IT-SA 2024 (אוקטובר)** - אירוע הדגל של תעשיית הסייבר בתחום ה-IT בגרמניה הכולל מבקרים מהשוק המקומי ומהמדינות הנורדיות. האירוע מיועד לחברות סטארט-אפ צעירות ובוגרות המעוניינות להרחיב את פעילותן באירופה. במסגרת הביתן הלאומי עתידות להשתתף כ-20 חברות סייבר ישראליות.

הטכנולוגיה הקיימות, והקיף למעלה מ-240 חברות פעילות, הפרוסות על פני כשבעה תתי תחומים שונים, עם התפתחות בולטת בתחומי טכנולוגיות המימן והפחמן (CCUS). בתחום התשתיות החכמות הגיע הענף לכ-250 חברות פעילות בכל שרשרת הערך של התחום: מאיתור ומימון הנדל"ן, דרך תכנון והנדסה, בנייה, הקמה וניהול אתר ועד לשלב ניהול המבנים והתשתיות.

יריית הפתיחה במישור הפעילויות העסקיות של התחום בשנת העבודה 2023, הייתה ההשתתפות בכנס Berlin Energy Transition Dialogue, אחד הפרורמים החשובים בעולם בנושא המעבר לשימוש באנרגיה מקיימת. בהמשך השנה התקיים מפגש עסקי ראשוני מסוגו של כלל החברות הישראליות בתחום החדשנות במימן עם משלחת מומחי תעשייה ואקדמיה הולנדים בתחום המימן, אשר נערך בבית שגריר הולנד בישראל. בענף התשתיות יצאה

דזרטק

קלאסטר הדזרטק (מים, אנרגיה וקלינטק) הוא ממנועי הצמיחה הכלכליים הקריטיים ביותר של ישראל, הנותן מענה למשבר האקלים העולמי - האתגר הגדול ביותר עימו מתמודדת האנושות בעת הנוכחית. הקלאסטר כולל כ-500 חברות; 200 חברות מים בתחומים כמו ניהול מערכות מים, התפלה, טיפול בשפכים ופחת מים ו-300 חברות בתחומי האנרגיה המתחדשת ו/או מקורות אנרגיה חלופיים, לרבות אגירת אנרגיה, טכנולוגיות לכידה, תיעול והטמנת פחמן דו-חמצני, ניטור גזי חממה וכן טכנולוגיות סביבה אחרות, כגון טיפול והשבת אנרגיה מפסולת, מחזור חומרים ("כלכלה מעגלית") וטיפול בזיהום אוויר תעשייתי ותוך מבני. הקלאסטר כולל 40 חברות גדולות, כ-50 חברות בינוניות, 330 חברות קטנות ו-80 סטארט-אפים.

בשנת 2023 המשיך תחום החדשנות באנרגיה בישראל לצמוח עם גידול של כ-20% במספר חברות

פאנלים ושולחנות עגולים, מפגשים עסקיים וסיורי שטח במתקני התפלה ותאגידי מים.

השפעות ומגמות

מלחמת אוקראינה-רוסיה - בעקבות המלחמה קפצו מחירי האנרגיה בעולם בכלל ובאירופה בפרט, לאור התלות שלה בגז הרוסי. עליית מחירי האנרגיה אף גרמה להפסד הכנסות ניכר בקרב תאגידי וחברות מים רבות, שכן טיפול במערכות מים הוא צרכן אנרגיה מהותי (בישראל, למשל, 15% מצריכת האנרגיה מקורם בטיפול במים), מה גם שהן לא יכלו להשית את עליית מחירי האנרגיה על מחירי המים. במקביל, התובנה שיש הכרח לטפל עתה בתשתיות ישנות ובדלף כדי שלא יאבדו מים, יצרה דרישה לטכנולוגיות לזיהוי דלף מים, טיפול בדלף ומוצרים לחיסכון באנרגיה בטיפול במים. כל אלה יצרו את הצורך המיידי בקרב מדינות אירופה להפחתת התלות העצומה של היבשת באספקת הגז הרוסי וביסוס תשתית ליצירה והפקת אנרגיה מקומית מבוססת אנרגיות מתחדשות, אשר במקביל תיתן מענה למחויבות היבשת לעמידה ביעדי האקלים לשנת 2050. עקב המלחמה, פורסמה במאי 2022 תוכנית Re Power Europe, שמטרתה יצירת מפת דרכים ברורה לאירופה להפחתת התלות האנרגטית ברוסיה ובמקביל לעמידה ביעדים שהציבה לעצמה היבשת באמצעות שלושה מרכיבים מרכזיים: חיסכון בשימוש באנרגיה, הגדלת מקורות האנרגיה המתחדשת וגיוון ופיתוח מקורות נוספים כגון מימן ירוק.

טיפול במים בחירום - לאחרונה פוקדים את העולם אסונות טבע בסדרי גודל שטרם נראו. אסונות אלה גורמים לפגיעה והרס של תשתיות ולמחסור נקודתי במים באזורים פגועים. הצורך באספקת מים בעת חירום יוצר הזדמנות לחברות ישראליות להן טכנולוגיות לאספקת מים ממקורות מזוהמים,

לראשונה בישראל משלחת קונטק (ConTech) ופרופטק (PropTech), טכנולוגיות בנייה, תחזוקה ונדל"ן, לאיחוד האמירויות למפגשים עסקיים מול חברות נדל"ן, קבלנות וניהול הנכסים מהגדולות ביותר בדובאי ואבו דאבי. כמו כן נערך לראשונה מפגש משקיעים ראשון מסוגו של חברות ניהול נכסים וייזום בולטות בניו יורק עם עשרות חברות חדשנות ישראליות המחפשות השקעה ושותפים אסטרטגיים. כל זאת לצד עשרות מפגשים עסקיים נוספים במהלך השנה של שני הענפים הללו עם נציגים רלוונטיים משלל מדינות.

כמו כן, בשנת 2023 המשיכו חברות בתחום המים הישראליות להציג גידול נאה ביצוא, בעיקר חברות עם פתרונות מתקדמים לטיפול במים ובשפכים, וחברות המפתחות מוצרים טכנולוגיים הקשורים לניטור ומדידה, תקשורת, שליטה ובקרה. אמנם לא נוצרו כמעט סטארט-אפים חדשים (משקיעים לא נוטים להשקיע בתחום המים בשל אורך הרוח הרגולטורי והזמן הדרושים להחזר השקעה), אך החברות הקטנות הקיימות גדלו והתרחבו, כמו גם רוב החברות הבינוניות והגדולות.

ענף המים קיים עשרות פעילויות עסקיות במהלך שנת 2023 ביניהן פאנל ואירוע נטוורקינג מול תאגידי מים מוביל במרוקו, פעילות מול חברות מים מאיטליה, אירועים לצד תערוכת וופטק (WEFTEC) בארה"ב, וובינר עם ארגון תאגידי המים של קליפורניה ועוד. אך ללא ספק האירוע המרכזי שזכה להצלחה גדולה עם עשרות עסקאות מוכחות, התקיים ביוני סביב נושא חוסן מים והכנה לעת חירום. האירוע התקיים בשיתוף רשות המים, חברת מקורות ומשרד הכלכלה. באירוע השתתפו כ-400 איש, בהם מעל 200 אורחים מחו"ל, ולקחו בו חלק כ-50 חברות ישראליות. במהלך שלושת ימי הפעילות התקיימו

שאפתי זה. לצד ההתחייבויות הפורמליות וחתימה על הסכמים במסגרת ועידות האקלים השונות, בשנתיים האחרונות מאושרות תוכניות לאומיות ורב-לאומיות המגובות בתקציבי עתק, אשר מטרתן להוציא מהכוח אל הפועל את המטרות והיעדים של המדינות. המובילות והמשמעותיות שבהן הן ה-IRA האמריקאי, חוק הפחתת האינפלציה (The Inflation Reduction Act) שנחקק בארה"ב ומשמעותו מחויבות פיסקלית חסרת תקדים לטובת הפחתת פליטות גזי חממה וקידום טכנולוגיות ירוקות. תוכנית משמעותית נוספת היא ה-Green Deal האירופאי משנת 2020, הכוללת את התוכנית המעודכנת ביותר - Re Power Europe - שנולדה גם היא כתוצאה ממלחמת רוסיה-אוקראינה.

מהים, מהאוויר, או כאלה המתמחות בפיתוח מכלים חכמים לאחסון מים והובלת מים לאזורים מוכי אסון. בנוסף, במדינות רבות מחפשים פתרונות מים מקומיים לאזורים ללא תשתית, הן בשל הרס תשתיות מרוחקות (למשל, כתוצאה מרעידות אדמה) שהתלוו בהן פוגעת באספקת המים הכללית, והן בשל עלויות הקמת תשתיות.

עמידה ביעדים אקלימיים בשנים 2030-2050 - התחייבותן של רוב מדינות העולם להגעה לאיפוס פליטות גזי חממה עד שנת 2050, במטרה שלא לחצות את רף עליית ה-1.5 מעלות ביחס לתקופה הטרומת תעשייתית, היא הכוח המניע המשמעותי ביותר אשר ממנו נגזרים קווי מדיניות לאומית פרטנית של כל מדינה ומדינה, לצורך עמידתה ביעד

עסקית לשבוע קליימטק בניו יורק. במשלחת זו, החברות יוכלו להשתתף הן באירועים יזומים של המשלחת והן להשתלב באירועים העסקיים במסגרת הכנס ולהציג את הטכנולוגיה החדשנית שלהן מול משקיעים, תאגידים וחברות ממדינות שונות. כמו כן, ישולבו גם ביקורים ב-HQ של חברות מקומיות ו-Site Visits.

5. **ועידת האקלים העולמית COP29 (נובמבר) -** בדומה לשנתיים האחרונות, גם בוועידה זו, הצפויה להתקיים השנה בגרמניה, יגבש מכון היצוא, בשיתוף מנהל סחר חוץ במשרד הכלכלה והתעשייה ורשות החדשנות, משלחת עסקית של חברות קליימטק להשתתפות באירועים העסקיים המתוכננים, הן במתחם ה-INNOVATION ZONE והן ב-GREEN ZONE במסגרתם יוכלו חברות ישראליות להביא לקדמת הבמה את החדשנות הייחודית בתחומן וליהנות מהזדמנות ייחודית לדיאלוג פתוח עם גופים ממשלתיים, משקיעים ותאגידים רב-לאומיים מרחבי העולם. הן יוכלו לדון באופן בלתי אמצעי בשיתופי פעולה ומיזמים משותפים עתידיים בתחום, כמענה לאתגרי משבר האקלים.

הילה ליפמן, ראש תחום קליימטק ותשתיות
hilal@export.gov.il, 03-5142846, טל'
גלעד פלד, ראש תחום חקלאות ומים,
giladp@export.gov.il, 03-5142957, טל'
רפאל מוג, מנהלת ענף מים,
raphaele@export.gov.il, 03-5142989, טל'

אירועים מובילים המתוכננים לשנת 2024:

1. **תערוכת EXPONOR בצ'ילה בתחום המכרות (יוני 2024)** - התערוכה היא המובילה באמל"ט בתחום המכרות. היא רלוונטית לחברות ישראליות בתחומי המים, HLS וסייבר, אוטומציה ועוד.

2. **EnergyTech Week (יוני)** - אירוע הדגל בארץ המתוכנן זו הפעם הראשונה, בשיתוף הארגונים SNC (Startup Nation Central), ו-ITS, במסגרתו עתידות להשתתף כ-40 חברות ישראליות. הדגש העיקרי בכנס יהיה על טכנולוגיות אנרגיה חדשניות, אשר יכללו את כל נגזרות הפתרונות שיש לישראל להציע בתחום, בדגש על פתרונות המאפשרים את תהליך ה-Energy transition למעבר לכלכלה נקייה ודלת פחמן. האירוע יורכב משני אירועים היברידיים: Changemakers Event, במסגרתו יתקיים אירוע מרכזי שיכלול פאנלים עם בכירים ישראלים וזרים והצגת מפת הסטארט-אפים החדשה לשנת 2024; ואירוע הגמר של תחרות סטארט-אפים ישראליים של קהילת Ignite the Spark, במסגרתו יציגו עשר חברות האנרגיה הזכות את הטכנולוגיה שלהן על הבמה. גורמים זרים יוכלו להתחבר אונליין לאירועים ולקחת חלק פעיל באירוע.

3. **כנס ותערוכת המים WATEC 2024 (ספטמבר) -** לאור הצלחת האירוע שהתקיים ביוני 2023, אירוע דומה יתקיים בחודש ספטמבר הקרוב בירושלים.

4. **שבוע קליימטק בניו יורק (ספטמבר) -** מכון היצוא והנספחות הכלכלית בניו יורק, בשיתוף רשות החדשנות וקהילת PLANETech, מובילים משלחת

היי-טק

בבינה מלאכותית ומדע הנתונים (Data Science), ניתן לראות שהפעילות הופכת ליותר חוצת ורטיקלים ובהתאם לכך ניתן לפגוש יותר סוגים של חברות מטרה באירועים שעד כה היו מאוד ממוקדים.

השפעות ומגמות

הממד החוצה ורטיקלים - כניסתן של הטכנולוגיות מבוססות ה-AI וה-ML מאפשרת לארגונים שפעלו עד היום במרחב עסקי אחד, להתרחב למגוון מרחבים. לדוגמה, בעבר מפעילים סלולריים עסקו בעיקר בבניית רשתות תקשורת ומכירת שירותי תקשורת למשתמשים. כיום הטכנולוגיות מאפשרות להם להיות שחקנים פעילים במגוון מרחבים, דוגמת העיר החכמה, תחבורה חכמה ופתרונות פיננסים, להיות ספקי מדיה ואפילו להציע שירותי בריאות. למעשה, על מנת להמשיך ולצמוח עסקית ולהגדיל את רווחיהם, הם חייבים להתרחב למרחבים אלה ולהפוך לשחקנים פעילים בהם, תוך שאותה טכנולוגיה מתרגמת ומיושמת על ידי החברות בוורטיקליים השונים. בהתאם, מכון היצוא יפעל להציע להם פעילות חוצת ורטיקלים.

קלאסטר ההיי-טק הינו ממנועי הצמיחה הכלכליים הגדולים, הבולטים והמשמעותיים ביותר עבור מדינת ישראל. הקלאסטר כולל חברות פיתוח תוכנה וחומרה בעולמות הרשתות המתקדמות 5G, קישוריות, טכנולוגיות ענן, דאטה, ערים ותחבורה חכמה, ושירותים בעלי ערך מוסף למשתמש. רבות מהטכנולוגיות בסביבה זו מבוססות כיום על פיתוחי בינה מלאכותית (AI) ולמידת מכונה (ML), כאשר ברור כי הללו יצעידו ויאיצו את פיתוח הסקטור בכללו ואת המוצרים והפתרונות שהוא מציע כיום.

בשנת 2023 ההיי-טק הישראלי חיזק את מעמדו כמוביל עולמי בעולמות התוכנה מבוססת AI. הסקטורים הרלוונטיים השתתפו במגוון תערוכות דגל בעולם, דוגמת CES, MWC, AsiaTech S5, AUTOWORLD והציגו את מוצריהם והשירותים שלהם בביתנים לאומיים, לצד קיום של עשרות מפגשים עסקיים חובקי עולם. כמו כן, התקיימו במהלך השנה כ-70 אירועים עסקיים (פיזיים ואון-ליין) בוורטיקלים השונים. עם התרבות הפיתוחים והעניין של השוק

תוכנה ועוד. מאז הקורונה אנו עדים לכך שהאירוע, שבעבר התאפיין במבקרים משכבות תפקידים שונות ומגוונות מצד החברות הגדולות, ממוקד כיום יותר בשכבת המנהלים הבכירה ומקבלי ההחלטות בארגונים, מה שכמובן מסייע מאוד לפעילות ממוקדת.

2. תערוכת CommuNicAsia Singapore (מאי)-

התערוכה היא מהוותיקות בדרום אסיה ויוצאות אליה בדרך כלל בין 15-20 חברות ישראליות. בשנה החולפת למד המכון שיש עיסוק הולך וגובר בתקשורת מבוססת לוווינים וחלל ולפיכך גם חברות מענף ה-HLS עם פתרונות רלוונטיים ייצאו לתערוכה. על הפעילות העסקית לקראת התערוכה יעבדו שש נספחויות כלכליות באזור.

3. Singapore Fintech Festival (נובמבר) - תערוכת

פינטק הממוקדת בשוק האסייתי והוכיחה את עצמה בשנים האחרונות כאירוע בעל עניין רב עבור תעשיית הפינטק בישראל. במסגרת הביתן הלאומי המתוכנן בתערוכה, שתתקיים בנובמבר 2024, עתידות להשתתף כעשר חברות ישראליות והיא תלווה בעבודה מאומצת של הנספחויות הכלכליות באזור.

4. אירוע צד בתערוכת AI and Big Data Expo, North America

- פעילות התערוכות בסביבה טכנולוגית זו עוד לא הצמיחה אירוע מרכזי גדול, כאשר רוב האירועים בתחום מנוהלים ומופעלים על ידי חברות כמו AWS ו-NVIDIA. מכיוון שמיקוד התעשייה מכון לצפון אמריקה, המכון יפעל השנה לקיום אירוע צד עבור חברות ישראליות שיגיעו לאירוע וייבחן הפוטנציאל בהקמת ביתן לאומי בשנים הבאות.

שירי רם, ראש תחום מובייל, ערים חכמות,
ריטייל, אוטוטק וטכנולוגיות מפציעות,
טל': 03-5142938, shirir@export.gov.il

הזדמנויות וחסמים גיאו-פוליטיים

עד לפני מספר שנים השוק בסין היה אטרקטיבי מאוד לקלאסטר ההיי-טק, אם בזכות גודלו, הכסף הרב והיחסים הטובים באופן יחסי. לא כך המצב כיום. השילוב של הפוליטיקה הסינית עם יכולות גניבת רעיונות והעתקתם, הדירו את הרוב הגדול של חברות הקלאסטר מפעילות בשוק זה. השוק ההודי טומן גם הוא הזדמנויות, אבל מטבעו דורש זמן רב והשקעת כסף לאורך זמן כדי להגיע לעסקה בשטח, אך מאפייני החברות בתחום, רובן סטארט-אפים, אינם מאפשרים זאת. מכאן שהפעילות מתרכזת בעיקר בגיאוגרפיות של ארה"ב, אירופה, דרום אסיה ופסיפיק, דרום אמריקה, איחוד האמירויות ואפריקה.

האטה כלכלית בעולם וצמצום השקעות בטכנולוגיות

בהסתכלות על היקף ההשקעות בישראל השנה, בהשוואה להיקף השקעות בחברות ההיי-טק בעולם, ניתן לראות, כי הסתמנה אופטימיות בעקבות נתוני 2023 שהצביעו על חזרה לממוצע שנתי טרום הקורונה (כ-7 מיליארד דולר), בעוד היקף ההשקעות בחברות טכנולוגיה בעולם נמוך בכ-10% מממוצע היקפי ההשקעה טרום קורונה. אך בעקבות הלחימה, יצא ההיי-טק מישראל, במהלך הרבעון האחרון של 2023, נפגע והיצא השנתי הסתכם בהיקף הדומה להיקפו בשנת 2022 - כ-80 מיליארד דולר.

אירועים מובילים המתוכננים לשנת 2024:

1. MWC BARCELONA (פברואר) - אירוע הדגל של

עולם התקשורת הסלולרית ועולמות תוכן משיקים, בו השתתפו כ-30 חברות ישראליות במסגרת ביתן לאומי. אל האירוע הוותיק בברצלונה הצטרפו גם חברות רכבים, OEM, אינטגרטורים מתחומי העיר החכמה והתחבורה החכמה, חברות שירותי ענן Hyperscale's, חברות חומרה המחפשות פתרונות

לייף סטייל ומוצרי צריכה

תעשיית הלייף סטייל ומוצרי הצריכה הישראלית מציעה מגוון רחב של מוצרים הידועים ברחבי העולם בזכות חומרי הגלם הייחודיים, האקלים הים תיכוני, החדשנות, העיצוב, האיכות והיצירתיות.

החברות הישראליות משקיעות רבות במחקר ופיתוח ליצירת מוצרים איכותיים וחדשנים באמצעות שימוש בטכנולוגיות מתקדמות לשמירה על בקרת איכות קפדנית, עמידה בסטנדרטים גבוהים ובתקנים בין-לאומיים. המוצרים מותאמים למפרט הלקוח בכל תחומי החיים: מוצרי טיפוח, יופי ובריאות, אופנה ותכשיטים, מוצרים לילדים, לבית, לגינה ולמשפחה.

התעשייה הישראלית מתמודדת עם אתגרים רבים. מגוון המוצרים בעולם רחב, דבר אשר מצריך השקעה רבה בבניית מותג, יצירת מודעות ואיתור השותפים העסקיים המתאימים.

בנוסף, המיצוב הגיאוגרפי של ישראל בעולם יחד עם ההאטה בכלכלה העולמית והשינויים בהרגלי

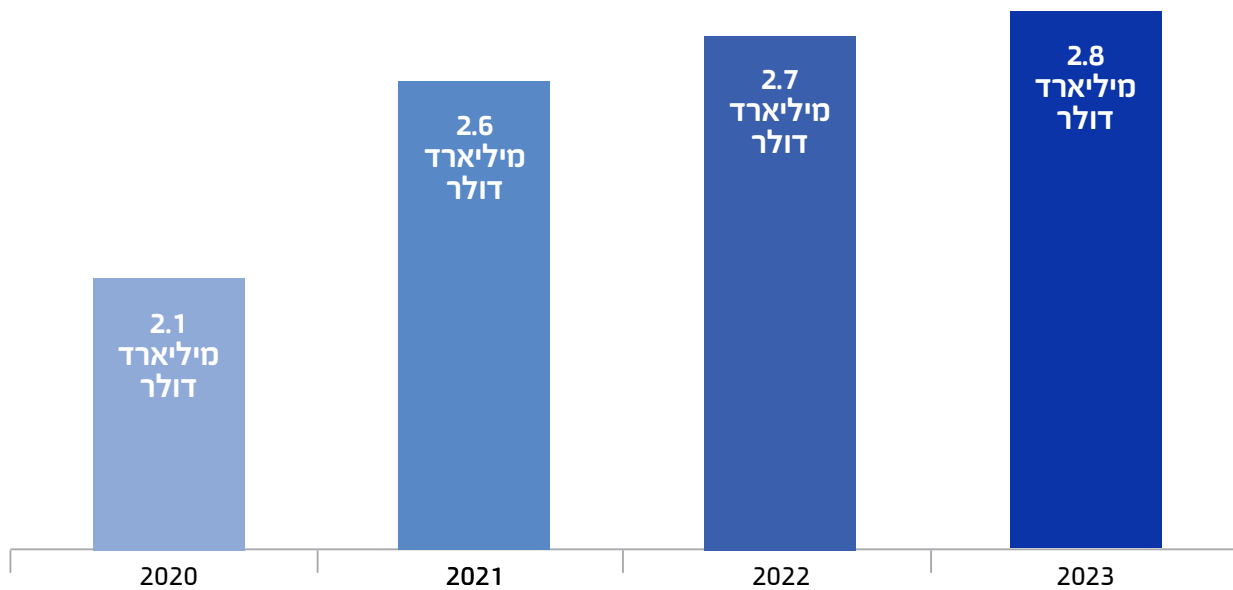
הצריכה משפיעים על התנודתיות במחירי חומרי הגלם, פערים בשערי מטבע ועלויות שילוח.

למרות אתגרים אלה, החברות הישראליות ממשיכות בפעילות העסקית להגשמת החזון שלהן, תוך הפגנת נחישות, יצירתיות, איכות והתאמה לשינויים היומ-יומיים - דפוסי פעולה אשר מהווים את עמודי התווך של התעשייה הישראלית.

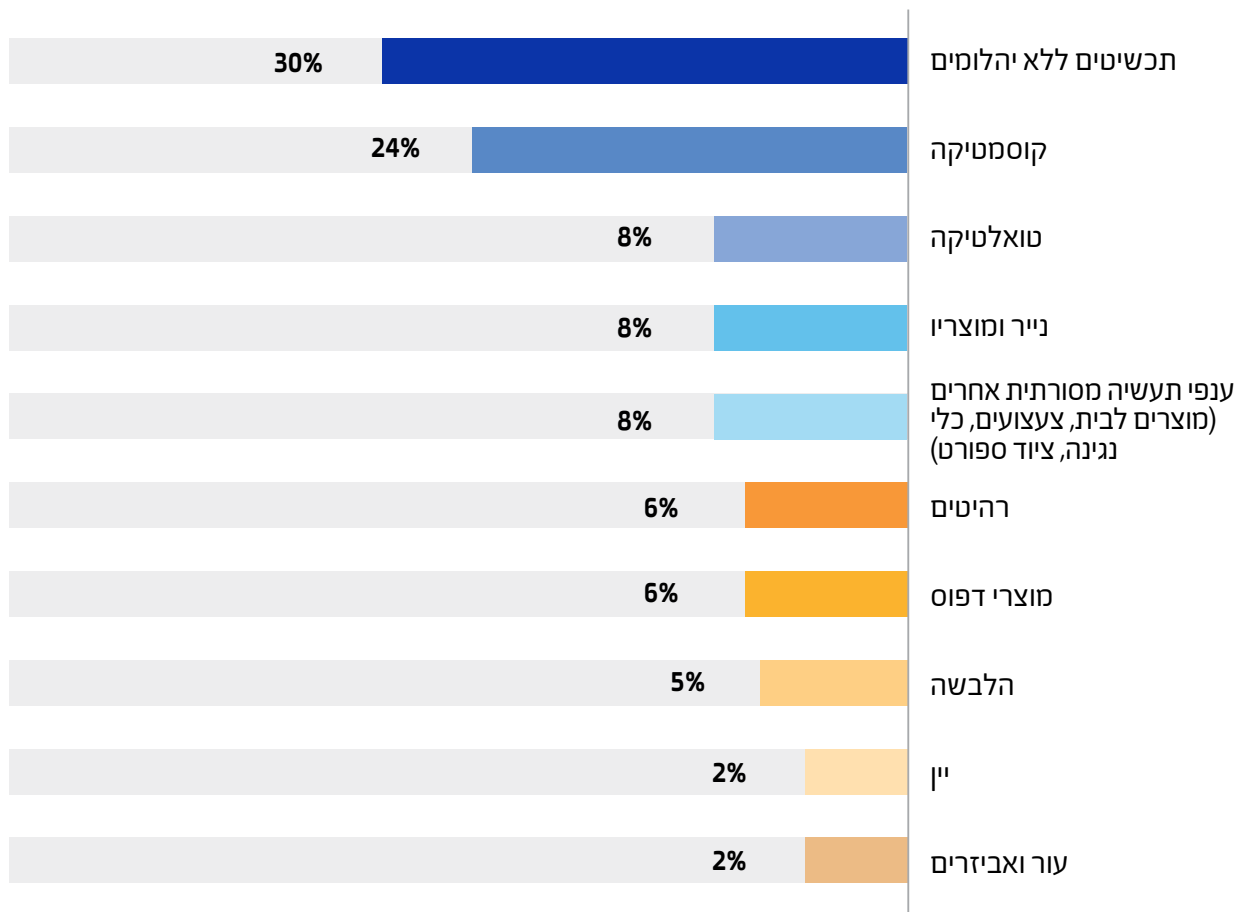
היצוא הישראלי של תעשייה זו צומח מדי שנה בכ-7% בממוצע ובשנת 2023 הסתכם בכ-3 מיליארד דולר. גידול משמעותי נראה בשנת 2021 (בתום תקופת הקורונה), בעיקר בקטגוריות של מוצרי טיפוח ותכשיטים ללא יהלומים, המהווים כמחצית מהיצוא בתעשייה זו. עיקר היצוא הינו לצפון אמריקה, עם זאת ישנה מגמה של גידול ביצוא למדינות המזרח הרחוק.

תחום הלייף סטייל ומוצרי צריכה במכון היצוא פועל לחשיפת החדשנות והפיתוחים הישראליים בבמה הבין-לאומית, ובדגש על מדינות יעד. אנו מעמידים לרשות היצואנים כלי סיוע שונים ומקיימים פעילויות

היצוא הישראלי לשנים 2020-2023

פילוח יצוא תעשיית הלייף סטייל ומוצרי צריכה בישראל

בווייטנאם ובסין, חיות מחמד ביפן, מוצרי בית חכם בסין, מוצרים לרשת בתי מלון באיחוד האמירויות ועוד. לצד אלו התקיימו סמינרים אודות התחום במדינה וההזדמנויות העסקיות בשווקים האלה.

השנה הנוכחית הינה מאתגרת ומורכבת לנוכח מלחמת "חרבות ברזל" והשפעותיה בארץ ובעולם. אנו מקיימים פעילויות וירטואליות במדינות יעד במזרח אסיה דוגמת פיליפינים, וייטנאם וסין, לצד מדינות מזרח אירופה דוגמת פולין ורומניה.

ניצן פייקוב, ראש תחום לייף סטייל ומוצרי צריכה,
טל': 03-5142993, nitzanp@export.gov.il

שונות כדי לאפשר את מיצוי הפוטנציאל העסקי בשווקים הבין-לאומיים.

שמירה על בריאות ויזמי הינה מגמה עולמית הבאה לידי ביטוי בחיי היום-יום של הצרכנים. אלה מחפשים את המוצרים העונים על מגמה זו והתעשייה הישראלית מציעה מגוון רחב של מוצרים חדשניים ואיכותיים בתחומים הללו ולכן תמשיך להיות שחקן מעניין ופעיל ברחבי העולם.

בשנה החולפת התקיימו פעילויות איכותיות עבור החברות הישראליות ובהן פגישות וירטואליות עם שותפים עסקיים דוגמת קניינים של חברות קמעונאיות מובילות, מפיצים, חברות סחר ופלטפורמות מכירה מקוונות במגוון תחומי הצריכה: קוסמטיקה וטואלטיקה

בהן כ-35 חברות ישראליות שהגיעו על מנת לפגוש שותפים אסטרטגיים ומשקיעים בענף, הנחשב לגולת הכותרת של תחום הבריאות הישראלי, המבליט את היוזמה הישראלית במלוא תפארתה. במהלך השנה השתתפנו יחד עם חברות רבות בתערוכת Medica בגרמניה, הנחשבת לתערוכה הגדולה והמוכרת בעולם בתחום המכשור הרפואי, תחום בו לישראל יש שנים רבות של מוניטין חדשני, יציב, אמין ומדויק.

בנוסף, קיימנו בחודש יוני 2023 כנס MedInIsrael, אשר במסגרתו הגיעו לארץ עשרות משלחות מרחבי העולם כדי להשתתף בשולחנות עגולים, מפגשים עסקיים וסמינרים כדי להכיר לעומק את תחום הבריאות הישראלי, החדשנות פורצת הדרך והאקו-סיסטם המתקדם.

יתר על כן, קיימנו מאות מפגשים עסקיים מסוגים שונים בשנת 2023, הן פיזיים והן וירטואליים, עם משקיעים, שותפים אסטרטגיים, מכוני מחקר, קניינים פוטנציאליים לרכישת טכנולוגיות ומכשור רפואי ואינטגרטורים רבים להטמעת טכנולוגיות ישראליות בכל רחבי העולם.

מדעי החיים

קלאסטר מדעי החיים מהווה את אחת מאבני הבניין המרכזיות מהן מורכב היתרון היחסי של ישראל בייצוא טכנולוגיות בעולם - הן בשוק הרפואה הדיגיטלית והן בשוק המכשור הרפואי. הודות לכוח האדם האיכותי והלומד, בתי החולים, שחלקם נמנים על 100 בתי החולים הטובים בעולם, החממות האיכותיות והאקדמיה, הפך התחום לאחד מעמודי התווך של היצוא הישראלי. הקלאסטר כולל מעל ל-1,500 חברות במגוון שלבי בשלות - חברות בצמיחה, חברות חממה של בתי חולים, חברות בוגרות ופועלות ועוד. היקף יצוא המכשור הרפואי, הדנטלי והתרופות מישראל מוערך בכ-6 מיליארד דולר מדי שנה.

בשנת 2023 ישראל חיזקה את מעמדה כמובילה עולמית בתחום מדעי החיים והבריאות הדיגיטלית והשתתפה בשלוש תערוכות חשובות בענף, לצד עשרות מפגשים עסקיים עם נציגים משלל מדינות. שתיים מן התערוכות התמקדו בבריאות דיגיטלית בארה"ב והשתתפו

והחשובים בעולם. הוא מתקיים מדי שנה בסן פרנסיסקו והוא פתוח למוזמנים בלבד, כאשר בעיר עצמה מקיימים מאות אירועי צד. המכון יערוך אירוע צד יחד עם נספחות סן פרנסיסקו, ל-14 חברות ישראליות, וזאת מול משקיעים פוטנציאליים, כמו פיץ' אבנט. בנוסף, יעניק המכון כרטיס כניסה ייחודי לכנס הרשמי ויציע אפשרות להצטרף ללא עלות לאירועים נוספים.

2. **תערוכת HIMSS בארה"ב** - זו תערוכת בריאות דיגיטלית המכוונת לקהל אמריקאי. במסגרת התערוכה יוקם ביתן לאומי, העתיד לארח בתוכו כ-15 חברות ישראליות.

3. **תערוכת HLTH באירופה** - תערוכה אמריקאית ותיקה, אשר מתקיימת באירופה זאת הפעם הראשונה, ומתמקדת בבריאות דיגיטלית. מכון היצוא מקים בתערוכה ביתן ל-12 סטארט-אפים צעירים, אשר מתמקדים באספקטים השונים של בריאות דיגיטלית, וזקוקים לסיוע תדמיתי, עסקי וגלובלי באופן הדחוף ביותר. לחברות הצעירות צפויות עשרות ומאות פגישות עם שותפים פוטנציאליים, לקוחות ומשקיעים מרחבי העולם.

4. **אירוע צד בתערוכת CMEF** - התערוכה הבין-לאומית של סין לצידוד רפואי מציגה חדשנות רפואית וצידוד רפואי חדש. בתערוכה יקיים המכון אירוע צד לחברות הישראליות המשתתפות בתערוכה.

קרין מור, ראש תחום טכנולוגיות בריאות,

טל': 03-5142866,

karinkm@export.gov.il

השפעות ומגמות

תחום בריאות הנפש (Mental Health) - אחד מענפי הרפואה שקרנו עלתה לאחרונה הינו הבריאות הנפשית. אמנם ישנם מעט חברות ותיקות וסטארט-אפים המתמקדים בתחום, אך ישנן חברות בענף המצויות בשלבי מחקר ופיתוח, ובחודש האחרון יצאו קולות קוראים מטעם בתי חולים וקופות החולים לענף. עם זאת, בשל חוסר חקיקה בתחום הפסיכיאטרי בארץ, תקינה ישנה ומחסור בהשקעה ממשלתית בתחום, הרגולציה אינה ברורה, הן בעבור החברות והן בעבור הגורמים אשר הוציאו את הקולות הקוראים. עקב הרגולציה הלא עדכנית בישראל בתחום, ישנו קושי בהשגת רגולציה בין-לאומית בסקטור הבריאות הנפשית וזהו קושי עימו מתמודדות חברות רבות המתמקדות בתחום הבריאות הנפשית.

תחום הביוטק - אחד התחומים אשר נפגעו יותר מכל לאחרונה הינו תחום הביוטק. רופאים ואנשי מחקר רבים גויסו וכך גם טכנאים רבים המתפעלים את הניסויים בתחום. בשל העובדה כי חברות לא מעטות בתחום ממוקמות באזורים רגישים, כגון אזור הדרום (שדרות) ואזור קריית שמונה, שהינם אזורים שפוני, נעצרו ניסויים ויש להתחילם מחדש או לבצע בהם תיקונים רבים. מרבית החברות בתחום נמצאות בשלב המחקר והפיתוח ותלויות באופן משמעותי בהשקעות. משמעות התיקונים היא גם בבחינת עלויות לסטארט-אפים ולחממות, אך גם הקמה מחדש של ניסויים קיימים.

אירועים מובילים המתוכננים לשנת 2024:

1. **אירוע צד בכנס JPM בארה"ב** - זהו כנס השקעות בתחומי מדעי החיים, הנחשב לאחד הגדולים

השקעות

מחלקת חדשנות ואקו-סיסטם בחטיבת הפיתוח העסקי הוקמה במהלך שנת 2023. המחלקה מתמקדת בבניית קשרים ושיתופי פעולה עם השחקנים השונים באקו-סיסטם החדשנות וכן עם שחקנים בתחום ההשקעות, נדבך חשוב ומהותי בהתהוותן ובפעילותן של חברות סטארט-אפ טרם יציאתן לשוק הגלובלי. יתרונה של המחלקה הוא בכך שהיא ממוקדת בצורכי המשקיע והינה חוצת ענפים.

ברקע הדברים יש לזכור שישראל היא המובילה העולמית בהוצאות מחקר ופיתוח כאחוז מהתוצר והיא אחת מעשר המדינות בעולם המובילות בחדשנות. ישראל אף מייצרת יותר חברות סטארט-אפ טכנולוגיות מכל מדינה אחרת בעולם מלבד ארה"ב וכ-3% מכלל ההשקעות בהיי-טק בעולם מגיעות אליה.

עובדות אלה מחזקות את החשיבות של מיצוב המכון כגורם מוביל ומתכלל בתחום. פעילות זו אמורה לספק ערך מוסף ללקוח, אשר ישלים שרשרת דינמית של תמיכה בכל שלבי חייו של הסטארט-אפ ותהווה חלק אינטגרלי מהשירותים שמציע המכון ללקוחותיו.

שנת 2023 אופיינה בהכנת תשתית לפעילות המחלקה ודיוק משימותיה בכל הקשור לחיזוק ושיתוף פעולה עם אקו-סיסטם החדשנות:

- **איתור חברות** - המחלקה פעלה לאיתור חברות בעלות טכנולוגיות חדשניות ופורצות דרך, הנמצאות בשלב מוקדם, במטרה לשלבן בפעילויות של הענפים השונים במכון וכלל שירותיו ובכך להביא למיקסום הערך ללקוח. המחלקה צירפה במהלך השנה עשרות חברות חדשות, רובן כבר לקחו חלק בפעילויות המשותפות של מכון היצוא ומינהל סחר חוץ ובשירותים נוספים שמציע המכון ללקוחותיו.

לאור הירידה בזמינות השקעות בשוק הגלובלי בשנת 2023 והמשבר שנוצר עקב המלחמה, הצורך בסיוע לחברות בגיוס השקעות הפך לבעל חשיבות עליונה. התשתית שבנתה המחלקה וההיכרות המעמיקה עם צורכי המשקיעים הביאו לכך שהצלחנו לייצר לחברות עשרות פגישות עם משקיעים.

בימים אלה מופק קטלוג ייעודי שיכלול כ-100 חברות סטארט-אפ הנמצאות בשלב גיוס הון ומחפשות השקעה. הקטלוג יופנה לנספחים המסחריים במטרה לייצר מפגשים בין חברות סטארט-אפ ישראליות למשקיעים, בשלב ראשון בארה"ב ובאירופה, ובכך להגדיל את פוטנציאל ההשקעה בחברות.

במהלך 2024, ירוכזו מאמצים לחיזוק שיתוף הפעולה עם הנספחים המסחריים לקידום פעילויות בתחום ההשקעות.

**לימור רוטמן, מנהלת מחלקת
חדשנות ואקוסיסטם,
טל': 03-5142824, limorr@export.gov.il**

• **חיזוק הקשר עם האקו-סיסטם הישראלי ומיצוב המכון כשחקן בתחום ההשקעות** - המחלקה יזמה ופיתחה קשרים ועבודה משותפת עם עשרות גורמי השקעה בישראל כדוגמת: חממות, אקסלרטורים, קרנות הון סיכון, קרנות הון סיכון תאגידיות, Family Offices, אנג'לים ועוד. הפעילות מבוססת על יצירת תקשורת טובה וסינרגיה, תוך הפריה הדדית, ולשם יצירת הזדמנויות השקעה לשני הצדדים.

• **קשר עם משקיעים בחו"ל** - המחלקה נטלה חלק ביוזמות שונות של הנספחים המסחריים בחו"ל, במטרה לחבר בין חברות סטארט-אפ למשקיעים, בין היתר במתן שירותי סקאוטינג למשקיעים, סיוע בגיוס קרנות הון סיכון למשלחת לאסיה, קשר עם Mizuho Bank לעידוד השקעות בין יפן לישראל ועוד.

• **הקמת מאגר של חברות סטארט-אפ המחפשות השקעה** - המחלקה הקימה מאגר של כ-100 חברות סטארט-אפ הנמצאות בשלב גיוס הון במטרה לסייע להן ביצירת הזדמנויות השקעה.

לתוכניות הסיוע של משרד הכלכלה ("כסף חכם"), שמרביתן אכן אושרו במסגרת זו. בנוסף, מדי שנה מספר מצומצם של חברות מקבל ליווי פרטני שוטף של מנהל יצוא מטעם המכון וחלקן הגיעו לתוצאות מרשימות בפעילותן הבין-לאומית.

במחצית 2024 עתיד להתקיים מפגש רב משתתפים להרחבת המודעות לפעילות היצוא בחברה הערבית ולחשיבות היצוא כמנוף לפיתוח כלכלי ועסקי. כמו כן, מתוכנן להגדיל את מספר החברות שישתלבו בפעילות המכון לכ-60 חברות ואת מספר החברות בהן יופעל מנהל יצוא.

תוכנית עידוד היצוא בחברה הערבית

בשנת 2023 ציין המכון מלאת 11 שנה לפעילות עידוד היצוא בחברה הערבית. במוקד הפעילות עומדת תוכנית "תבל" של המכון, המעודדת ומסייעת לחברות להיכנס לעולם הסחר הבין-לאומי במטרה להרחיב את פעילות היצוא שלהן.

התוכנית ליוותה בשנה החולפת 52 חברות וקיימה 147 סיורים ומפגשים עם חברות אלה, בהם נבחנו ויושמו פעולות מעשיות לסיוע שוטף לחברות בפעילות היצוא שלהן, תוך השתלבותן במגוון פעילויות המכון. כמו כן, סייענו לחלק מהחברות להגיש בקשות

מקרה בוחן:

קמפיין חשיפה לחברה מנצרת בדרך לרשתות שיווק ב"תפוח הגדול"

מקצועיות מובילות בעולם - FANCY FOOD SHOW בארה"ב ו-ISM בגרמניה.

"משנת 2000 שדרגנו את קווי הייצור ורכשנו ציוד חדש, תוך הגדלת המכירות לחו"ל. החזון שלנו הוא להרחיב את הפעילות לעולם הערבי ולמדינות אסיה, לפתוח סניפים בעולם ולהעניק זיכיונות בארץ ובחו"ל."

"הקשר עם מכון היצוא הוא חם ומועיל. כבר מ-1990 אנו משתתפים בביתנים לאומיים בתערוכות בין-לאומיות, בתוכניות סיוע ליצואנים מתחילים וגם בתוכנית 'מנטורינג ליצוא', מוסיף מחרום. "ברוב התערוכות קיבלנו סיוע בהיכרות עם מפיצים, חברות, יבואנים ורשתות שיווק. המכון חיבר אותנו לרשת KAUFHOPF הגרמנית, שניהלה קמפיין למכירת מוצרים ישראלים במשך שנה, והמכירות של המוצרים שלנו כבשו את הרשת. הגרמנים אוהבים מוצרים אותנטיים, חלוות, רחת לקום וכדומה. מאז המכון גם חיבר אותנו לחברת הדיוטי פרי הכי גדולה בגרמניה ובעזרתו נכנסנו גם לרשת שופרייט. בעקבות קמפיין של חשיפת המגזר הערבי לחו"ל שיזם המכון, נכנסנו לעוד שלוש רשתות שיווק בניו יורק ועד היום אנחנו מוכרים לארה"ב בקצב טוב."

פעילות ארוכת שנים של מכון היצוא סייעה לממתקי מחרום (Mahroum Sweets) מנצרת לפעול בשוק הגרמני דרך חדירה לרשתות שיווק גדולות. במקביל, קמפיין חשיפה למגזר הערבי לחו"ל קידם את החברה בשוק האמריקאי.

ממתקי מחרום הוא עסק משפחתי שנוסד עוד ב-1890 בידי שני אחים, בקר ומוסטפה מחרום, שנולדו בשכם ולמדו את המקצוע בתקופת הטורקים. בקר יצר שערות קדאיף על גחלים ומוסטפה יצר טחינה. קרוב משפחה אחר יצר עוגת סולת פשוטה. כיום מנהל את העסק דיאב מחרום, נכדם של האחים, שנכנס לעסק המשפחתי כשהיה בן 16 ומשמש כיום כמנכ"ל. "העיר נצרת נחשבת לעיר תיירות עולמית וחשובה לעולם הנוצרי", הוא מספר. "אחרי הסיור במקומות הקדושים, רוב התיירים והקבוצות בעיר היו מבקרים בחנות המרכזית של משפחתי. שותים קפה וטועמים דברי מתיקה כמו בקלאווה, עוגת סולת וכנאפה, כשהם נהנים מאוד מהטעם והאיכות. אז עלה בדעתי שאפשר לייצא המוצרים לחו"ל. אבא הקים מפעל ראשון בנצרת עילית ב-1990 ואני נרשמתי כחבר במכון היצוא והשתתפתי לראשונה בתערוכות

פתחי אמארה, ראש אגף יצוא בחברה הערבית, נייד: 052-6282266, fathi@export.gov.il

ChatGPT, כולל שימוש בכלי AI בעיצוב, בחיפוש מידע ובבניית תוכן.

מדי חודש סקרה המכללה יעד אחר בעולם, בשיתוף פעולה עם הנספחים המסחריים של משרד הכלכלה והתעשייה, ובשנה זו אף הוסיפה לכך וובינר חודשי בשיתוף פעולה עם משרד החוץ ועם שגרירי ישראל במדינות שונות בעולם. בכך סיפק המכון מעטפת רחבה ומעניינת לעבודה השיווקית במדינות שונות בעולם, כולל מדינות שפחות מוכרות ליצואן הישראלי. בין היעדים שסוקרו בשנה החולפת ניתן למנות את הערים טוקיו, ניו יורק, בייג'ינג וברלין, לצד מדינות כמו קרואטיה, צ'כיה, סלובקיה ובולגריה.

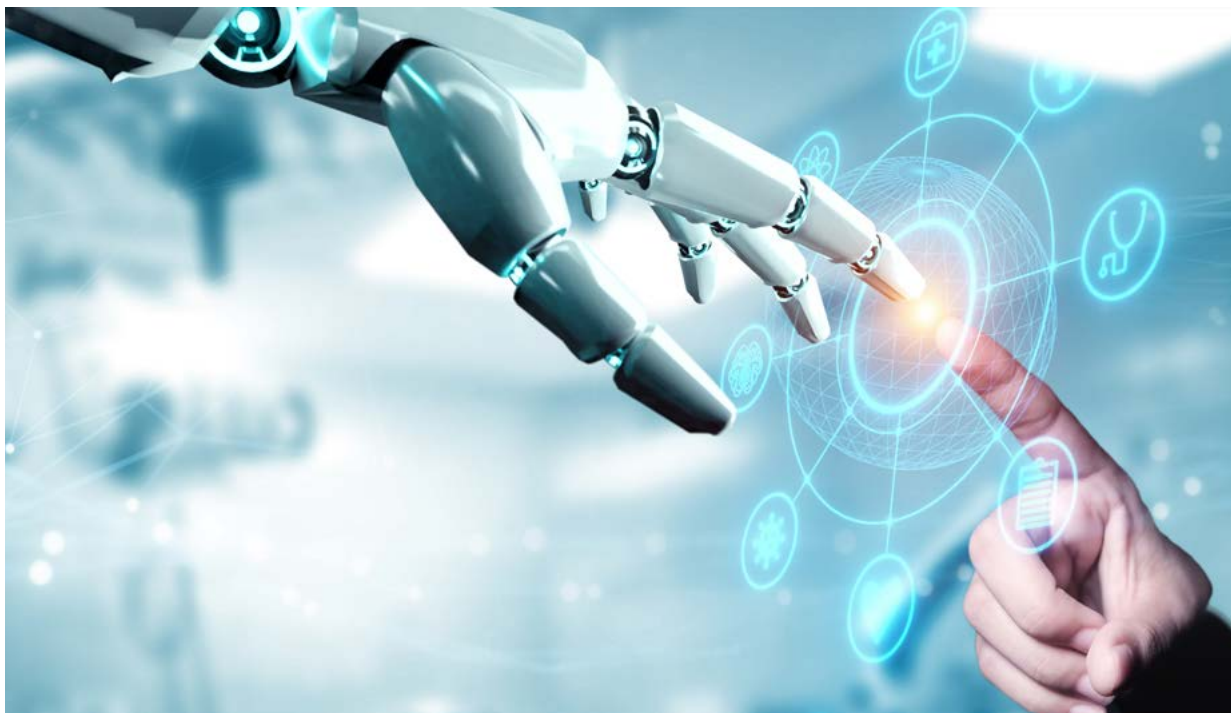
מלחמת "חרבות ברזל" שפרצה בשבעה באוקטובר תפסה גם את המכללה בהפתעה, אך במהירות רבה הושקה סדרה של וובינרים שנתנה מענה

המכללה ליצוא ולשיווק בין-לאומי

המכללה ליצוא ולשיווק בין-לאומי של מכון היצוא מהווה כתובת לכל יצואן המעוניין לשפר את המיומנויות והכישורים בתחומי הסחר הבין-לאומי ולקבל כלים מעשיים בניהול חברות מייצאות. המכללה מציעה ימי עיון, סמינרים וקורסים, ברמה התיאורטית והמעשית כאחד, להעשרת הידע וההשכלה בתחומים כמו שיווק, ניהול, מדינות יעד, רגולציה, פיננסים ועוד.

כמדי שנה, ארגנה המכללה ב-2023 מגוון אירועי הדרכה - וובינרים, סדנאות, ימי עיון וקורסים - בקשת רחבה של נושאים. מרבית האירועים התקיימו בזום, תוך התאמה לצרכי קהל המשתלמים של המכון.

בשנת 2023 הושם דגש מיוחד על אירועים בעולמות השיווק הדיגיטלי והבינה המלאכותית והמכללה הייתה חלוצה בהנגשת מידע וכלים ליצואנים בנושאים כמו

פעילות הדרכה לחברות טכנולוגיה וסטארט-אפים בתחומים כמו מימון, השקעות, מענקים מהאיחוד האירופי ומארה"ב, הענקת אופציות תחת החוק האמריקאי, בניית אסטרטגיה שיווקית אפקטיבית ועוד.

המכללה תמשיך לפעול בתחום הרגולציה בעולמות הרפואה, קליימטק, אנרגיה ומוכנות החברות לדרישות העולמיות בתחומים אלה, תוך העמקה בעולמות הבינה המלאכותית ובשיטות שיווק ומכירה שונות.

לרשות החברות עומד מדי שנה סל של אירועים קבועים שמתקיימים מספר פעמים בשנה בנושאים כמו ChatGPT, חיפוש מידע ופוטנטים, אנגלית עסקית, חישוב עלויות תובלה, שינוע סחורות מסוכנות, אשראי דוקומנטרי ועוד. אירועים אלה ואחרים ניתנים לרכישה מהמכללה גם במסגרת הדרכה פנים-ארגונית, תוך התאמה מירבית של האירוע לצרכי החברה הספציפית.

דפנה שטרנפלד, סמנכ"ל ומנהלת המכללה ליצוא,
נייד: 054-4578659, daphna@export.gov.il

לעבודה בעת משבר, בנושאים כמו: כיצד לתקשר עם לקוחות גלובליים בזמן מלחמה, איך לשמור על המשכיות עסקית, כיסוי ביטוחי בעת משבר, ניהול עובדים ותכנון פיננסי במלחמה ועוד. התקיימו עשרה וובינרים בפרק זמן של חודש וחצי בהם השתתפו כ-1,200 איש.

123 אירועים התקיימו במהלך שנת 2023
בסך הכל,
7,387 משתתפים נטלו בהם חלק.
אירועי המכללה ממושבים באופן קבוע
והציון השנתי הממוצע עומד שנים על 9/10!

המכללה הציעה כלים חשובים בשיווק דיגיטלי, חיפוש מידע, תרבות עסקית במדינות ערב, רשתות חברתיות, ניהול זמן ועוד. המכללה אף חקרה את עולם הרגולציה המורכב של ציוד רפואי ובריאות דיגיטלית ועסקה בנושאים נוספים כמו איתור וניהול שותפים עסקיים, ניהול חברות בנות בחו"ל, כלים פיננסיים, מענקים בין-לאומיים ועוד.

דגש מיוחד ניתן על אירועים בתחום הקיימות וקליימטק (Climatech) להנחלת ידע בהפחתה טביעת רגל פחמנית, ESG והרגולציה בתחום.

המכללה המשיכה לקיים מדי חודש את קורס הדגל שלה בתחום יצוא, יבוא וסחר בין-לאומי, תוך הגדלת מספר המשתתפים בו, כאשר במקביל נפתח קורס חדש ומוצלח לשיווק דיגיטלי.

בשנת 2024 תמשיך המכללה לסקור וללמוד על עשיית עסקים בכל העולם, בדגש על מדינות כמו סינגפור, הולנד, צרפת, תאילנד, אזרבייג'ן, גיאורגיה, קוסטה ריקה, אוסטרליה ועוד. במקביל, יושם דגש על

הכותרת הייתה סיום הפיתוח וההרצה של מערכת ההזדמנויות העסקיות הייחודית של מכון היצוא. המערכת סורקת בכל רגע מעל ל-50,000 מקורות מידע ובעזרת מנוע AI שפותח על ידי האגף מלקטת, מתייגת ומפיצה הזדמנויות עסקיות על בסיס אפיון לכל יצואן המשתמש במערכת.

שיפור השירות:

באגף המודיעין העסקי עוסקים בכל עת בשיפור השירות ליצואן. נקבעו יעדי שירות חדשים, הוגדרו זמני תגובה מהירים ובעקבות מלחמת "חרבות ברזל" היחידה נרתמה לסייע ליצואנים על ידי אספקת לידיים ללא תשלום ליצואנים בחודשי המלחמה הראשונים וכן בסיוע נקודתי לחברות מקווי העימות - בדרום ובצפון.

אגף המודיעין העסקי ימשיך לפעול גם ב-2024 הן במתן שירות יעיל ומדויק עבור היצואנים והן באספקת מידע איכותי ומדויק התומך ביצואנים בכל שוק בעולם.

אגף המודיעין העסקי

בשנת 2023, 741 חברות יצואניות פנו לפחות פעם אחת לאגף המודיעין העסקי במכון היצוא לקבלת מידע ובצעד אחד קטן הגדילו את הסיכוי שלהן להצליח בשווקים הבין-לאומיים. בשנה זו ביצעה היחידה 2,332 פעולות לאספקת מידע עסקי במסגרת 1,463 פניות ליחידה.

החברות שהשכילו להשתמש בשירותי המודיעין העסקי של המכון יצרו לעצמן יתרון תחרותי משמעותי, שכן הן עשו שימוש בסל כלים נרחב שכלל מחקרי איתור שוק מטרה, סקירות על גודל, פוטנציאל ונתחי שוק ולידים מדויקים, שיש להם תרומה משמעותית בפיתוח עסקי וביצירת הזדמנויות עסקיות מדויקות.

הגדלת היכולות והעמקת הכלים הטכנולוגיים מבוססי AI:

בשנת 2023 המשיך האגף להרחיב את סל הכלים שלו. האגף ערך שינויים במאגרי המידע בכדי להעצים את היכולות שלו לספק מידע איכותי ומדויק. גולת

במסגרת הריאיונות עלתה אפשרות שאחד המקורות ישמש כעובד של החברה ונציגו בשוק המטרה, ולאחר תיאום בין הצדדים וחשיפת החברה למקור והפוך - נחתם הסכם ייצוג בין החברה לאותו מומחה בשוק.

רשימת לידים מדויקת מקצרת טווחים אל העסקה הבאה:

חברה מתחום מוצרי הצריכה ביקשה למפות, במספר מדינות באסיה, קניינים אפשריים למוצריה, הנמכרים לרשתות שיווק דרך חברות הפצה. אנשי האגף ביצעו עם החברה אפיון מדויק של סוגי המפיצים הנדרשים, במטרה למקד את מאמצי השיווק והמכירה של החברה, הן לשווקים ספציפיים והן למפיצים המתאימים ביותר. לאחר עבודת האפיון, בוצע על בסיסו איתור של מפיצים רלוונטיים. רשימת המפיצים המדויקת הועברה לחברה ולנספחים הכלכליים של מנהל סחר חוץ באותה מדינה, אשר סייעו בפתיחת הדלתות אל המפיצים שאותרו. החברה נכנסה לפעילות בשווקים אלה בהצלחה רבה.

כשה-AI מכוון להזדמנות עסקית מוצלחת:

עוד בשלב הפיילוט של מערכת ההזדמנויות העסקיות מבוססות ה-AI שפותחה במכון בשנה האחרונה, קיבלה חברה מתחום ביטחון המולדת מספר רב של הזדמנויות עסקיות רלוונטיות. ידיעה אחת הייתה עבור החברה "ידיעת זהב". המערכת כיוונה את החברה אל פרויקט עתידי במדינה אירופאית. החברה פנתה אל הגוף הממשלתי האחראי על הפרויקט באותה מדינה והחלה עימו במו"מ.

נאור מורג, ראש אגף מודיעין עסקי,

טל': 03-5142874, naorm@export.gov.il

כמה מסיפורי המקרה המעניינים שהאגף טיפל בהם ב-2023 ממחישים את הערך של שירותי המודיעין העסקי של המכון:

מחקר עומק על שוק מטרה סייע בחדירה מוצלחת לשוק:

חברת מכשור רפואי, המתמחה במכשור קוסמטי, פנתה לאגף השנה, במטרה לבחון את כניסתה לשוק ספציפי בעולם. החברה ביקשה מידע נרחב שנדרש לה כדי לבנות את אסטרטגיית כניסתה לשוק זה. המידע שנדרש היה מגוון - מהיקף הפוטנציאל בשוק, התנהגות הצרכנים ומפת נוף התחרות, דרך תהליכי קבלת ההחלטות אצל לקוחות ועד התחקות אחרי קמפיינים של המתחרים באותו שוק.

את המחקר ביצע האגף ממקורות גלויים וממקורות אנושיים, תוך ביצוע, איסוף וניתוח מידע גלוי מהרשת, מרשתות חברתיות ומריאיונות ושיחות שביצעו אנשי האגף עם גורמים הפועלים בשוק המטרה.

מחקר כלכלי

היחידה הכלכלית במכון היצוא מהווה את זרוע המחקר של המכון, המסייעת לקבלת החלטות ניהוליות ולבניית מודלים לחיזוק פעילות המכון כגוף עסקי כלכלי. כמו כן, היחידה מנטרת באופן שוטף מגמות ביצוא הישראלי ובהיי-טק, מספקת מידע כלכלי עדכני על מרבית מדינות היעד ליצוא ומבצעת עבודות כלכליות שונות אד-הוק, לצרכי הנהלת המכון.

במהלך מלחמת "חרבות ברזל" סיפקה היחידה תמונת מצב על חברות עסקיות לטובת גיבוש תוכנית עבודה לשנה הקרובה, הכל במטרה לסייע לחברות במשק המייצאות לחו"ל או מתכננות לייצא לחו"ל. כתוצאה מכך זוהו בעיות מיידידות אצל חברות וניתן

מענה פרטני, תוך סיוע בין-משרדי, באמצעות שותפי המכון במנהל סחר חוץ ובמשרד הכלכלה. כמו כן, סוקרו נושאים כלכליים ששימשו את דוברות המכון, ונבנו מסרים כלכליים עבור קובעי המדיניות ומנהלי חברות לשימוש בזירה הבין-לאומית.

ברבעון הראשון של שנת 2024, הוכן סקר מקיף בקרב 300 יצואנים לבחינת הערכתם על מצב היצוא נוכח המלחמה (המפורט בדו"ח זה בפרק ג') וכן נכתבה סקירה מפורטת על המגמות בכלכלה העולמית, תוך סיקור מדינות יעד ומצב היצוא בישראל.

**דניאל רופא, מנהלת המחלקה למחקר כלכלי,
טל': 03-5142889, danielle@export.gov.il**

האקו-סיסטם הטכנולוגי הישראלי, קיימנו שולחנות עגולים, מושבים מקצועיים, ומפגשים עסקיים אישיים (B2B) עם חברות ישראליות לקידום שיתופי פעולה להגברת היצוא הישראלי ולשיפור הסחר הבינלאומי. כמו כן, המכון ערך כבעבר מפגשים וסיורים לסגל הדיפלומטי הזר, המכהן בישראל.

בשנת 2024 יוסיף המכון לקיים אירועים דומים ולייצר בהתמדה הזדמנויות עסקיות רבות ומגוונות לכלל החברות היצואניות. המכון ימשיך לפעול ולארגן פעילויות פיזיות ו-וירטואליות, במטרה להביא ערך ללקוחות המכון ולייצר עבורם פלטפורמות יעילות, שיסייעו להם בהרחבת פעילותם בשווקים הגלובליים.

סבין סגל, סמנכ"ל קשרים בין-לאומיים,

טל': 03-5142929,

sabines@export.gov.il

משלחות וקשרי סחר בין-לאומיים

חטיבת קשרים בין-לאומיים במכון היצוא אחראית על העמקת הקשרים העסקיים והדיפלומטיים בזירה הבין-לאומית, על קידום יוזמות עסקיות במגוון תחומי תעשייה וחדשנות ועל יצירת קשרים וגשרים לטובת החברות הישראליות בשווקים השונים ברחבי העולם.

הדבר נעשה באמצעות ייזום פעילויות רבות ובהן ארגון משלחות רב-ענפיות ליצירת פלטפורמה המאפשרת לחברות ישראליות למצות הזדמנויות עסקיות בשווקים הגלובליים; ייזום וארגון משלחות נכנסות, כולל אירוח של בכירים בדרגים ממשל, משקיעים ובעלי עניין אחרים; ארגון משלחות ממלכתיות, הכוללות חברות ממגוון סקטורים, במטרה לחשוף את החדשנות הישראלית לעולם הרחב ולאפשר ליצואניות הישראליות ליהנות מרשתת הקשרים הענפה של המכון, לטובת התפתחותן והתרחבותן בשווקים הבין-לאומיים; בנוסף, החטיבה פועלת בשותף לקידום שיתופי פעולה עם ארגונים וגורמים כלכליים בישראל וברחבי העולם - הכל כדי ליצור הזדמנויות אסטרטגיות לתעשייה הישראלית.

שנת 2023 התאפיינה במספר מרשים ביותר של משלחות ממלכתיות, בעיקר משלחות יוצאות בראשות שרים, למגוון רחב של יעדים ברחבי העולם, ובהם: בריטניה, הודו, וייטנאם, סינגפור, פיליפינים, אזרבייג'ן, בחריין, ושני יעדים במערב אפריקה: חוף השנהב וגאנה.

בשנה החולפת גם אירח המכון משלחות חשובות ממדינות רבות, כשהבולטות שבהן היו משלחת בכירה של 150 נציגים מיפן בראשות שר הכלכלה וארגון JETRO; מפגשים כלכליים עם שרי החוץ והחקלאות של פנמה; פורום כלכלי עם נשיא זמביה ומשלחת בכירים מהסקטור הפרטי והממשלתי; פורום חברות עם שר המים של אוזבקיסטן ועוד. במהלך ביקורי המשלחות הצגנו לאורחים את

המשובים המתקבלים מהמנהלים המקבלים ליווי של "חונך לייצוא" מצביעים על שביעות רצון גבוהה ביותר. בשנת 2023 ליוו המנטורים של מכון היצוא 40 בעלי חברות ובשנת 2024 הוצב יעד למספר דומה של מנהלים ומנהלות שיזכו להיכנס לפרויקט. כמו כן, במהלך השנה הוכשרו כ-15 חונכים נוספים שהצטרפו ל"נבחרת המנטורים" של המכון.

תרצה אוריה, מנהלת תכנית המנטורים,
טל': 03-5142871, tirzao@export.gov.il

פרויקט מנטורינג לייצוא

פרויקט ייחודי זה מופעל מזה כ-13 שנה, במטרה לספק מסגרת תומכת ומעצימה למקבלי החלטות בחברות המייצאות, בדרך להגדלת והרחבת פעילותן העסקית בשווקים הבין-לאומיים. התמיכה נעשית על ידי מנהלים בכירים ועתירי ניסיון ש"עשו את זה" ופועלים בהתנדבות לסייע להצלחת מנהלים בחברות אחרות. תהליך החונכות נמשך בין שנה לשנתיים. עד כה השתתפו בפרויקט כ-450 חברות יצוא.

בסך הכל הוקמו בשנת 2023, 19 ביתנים לאומיים, בהם השתתפו 232 חברות ישראליות.

בין האירועים המרכזיים שהתקיימו במהלך שנת 2023 ניתן למנות את:

- **MWC** - תערוכת המובייל הגדולה בעולם, שהתקיימה בפברואר ונפתחה על ידי שר הכלכלה והתעשייה, ניר ברקת. בביתן הלאומי של ישראל, שעוצב בקונספט משולב של ביתנים ועמדות תצוגה, השתתפו 29 חברות שהציגו טכנולוגיות ופיתוחים בתחום המובייל והטלקום. הביתן הלאומי הישראלי משך אליו מבקרים רבים והתקיימו בו מאות פגישות עסקיות בין יזמים ישראלים לקניינים בין-לאומיים.
- **MEDICA** - התערוכה הבין-לאומית המרכזית לטכנולוגיה רפואית ומכשור רפואי, נפתחה באמצע בנובמבר בדיסלדורף, גרמניה, בעיצומה של מלחמת "חרבות ברזל". בביתן הישראלי, שנבנה בקונספט משולב

תערוכות וכנסים בין-לאומיים

עם היציאה ממשבר הקורונה, החל עולם התערוכות והכנסים הבין-לאומי לחזור לפעילות. שנת 2022 התאפיינה ביציאה הדרגתית מהמשבר ומכון היצוא השתלב שוב בתערוכות וותיקות, לצד השתתפות ראשונה בחדשות. אגב, היציאה ממשבר הקורונה לוותה בזינוק במחירי השטחים, ההקמות והשירותים בשוק התערוכות הבין-לאומיות.

שנת 2023 התאפיינה בחוסר ודאות הולך וגובר עם התפתחות המשבר הפנימי בחברה הישראלית סביב הסוגייה המשפטית וחששן של רבות מהחברות - שטרם התאוששו באופן מלא ממשבר הקורונה - מהיעדר ביטחון כלכלי. הדבר בא לידי ביטוי, אצל רבות מהחברות, בצמצום משמעותי בתקציבי השיווק, דבר שהקשה עליהן להתחייב על השתתפות בתערוכות ברחבי העולם, גם בשל העלות הגבוהה הכרוכה בכך. זאת, ללא קשר לערכים העסקיים המעולים המתקבלים מאירועים אלה.

מלחמת "חרבות ברזל" שפרצה באוקטובר 2023, גררה גל של ביטולי השתתפות בתערוכות ברבעון האחרון של השנה ולעצירה כמעט מוחלטת של הגיוסים לתערוכות של שנת 2024.

ההשתתפות בביתנים הלאומיים, שמקים מכון היצוא בשיתוף עם משרד הכלכלה והתעשייה, מהווה הזדמנות עסקית שלא תסולא בפז לקידום הטכנולוגיה, המוצרים והשירותים הישראליים בשווקים הבין-לאומיים. זאת הודות להערכה הרבה לה זוכות החברות המציגות, המפגשים העסקיים האיכותיים, שמתואמים מראש, והעוצמה שמקרין הביתן הישראלי - הן בזכות עיצובו המרשים והן בזכות מגוון החברות המציגות בו.

ליז מזרחי פינטו,
מנהלת יחידת התערוכות הבין-לאומיות,
טל': 03-5142840,
Liz@export.gov.il

של ביתנים ועמדות תצוגה, הציגו 26 חברות, לאחר שעשר חברות ביטלו את השתתפותן מסיבות מובנות. הביתן הלאומי עורר עניין רב במיוחד ומשך אליו קהל גדול של מבקרים, שגילו עניין בטכנולוגיות הרפואיות ובפיתוחים הישראליים שהוצגו על ידי החברות. במהלך התערוכה התקיימו למעלה מ-1,300 פגישות B2B שאורגנו במשותף על ידי מערך הנספחים של משרד הכלכלה והתעשייה ומכון היצוא.

• IAA - תערוכת המוביליטי שנערכה בספטמבר במינכן, גרמניה, נחשבת לתערוכה המובילה בתחום זה באירופה ולאחת החשובות בעולם. מכון היצוא, בשיתוף עם מינהל סחר חוץ במשרד הכלכלה והתעשייה, הקים, לראשונה בתערוכה זו, ביתן לאומי בקונספט עמדות תצוגה בו הציגו 13 חברות, מרביתן חברות סטארט-אפ.

סיכום

סיכום

דו"ח זה מסכם את פעילותו הענפה של מכון היצוא הישראלי בשנת 2023 בתמיכה ובסיוע לחברות היצואניות הישראליות.

שנה זו עמדה בסימן כפול: המשך האצת הפעילות שהחלה עם היציאה ממשבר הקורונה בשנים 2021-2022 ומלחמת "חרבות ברזל". לכאורה מדובר בשתי תופעות מנוגדות אך למעשה הן משלימות, שכן החל מהיום הראשון לפרוץ המלחמה בעזה, המכון שם לעצמו למטרה להבטיח המשכיות עסקית לחברות המייצאות.

עד פרוץ המלחמה, התאפיינה שנת 2023 בתנופת פעילות נמרצת של פיתוח עסקי במכון היצוא, אשר הגיש שירותים לכ-4,700 לקוחות. פעילות זו התבצעה לרוחב כל הגזרה, כאשר בתחום הכנסים והתערוכות נרשמה תנופה גדולה, שהמשיכה את גל חזרת הכנסים הפיזיים לאחר הקורונה.

עם פתיחת המלחמה, בשבעה באוקטובר 2023, עבר המכון למתכונת פעילות שונה המותאמת למצב החירום המשקי, תוך הפעלת חמ"ל סיוע ליצואנים, בשיתוף מינהל סחר חוץ במשרד הכלכלה והתעשייה. החמ"ל סייע וטיפל בבעיות שונות שהתעוררו בתחום הייצוא וסחר החוץ. מאז פועל המכון בשגרת חירום, כשהוא עושה מאמץ עליון להבטיח המשכיות עסקית ללקוחותיו.

סקר שערך המכון העלה שהיצואנים ממשיכים לגלות אופטימיות לגבי התפתחות היצוא בשנת 2024, אך הם גם מצביעים על מספר חסמים שיש להתייחס אליהם ובהם מחסור בתקציב לשיווק בין-לאומי, קשיים בשרשרת האספקה וקשיים בגיוס השקעות, זאת לצד החששות שנובעים מהמלחמה עצמה - אי עמידה בחוזים שנחתמו טרום המלחמה, קושי במימון פעילות הפיתוח העסקי הבין-לאומי וחשש כי לאור ההאטה העולמית לקוחות יתקשו לשלם.

עם פרסום תחזיות הצמיחה לשנים הקרובות, סקר המכון את ההתפתחויות הכלכליות העיקריות הצפויות בזירה הגלובלית, תוך בחינת אזורי הסחר השונים על ידי הצלבת משתנים ואיתור מדינות יעד פוטנציאליות להעמקת פעילותן של חברות.

מסקירת נתוני היצוא לשנת 2023, אנו רואים התרחבות ביצוא שירותי היי-טק מישראל, אם כי בקצב מתון יותר בהשוואה לשנים קודמות, במקביל לירידה בהיקף יצוא שירותי תחבורה וכימיקלים, בעקבות התמתנות רמת המחירים ברמה העולמית. ההערכה העולה מהסקירה היא, כי הירידה בצמיחה הצפויה אצל שותפות הסחר המרכזיות של ישראל ומלחמת חרבות ברזל יביאו להאטה בקצב גידול היצוא בשנתיים הקרובות.

למרות אי הוודאות הגדולה, המכון שרטט לעצמו מתווה לפעילותו בשנת 2024 הכולל קידום פעילויות מעודדות צמיחה, תוך פיתוח עסקי מוגבר ומיקוד בקלאסטרים, לצד הגדלת הפעילות בחו"ל, השתתפות בתערוכות חדשות והגדלת מספר המשתתפים בפעילויות קיימות. כן יגביר המכון את פעילותו בתחום גיוס הון וההשקעות. המכון גם שם לעצמו למטרה ליזום פעילות ממוקדת בקווי עימות, במטרה להגיש סיוע ייעודי לחברות בעוטף ובקווי העימות, בצפון ובדרום.

לאור המורכבות בפעילות הבין-לאומית, תפקידם של הגורמים המקדמים את היצוא הוא להגדיל את אפשרויות המימון הזמינות ליצואנים ולתת מענה לאתגרים הייחודיים של עסקים קטנים ובינוניים בשוק הבין-לאומי.

על רקע אתגרי המלחמה, האטה בקצב הצמיחה העולמי והמשך המאבקים הגיאוגרפיים בעולם, אנו קוראים לממשלה ולכל השותפים שלנו במערך סחר החוץ הישראלי לפעול ביתר שאת בשנים הקרובות כדי לקדם את הייצוא הישראלי ולשפר את כושר התחרות של החברות הישראליות בשוק הגלובלי.

מכון היצוא